

M 04

Sector de Serveis Personals

Memòria 2004

Serveis Personals

Presentació

Aquesta memòria del Sector de Serveis Personals de l'Ajuntament de Barcelona dels anys 2003 i 2004 ofereix una visió detallada del conjunt de polítiques municipals adreçades a l'atenció a les persones, impulsades des dels diversos àmbits del Sector a la nostra ciutat.

Precisament l'any 2004 va fer vint-i-cinc anys de la constitució dels ajuntaments democràtics, i per tant també vint-i-cinc anys de la creació dels Serveis Personals a l'Ajuntament de Barcelona. Durant aquest període la ciutat ha fet un canvi extraordinari en tots els sentits, i la Barcelona de 1979 té poc a veure amb l'actual.

El Sector de Serveis Personals de l'Ajuntament de Barcelona ha participat activament en aquesta acció transformadora de la ciutat, centralitzant el conjunt de polítiques municipals de caràcter social que afecten de manera més directa el benestar de la ciutadania.

El que més impressiona quan es repassa aquesta memòria és l'enorme desenvolupament que s'ha produït dels serveis d'atenció a les persones al llarg d'aquests anys, en una àrea en la qual les competències municipals són més aviat limitades. Aquest Ajuntament va apostar des d'un principi per donar resposta a unes necessitats que considerava de primer ordre i que exigien l'impuls d'un conjunt de polítiques adreçades a les persones. Aquest esforç es va fer des d'una perspectiva progressista i innovadora, buscant fórmules que permetessin reduir les desigualtats socials, afavorir la igualtat d'oportunitats i garantir la cohesió social.

Alguns exemples que ajuden a visualitzar clarament aquest esforç són el creixement dels serveis d'atenció domiciliària per a la gent gran o el d'escoles bressol; la creació de nous serveis d'atenció a la dona o l'evolució del pla de biblioteques.

D'altra banda, és necessari emmarcar l'acció municipal durant aquests vint-i-cinc anys en el context de creixement econòmic i de desenvolupament de l'estat de benestar que ha tingut lloc al nostre país a partir de la dècada dels anys vuitanta. Aquest procés ha suposat un increment important de les oportunitats individuals i dels mecanismes de protecció social que en definitiva ha derivat en un augment notable del nivell de benestar i de la qualitat de vida del conjunt de la ciutadania.

Però paral·lelament a aquest procés de creixement també està augmentant la complexitat social vinculada en part al procés de globalització, de la qual deriven noves oportunitats però també alguns riscos i noves formes de desigualtat social. Aquest procés està tenint lloc i es visualitza bàsicament a les ciutats, fet que s'ha traduït en un augment de la pressió que reben els governs municipals per donar respostes locals a fenòmens globals que generen necessitats i demandes cada vegada més diverses i complexes.

Aquesta situació ha portat els governs locals a demanar un augment dels recursos i les competències necessàries per poder fer front a les noves realitats. Ara ens trobem en un context polític favorable que facilita els pactes i la col·laboració entre les diferents administracions, tal com ha quedat demostrat, entre altres exemples més puntuals, amb l'aprovació definitiva de la llargament esperada i desitjada Carta Municipal de Barcelona.

Malgrat tot, és important que tinguem molt present que gran part de les polítiques que més poden influir en els factors estructurals que incideixen en el benestar de les persones depenen i continuaran depenent majoritàriament d'altres administracions. Dit això, aquest ajuntament vol seguir demostrant la seva voluntat de cooperació, assumint les seves responsabilitats i, si convé, incrementant-les per tal de garantir la implantació de polítiques que permetin millorar la qualitat de vida de tots els ciutadans i ciutadanes i afavorir la cohesió social de la ciutat.

Creiem que de la lectura d'aquesta memòria es desprèn l'esforç del Sector de Serveis Personals per donar resposta als nous reptes que planteja la societat actual i que ens obliga a ser més creatius en la definició de les nostres polítiques. Un exemple d'això és l'esforç que estem fent en aquells serveis com el d'Atenció a les Persones Immigrants, Estrangeres i Refugiades (SAIER), o en la mediació intercultural, que ens han de permetre gestionar la creixent diversitat de la població garantint la necessària cohesió social, no només de la ciutat en general, sinó de cada barri en particular.

També volem destacar l'aposta decidida del sector per aprofundir en el treball en xarxa, tant dins del mateix sector i amb la resta de departaments municipals, com en la col·laboració amb el conjunt d'actors socials de la ciutat a fi d'assolir uns objectius globals compartits, conscients que la ciutat de les persones l'hem de construir cada dia entre tots i totes, sense excepcions.

Finalment, i amb vista als propers vint-i-cinc anys, és important que paral·lelament a la tasca del dia a dia, que és molta, dediquem part dels nostres esforços a imaginar-nos la Barcelona de 2020. Només si som capaços d'anticipar-nos al futur a partir de l'anàlisi dels processos de transformació social de la ciutat, podrem convertir els reptes en oportunitats i desenvolupar avui les polítiques necessàries per garantir que la Barcelona del futur sigui més creativa, autònoma, solidària i cívica.

Joan Clos, alcalde de Barcelona

Ferran Mascarell, president de la Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social

Sumari

	Informe de gestió	pàg. 7
1	Organització del Sector de Serveis Personals	pàg. 13
2	Educació	pàg. 19
3	Salut pública	pàg. 43
4	Benestar social	pàg. 51
5	Serveis per a persones amb discapacitat	pàg. 71
6	Cultura	pàg. 81
7	Esports	pàg. 95
8	Joventut	pàg. 111
9	Dona	pàg. 121
10	Drets civils	pàg. 127
11	Centres cívics	pàg. 131
12	Participació social	pàg. 137

Informe de gestió

Aquesta memòria de gestió tècnica vol donar llum i arguments al treball ingent de molts equips de persones que orienten tot el seu saber, capacitat i esforç a l'atenció, des de la vessant més social i afectiva, a les persones que viuen i conviuen a la nostra ciutat durant el període 2003 i 2004, que en clau política ve marcat per la finalització d'un mandat i l'inici d'un de nou, i pel desenvolupament de la gran aposta de la ciutat: el Fòrum de les Cultures.

Certament, el Fòrum de les Cultures de Barcelona 2004 ha esdevingut la gran cita internacional amb la cultura i el diàleg entre els pobles del món com a eix vertebrador, i amb la ciutadania com a veritable protagonista. En aquesta memòria de gestió trobareu exemples concrets de com aquest esdeveniment ha estat participat en intensitats diverses des de tots i cadascun dels serveis dels diferents àmbits del nostre sector.

La conducció del Sector en aquest període crític de canvi ha anat de la mà del gerent Eduard Spagnolo i de la Torre, al qual hem de reconèixer i agrair, ja des d'aquestes primeres línies, un treball extraordinari i enriquidor que ha permès abordar amb rigor i garanties els nous reptes de futur establerts al Pacte de Govern i traduïts en fets concrets al Programa d'Actuació Municipal (PAM) 2004-07.

A començament de 2004 em vaig fer càrrec d'aquesta gerència amb els objectius clars d'enfortir l'organització per assolir els nous reptes del Sector descrits al PAM, comandar el conjunt de transformacions i modernitzacions previstes a la Carta Municipal, vetllar en tot moment pel posicionament correcte de l'estructura municipal respecte a les altres administracions públiques responsables, i, finalment, consolidar la coordinació i la coresponsabilització entre els equips del territori i els de les unitats centralitzades per fer del Sector una eina molt més visible i poderosa del que fins aleshores havia estat.

En aquest sentit, la Carta Municipal és la llei que orienta l'organització municipal vers la universalització dels serveis i les prestacions socials bàsiques, en perspectiva de proximitat, on els serveis socials d'atenció primària i especialitzada prenen una rellevància cabdal ja que emergeixen com el quart pilar del benestar.

Posicionar els serveis socials en relació amb la nova complexitat social (fragilitat, dependència i discapacitat de la població sobreenvellida; noves estructures familiars; nova diversitat cultural a les nostres comunitats fruit del fenomen de la immigració) ha estat una línia de treball important d'aquest Sector durant aquest període de temps.

En tan sols tres anys, aquests elements —que començàvem definint com a emergents— han passat a ser clau en la gestió del dia a dia de molts dels nostres serveis. Fent palesa la transversalitat que ha caracteritzat sempre el nostre sector, hem treballat per posar en comú els actius del conjunt dels nostres àmbits d'actuació (Educació, Esports, Cultura, Salut, etc.) i per lluitar plegats contra tots els elements de risc presents a l'estratègia prioritària de la inclusió social.

La complexitat organitzativa del Sector dels Serveis Personals —amb direccions, instituts (Cultura, Educació, Persones amb Discapacitat), la participació en agències (Biblioteques, Salut Pública)— ens fa

possible abordar el conjunt de competències que ens són pròpies. Voldria destacar com a impuls en la modernització de la nostra organització durant aquest període diversos elements: la constitució i posada en marxa del Consorci d'Educació; la creació de la Direcció de Benestar Social, aglutinadora de la direcció i gestió dels serveis socials d'atenció primària i especialitzada amb competències traspassades al municipi, així com els serveis de promoció social i de desenvolupament comunitari, per mirar de conduir la futura constitució del Consorci de Serveis Socials definit a la Carta Municipal; la ubicació de la Direcció de Drets Civils dins del Sector de Serveis Personals, i la reordenació dels serveis de recerca i anàlisi prospectiva cap als serveis finalistes per mirar de reforçar la línia d'investigació i les metodologies d'anàlisi de la realitat des de cada àmbit del Sector, i així planificar amb prou garanties tot consolidant una petita unitat de treball, el nou Departament de Recerca i Coneixement, que vetllarà per la coordinació dels projectes d'investigació i per la seva producció compartida per fer que el coneixement esdevingui l'element fonamental en l'arquitectura del Sector que tots esperem.

Finalment, només destacar que l'any 2004 es va enfortir l'eix singularitzat de treball al voltant dels centres cívics de la ciutat seguint el procés establert els anys 2002 i 2003 al voltant dels plans directors de centre, amb la finalitat de visibilitzar més l'acció i l'impacte de les seves activitats des d'una lògica de xarxa, i impulsar aquesta tipologia d'equipament com un veritable aparador al territori de les polítiques municipals de proximitat.

Tot seguit destacaré i comentaré de forma breu i sintètica alguns aspectes de la gestió des de cadascun dels àmbits del Sector que considero més rellevants i referencials en la nostra trajectòria al llarg d'aquests dos anys.

Obrim amb l'àmbit de la Cultura, que a través del Fòrum (de maig a setembre de 2004) ha vist redimensionada la seva intervenció a la ciutat amb una projecció europea extraordinària en tots els eixos de l'activitat: museus, exposicions, música i arts escèniques, festes i tradicions, foment de la lectura i la literatura, el cinema, les ciències, etc.

En la línia d'impuls al desenvolupament del Pla estratègic dels sectors culturals de la ciutat, el 2004 han estat declarats Museus d'Interès Nacional el Museu Picasso, la Fundació Joan Miró i el Museu d'Art Contemporani de Barcelona; i s'ha reobert el Museu Nacional d'Art de Catalunya, amb la inauguració de les sales que el completen.

Destaquem que l'any 2004 Barcelona va ser Capital del Cinema Europeu (10-12 de desembre), i es va fer el lliurament dels XVII Premis de Cinema Europeu, organitzats per l'European Film Academy, que ha fet de Barcelona una ciutat més visible i atractiva; això s'ha traduït en un increment anual del 30% en les produccions cinematogràfiques gestionades des de Barcelona Plató Film Comission.

Destacarem aquí dos aspectes clau per entendre l'extraordinària actuació des de l'àmbit de l'Educació a la nostra ciutat, que va més enllà de la gestió de les 86 escoles municipals, amb 1.258 professionals i 14.461 alumnes: un aspecte fonamental és l'impuls als primers passos i al correcte funcionament del Consorci

d'Educació (competències, traspassos de recursos i responsabilitats, nous escenaris de coordinació, etc.); i un altre aspecte clau és l'aposta decidida per l'oferta escolar pública en el primer cicle de l'educació infantil (0 a 3 anys), l'escola bressol de qualitat, que en aquest període ha suposat posar en funcionament tres centres nous (209 places noves) fruit d'un conveni amb el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

Des de la perspectiva de la Salut pública, volem destacar tres aspectes clau: des de 2004 el cribatge del càncer de mama, iniciat l'any 2001, ja cobreix tota la ciutat, i 31 ABS han citat més de 85.000 dones; el Pla de vacunació continuada està contribuint a la pràctica eliminació del xarampió, la rubèola i la malaltia invasiva per *Haemophilus Influenzae* tipus B a la ciutat; i, finalment, cal destacar que la Xarxa d'Atenció a les Drogodependències està consolidada pel que fa a la seva capacitat assistencial i la qualitat de servei (centres d'atenció i seguiment, i tractament de persones amb dependència de l'alcohol).

En l'àmbit dels Esports, destaquem que l'any 2003 es va concloure el procés d'elaboració del Pla estratègic de l'esport de Barcelona, iniciat l'any 2000, amb més de 600 propostes de millora i innovació provinents del conjunt d'actors (públics, privats i associacions) de la ciutat. Durant tot el 2004 s'ha treballat per dissenyar les bases del futur Institut Barcelona Esports.

Entre la gestió esportiva cal remarcar que dels 121 centres esportius públics multiequipaments (complexos esportius o poliesportius) gestionats a través d'empreses especialitzades de què disposa la ciutat, 5 centres ja tenen més de 10.000 abonats.

Des de l'àmbit de Benestar social, i en el camí configurat per aprovar i posar en marxa el futur Pla municipal per a la inclusió social, caldria destacar el nou model que representa el Servei d'Atenció Social Domiciliària posat en marxa l'any 2004, amb un increment pressupostari molt destacable (un augment efectiu del 7,3% en les hores facturades de treballadores familiars entre 2003 i 2004).

En aquest mateix apartat destacaré l'augment d'un 19% del servei de teleassistència, capaç de gestionar fins a un 168% més d'avisos a l'operador.

Dintre de l'acció per a la Inclusió social —des d'on destaquem l'augment significatiu del 8,4% de les persones beneficiàries de la renda mínima d'inserció—, hem augmentat en un 43% els contractes signats des del Servei de Suport per a l'Accés a l'Habitatge.

El 2003, amb motiu de l'Any Europeu de les Persones amb Discapacitat, es van organitzar un seguit d'activitats destinades a mostrar la dinàmica quotidiana de treball i les noves iniciatives, entre les quals destacava l'exposició "Barcelona, ciutat per a totes les persones".

Més enllà del seguiment del Pla municipal d'accessibilitat 1997-2006, des del Grup de Treball per a la Millora de l'Accessibilitat, el Servei Públic de Transport Especial Adaptat per a persones amb mobilitat

reduïda greu (de l'Entitat Metropolitana del Transport i l'Institut Municipal de Persones Discapacitades) ha vist augmentar el nombre de viatges en un 19% (entre esporàdics i fixos) a causa de l'esforç d'universalització i extensió del servei, l'augment de l'abast territorial del servei (primera corona de l'Àrea Metropolitana), i l'increment de les persones grans amb certificat de discapacitat usuàries del servei.

Des dels serveis d'acollida i integració a les persones nouvingudes al nostre país, l'acció del Servei de Mediació Intercultural de caire comunitari (iniciat l'any 2002) va adquirint la dimensió que li correspon, i s'ha incrementat en el període 2003-04 en prop d'un 58%, tot i l'increment moderat d'usuaris i usuàries atesos des del Servei d'Atenció a les Persones Immigrants, Estrangeres i Refugiades (SAIER) (un 7% en el període 2003-04, que en el període 2002-03 havia estat de prop del 90%).

En clau de Drets civils, el període 2003-04 ha significat la consolidació dels serveis de l'Oficina per la No-Discriminació, on destaquem que l'activitat del Servei de Mediació i Assessorament Jurídic va créixer un 17,7% significatiu.

Aquest inici de mandat ha estat especialment rellevant en l'àmbit de Joventut, atès que s'ha dut a terme la redefinició i l'actualització del Pla jove de Barcelona, pla director de les polítiques municipals de joventut que el febrer de 2004 es va tancar oficialment per iniciar la fase de participació en un sentit ampli i obert.

També destaquem que durant l'any 2004, amb la Diputació de Barcelona, es va dur a terme l'organització a Barcelona de la trobada anual de l'Observatori Europeu de la Joventut (EYO).

En l'àmbit de les Dones volem destacar l'impuls a noves fórmules per abordar l'atenció a les necessitats d'informació i assessorament de les dones de la ciutat, des de la proximitat, a través dels Punts d'Informació i Atenció a les Dones (PIAD). En el camí de constitució de la xarxa de ciutat, amb un centre per districte, s'han posat en marxa dos nous PIAD (sis en total).

Aquest informe de gestió vol ser una pinzellada que destaquï, des d'un sentit positiu i exigent, els elements més significatius en la gestió d'un conjunt important de serveis i programes públics que, si bé són de naturalesa molt diversa, estan molt vinculats entre ells. A continuació trobareu molta informació que us servirà per saber més de la nostra acció al territori, que en ocasions han donat els bons resultats esperats i que en d'altres no ha estat així. El balanç final d'aquest dos anys que ara revisem és extraordinàriament positiu, en termes d'eficàcia, qualitat, innovació i impacte. Però no voldria acabar aquest informe sense agrair a totes les persones de la nostra organització i als nostres col·laboradors i col·laboradores més propers el treball incansable que ha permès assolir els reptes i objectius que ens havíem marcat.

M. Glòria Figuerola i Anguera, gerent del Sector de Serveis Personals

1

Organització del Sector de Serveis Personals

Recursos humans

Despeses i inversions

Cooperació i suport a les entitats

ORGANITZACIÓ DEL SECTOR DE SERVEIS PERSONALS

El Sector de Serveis Personals és l'organització tècnica municipal per a la planificació, la gestió i el control del conjunt de programes i serveis adreçats a les persones en el marc de les polítiques públiques descrites al Programa d'Actuació Municipal i promogudes per la Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social de l'Ajuntament de Barcelona.

Així, el Sector de Serveis Personals aglutina àmbits temàtics de gestió de serveis i prestacions tan rellevants per a les persones com el de la salut pública, l'educació, els serveis socials, la cultura, l'esport i els drets civils, i d'àmbits d'actuació directa sobre col·lectius especialment sensibles o més vulnerables com el de la gent gran, la infància, les persones amb discapacitat, les dones, els joves i les persones immigrades nouvingudes.

Per desplegar amb més eficàcia i eficiència aquesta important complexitat en la gestió, el Sector de Serveis Personals ha trobat per a cada àmbit una estructura organitzativa singular entre direccions, instituts, consorcis i agències que gestionen el conjunt de les seves competències municipals.

Direccions:

- Direcció de Benestar Social (atenció social primària i especialitzada, i promoció social)
- Direcció d'Esports
- Direcció de Dona i Drets Civils
- Direcció de Joventut

Instituts:

- Institut Municipal de Cultura de Barcelona
- Institut Municipal d'Educació de Barcelona (en procés d'esdevenir consorci)

• Institut Municipal de Persones amb Discapacitat
Consorti:

- Consorci de Biblioteques de Barcelona

Agències:

- Agència de Salut Pública de Barcelona

Serà a partir de 2005 que s'aprofundirà en la definició dels nous consorcis (el de Serveis Socials) i instituts (com el d'Esports), i en la transformació a entitats públiques empresarials (Cultura, Esports).

La direcció del Sector, més enllà de donar suport a les direccions de cada àmbit per garantir l'assoliment dels compromisos polítics generals i el seu impacte al territori, vetlla pel desenvolupament correcte de processos transversals entre tots els àmbits, que redimensioni el conjunt de serveis per fer-los més propers, més accessibles, més integrals i més entenedors per a la ciutadania.

Per reforçar aquest paper de suport efectiu a les direccions de cada àmbit d'actuació, la gerència del Sector disposa d'equips especialitzats en administració econòmica, comunicació corporativa, participació social, recerca i coneixement, assessorament jurídic i legal, i en gestió d'infraestructures.

L'instrumental tècnic del qual es dota el Sector per preparar l'organització per a l'assoliment d'aquests objectius està descrit al Procés de Millora Organitzativa, definit i consensuat per la Direcció l'any 2004, en el qual es concreta el conjunt d'instruments tècnics que caldrà establir i amb els quals caldrà avançar durant el mandat a fi de millorar en la planificació, la gestió, la coordinació i la presa de decisions (actualitzar el Catàleg de Serveis i el Quadre de Comandament, elaborar el Pla d'Equipaments de Barcelona 2005-15, reformular i millorar l'actual model de subvencions

municipals, i enfortir la Taula de Coordinació Territorial amb els districtes, entre altres temes estratègics).

RECURSOS HUMANS

L'equip humà que integra el Sector de Serveis Personals de l'Ajuntament de Barcelona està compost pels professionals que treballen en els diferents serveis de les direccions, els instituts i els Serveis Personals dels deu districtes de la ciutat. Al final de l'any 2004 el conjunt total de la plantilla de personal del Sector estava integrat per 3.302 persones, un 1,7% més que l'any 2003, que eren 3.247 (taules 1 a 6).

El 2003 la plantilla estava integrada per 851 persones, que representa una disminució del 22,09%. Aquesta disminució es deu majoritàriament al fet que el personal subaltern assignat a les escoles dels districtes ha passat a l'Institut Municipal d'Educació.

Taula 1. Plantilla del Sector de Serveis Personals. Barcelona, 2003-2004

	Persones a 31.12.2003	Persones a 31.12.2004	Variació
Representació política	37	35	- 2
Gerència ¹	93	80	- 13
Direcció de Benestar Social	95	97	2
Direcció de Dona i Drets Civils ²	2	25	23
Direcció d'Esports	29	26	- 3
Direcció de Joventut	4	5	1
Direcció de Participació	12	10	- 2
Subtotal	272	278	6
Institut de Cultura de Barcelona	470	499	29
Institut Municipal d'Educació	1.581	1.788	207
Institut Municipal de Persones amb Discapacitat de Barcelona	73	74	1
Subtotal	2.124	2.361	237
Districtes	851	663	- 188
TOTAL	3.247	3.302	55

¹ Inclou Administració, Personal, Secretaria Jurídica, Recerca i Coneixement, Consergeria, Suport obligatori a escoles i Suport a museus.

² L'any 2003 la Direcció de Dona i Drets Civils no estava integrada en el Sector de Serveis Personals, hi havia dues persones assignades des de Benestar Social.

Taula 2. Personal de les direccions, la Gerència i les regidories. Barcelona, 2004

	Persones a 31.12.2004
Personal tècnic superior	71
Personal tècnic mitjà	72
Personal administratiu	23
Personal tècnic auxiliar	10
Personal auxiliar administratiu i pràctic	25
Comeses especials i personal d'oficis	5
Guàrdia urbana i SPEIS	27
Personal subaltern	4
Càrrecs electes i designats	23
TOTAL PLANTILLA	278

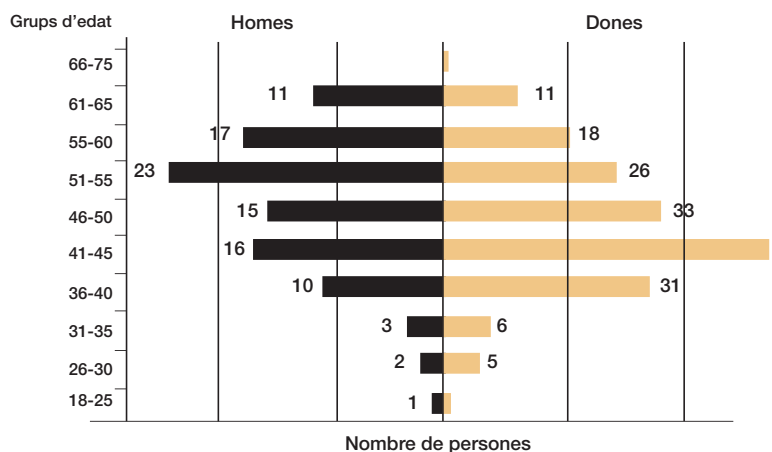
SPEIS: Servei de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvament.

Taula 3. Personal de les direccions, la Gerència i les regidories, segons l'edat i el sexe. Barcelona, 2004

Edat	Homes	Dones	Total
De 18 a 25 anys	1	0	1
De 26 a 30 anys	2	5	7
De 31 a 35 anys	3	6	9
De 36 a 40 anys	10	31	41
De 41 a 45 anys	16	50	66
De 46 a 50 anys	15	33	48
De 51 a 55 anys	23	26	49
De 56 a 60 anys	17	18	35
De 61 a 65 anys	11	11	22
TOTAL	98	180	278

Dades a 31 de desembre 2004.

Plantilla del Sector de Serveis Personals a 31 de desembre.
Barcelona, 2004

Taula 4. Personal del Sector de Serveis Personals als districtes. Barcelona, 2004

Districtes	Persones a 31.12.2004
Ciutat Vella	83
Eixample	60
Sants-Montjuïc	82
Les Corts	31
Sarrià - Sant Gervasi	31
Gràcia	41
Horta-Guinardó	87
Nou Barris	83
Sant Andreu	72
Sant Martí	93
TOTAL	663

Taula 5. Personal del Sector de Serveis Personals als districtes per categories laborals. Barcelona, 2004

	Persones a 31.12.2004
Personal tècnic superior	58
Personal tècnic mitjà	352
Personal administratiu	16
Personal tècnic auxiliar	26
Personal auxiliar administratiu i pràctic	59
Comeses especials i personal d'oficis	30
Guàrdia urbana i SPEIS	3
Personal subaltern	68
Sense classificar	51
TOTAL	663

SPEIS: Servei de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvament.

Taula 6. Personal del Sector de Serveis Personals als districtes per edat i sexe. Barcelona, 2004

Edat	Homes	Dones	Total
De 18 a 25 anys	7	0	7
De 26 a 30 anys	45	2	47
De 31 a 35 anys	47	6	53
De 36 a 40 anys	103	23	126
De 41 a 45 anys	79	24	103
De 46 a 50 anys	82	30	112
De 51 a 55 anys	58	15	73
De 56 a 60 anys	72	25	97
De 61 a 65 anys	34	9	43
De 66 a 75 anys	1	1	2
TOTAL	528	135	663

Dades a 31 de desembre de 2004.

DESPESES I INVERSIONS

Inclou les partides corresponents a les despeses de personal, les despeses corrents i els serveis i les transferències del Sector i els districtes (taula 7).

El total de despeses del Sector i els districtes

de l'any 2004 ha estat de 284.735.568,50 €, que suposa un increment d'un 6,16% respecte a l'any 2003.

No hi consten les inversions imputades a habitatge i urbanisme per part dels districtes, ja que no afecten únicament Serveis Personals (taula 8).

COOPERACIÓ I SUPORT A LES ENTITATS

Les línies d'actuació municipal de benestar social tenen un dels principals eixos d'actuació en el foment de la cooperació entre l'Ajuntament i les entitats que treballen quotidianament per contribuir a fer una ciutat més igualitària i cohesionada.

En aquest sentit, les entitats ciutadanes i les associacions de Barcelona tenen un paper cada cop més important en la cohesió de la ciutat, amb les seves iniciatives de dinamització comunitària, els programes i serveis adreçats a les persones i el seu compromís col·lectiu.

La cooperació amb les entitats i el suport per al desenvolupament de les seves activitats d'interès comunitari són les dues línies d'actuació municipal en relació amb el teixit social de la ciutat.

La concessió de subvencions per part del Sector de Serveis Personals és una forma efectiva de donar un suport necessari a les entitats socials i cíviques que desenvolupen serveis, programes o projectes d'interès públic, tant globalment a la ciutat com als districtes o barris (taules 9, 10 i 11). La provisió d'aquests recursos econòmics des del Sector de Serveis Personals es destina bàsicament als àmbits següents:

- Serveis socials: atenció social i promoció
- Educació física i esport
- Salut pública
- Drets civils

Objectius

- Donar suport a entitats i grups que treballen en l'àmbit dels serveis a les persones de manera que es potenciïn serveis d'interès general per a la

Taula 7. Pressupost del Sector de Serveis Personals. Barcelona, 2004

	Despeses (€)	
	Sector	Districtes
Població general	7.770.762,63	44.106.246,74
Gent gran	7.394.380,81	2.642.390,10
Dones	1.408.419,58	78.535,29
Infància, joventut i família	4.477.814,32	5.924.245,18
Pobresa	5.126.591,18	
Immigració, estrangeria i minories	2.216.183,16	176.859,98
Persones amb disminució	3.116.636,12	1.974,91
Esports	4.055.956,33	774.177,15
Cultura	68.448.057,91	4.813.051,20
Educació	78.731.241,39	11.466.690,86
Salut	25.499.299,18	49.110,83
Habitatge i urbanisme	10.777,79	-
Govern i administració¹	6.446.165,86	
TOTAL	214.702.286,26	70.033.282,24

1. No s'hi inclou la despesa en govern i administració dels districtes, ja que no afecta únicament Serveis Personals, si bé una part li seria imputable.

Taula 8. Inversions del Sector de Serveis Personals. Barcelona, 2004

	Sector	Districtes
Població general		
Infància, joventut i família		
Cultura		3.792.554,42
Educació		1.947,52
Habitatge i urbanisme	1.031.859,07	
Govern i administració	66.647,00	447.734,88
TOTAL	1.098.506,07	4.242.236,82
Total del Sector i els districtes	5.340.742,89	

En euros.

Taula 9. Subvencions atorgades pel Sector de Serveis Personals. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació (%)
Subvencions atorgades	439	508	- 13,58
Subvencions atorgades/sol·licitades (%)	52,57	71,24	18,67
Total(€)	1.874.507,57	1.661.168,59	12,84

Taula 10. Subvencions atorgades pel Sector de Serveis Personals. Distribució per subsectors. Ajuntament de Barcelona, 2003-2004

Subsector i programes	2003	2004
Drets civils		
Drets civils	300.506,00	300.620,00
Total	300.506,00	300.620,00
Educació física i esports		
Esdeveniments esportius d'interès ciutadà	185.916,42	127.496,88
Esport per a col·lectius específics (gent gran)	33.002,72	31.501,20
Persones amb disminució	57.158,00	58.650,00
Promoció esportiva en general	171.474,26	234.287,29
Trofeu Ciutat de Barcelona	157.582,13	215.151,24
Aprèn a nedar		139.763,65
Total	605.133,53	806.850,26
Serveis socials: atenció social i promoció		
Dones	101.642,00	96.762,95
Gent gran	50.334,00	54.692,10
Infància	100.520,00	102.172,06
Interculturalitat	84.838,66	82.338,66
Joventut	96.215,00	118.428,00
Població general i comunitat	29.726,00	22.537,95
Pobresa i exclusió	103.600,00	103.674,59
Total	566.875,66	580.606,31
Salut pública		
Prevenició i promoció de la salut en malalties emergents i cròniques	94.595,00	93.631,00
Prevenició, atenció i reinserció en el camp de les toxicomanies	94.058,40	82.800,00
Total	188.653,40	186.431,00
TOTAL	1.661.168,59	1.874.507,57

En euros.

col·lectivitat complementaris a la intervenció de la xarxa pública i d'iniciativa social.

- Promoure una participació ciutadana superior en la dinàmica social mitjançant el foment de l'associacionisme com a element per a la cohesió social.
- Promoure les iniciatives del teixit associatiu i la cooperació entre el sector públic i el privat en la prestació de serveis a les persones i en la creació de xarxes de serveis.
- Donar suport a les entitats i associacions que presten serveis i desenvolupen una programació estable en l'àmbit dels serveis a les persones.

Taula 11. Subvencions atorgades pel Sector de Serveis Personals. Distribució percentual per subsectors. Barcelona, 2003-2004

Subsectors	%
Salut pública	10
Drets civils	16
Esports	43
Serveis socials	31
TOTAL	100

2

Educació

Institut d'Educació de Barcelona

Acció educativa als centres municipals

Manteniment dels centres educatius

Formació professional i transició al món del treball

Participació

Projecte Educatiu de Ciutat

Serveis educatius

Consorci d'Educació de Barcelona

INSTITUT D'EDUCACIÓ DE BARCELONA (IMEB)

Les principals actuacions en educació responen als objectius que el Programa d'actuació municipal (PAM) prioritza en l'àmbit de l'educació per al període 2004-07, que són:

- Impulsar el funcionament correcte del Consorci d'Educació.
- Integar l'educació en la nova societat del coneixement.
- Millorar la distribució de l'oferta educativa i augmentar la proporció de l'ensenyament públic.
- Estendre l'oferta escolar pública al primer cicle de l'educació infantil.
- Potenciar la relació entre educació i entorn productiu.
- Promoure hàbits, valors i capacitats que ajudin a construir una ciutadania basada en el compromís ètic i la solidaritat.
- Potenciar l'acolliment i l'atenció a la població escolar nouvinguda.
- Millorar el suport als professionals de l'educació.
- Promoure la participació de la comunitat educativa com a agent de canvi.
- Potenciar i planificar l'oferta cultural i formativa dels deu districtes.

ACCIÓ EDUCATIVA ALS CENTRES MUNICIPALS

La posada en marxa de tres noves escoles bressol consolida l'oferta municipal d'educació infantil, amb un total de 52 escoles municipals. En total, el curs 2004-2005 l'IMEB compta amb 86 centres docents que atenen un total de 14.461 alumnes i compten amb 1.258 professionals.

Les taules 12 i 13 mostren les principals dades relatives als centres educatius municipals.

Escola bressol

Les escoles bressol imparteixen el primer cicle d'educació infantil, de caràcter no obligatori, adreçat a nens i nenes d'edats entre els quatre mesos i els tres anys. S'ofereixen 3.209 places escolars organitzades en cinc grups, i en alguns casos en sis grups diferenciats d'edat, que contribueixen en gran manera a pal·liar el dèficit educatiu que presenta la ciutat en aquest tram d'edat.

Un dels trets que ha caracteritzat l'actuació en el primer cicle d'educació infantil durant el 2004 ha estat l'ampliació de l'oferta de places. Això ha estat possible gràcies a la posada en funcionament de tres escoles bressol noves, fruit del conveni amb el Departament d'Ensenyament, cosa que ha representat en total un augment de 237 places (taula 14).

Educació infantil i primària

Als centres d'educació infantil i primària municipal (CEIPM) s'imparteixen dues etapes educatives: el segon cicle de l'etapa d'educació infantil (parvulari), en el qual s'escolaritzen les criatures de tres a sis anys, i l'etapa d'educació primària, que atén nens i nenes de sis a dotze anys. Aquesta darrera és la primera etapa de l'ensenyament obligatori.

Durant l'any 2004 es va tancar el CEIP Municipal Avillar Chavorros, situat al barri de Can Tunis, de manera que al final de l'any la xarxa de CEIP municipals ha quedat constituïda per tretze escoles ubicades a diferents districtes de la ciutat. El total

Taula 12. Alumnat matriculat als centres educatius municipals. Barcelona, cursos 2001-02 a 2004-05

	Curs 2004-2005	Curs 2003-2004	Curs 2002-2003	Curs 2001-2002
Educació infantil de primer cicle (fins a 3 anys)	3.209	2.972	2.790	2.276
Educació infantil de segon cicle i educació primària (de 3 a 12 anys)	2.747	2.781	2.782	2.581
Parvulari (de 3 a 6 anys)	934	941	936	866
Educació primària (de 6 a 12 anys)	1.813	1.840	1.846	1.715
Educació secundària (des dels 12 anys)	3.557	3.442	3.306	2.440
Educació secundària obligatòria (de 12 a 16 anys)	1.098	1.084	990	698
Batxillerat (de 16 a 18 anys)	633	643	638	465
Formació professional (des dels 16 anys)	1.619	1.581	1.543	1.247
Grau mitjà	598	603	623	467
Grau superior	1.092	978	920	780
Especialització i perfeccionament d'audiovisuals	69			
Preparació per a les proves d'accés a FP de grau superior	138	134	135	30
Educació especial	230	209	196	132
Educació especial	119	110	109	49
Formació professional adaptada	40	65	87	83
Programes adaptats de garantia social	71	34		
Ensenyaments artístics i musicals	2.730	3.000	3.076	3.201
Arts plàstiques	1.136	1.372	1.394	1.378
Arts plàstiques i disseny de grau mitjà	28	25	21	
Arts plàstiques i disseny de grau superior	655	493	492	424
Massana permanent	453	573	567	680
Música	1.594	1.556	1.639	1.833
Escoles de música	1.095	1.078	1.062	1.059
Grau mitjà	499	478	477	442
Grau mitjà (Pla 66)				17
Grau superior (Pla 66)			100	315
Ensenyaments vinculats amb la universitat	333	309	314	274
Graduat universitari en Art i disseny	307	281	314	274
Màster de comunicació audiovisual interactiva	26	28		
Educació permanent d'adults	1.104	813	689	653
Ensenyaments inicials d'adults	553	411	264	126
Formació instrumental	115			78
Preparació a proves d'accés	71	59	83	49
Programes recreatius de lleure i culturals	365	343	342	400
Altres ensenyaments	551	533	552	482
Programes de garantia social	119	153	185	157
Serveis complementaris d'educació infantil	432	380	367	325
TOTAL	14.461	14.059	13.705	11.765

A més, al curs 2004-2005, l'IESM Bonanova, gestionat per l'Institut Municipal d'Assistència Sanitària, disposa d'una matrícula de 261 alumnes de formació professional.

Taula 13. Centres educatius municipals. Evolució del nombre de centres per ensenyament. Barcelona, cursos 2001-02 a 2004-05

	Curs 2004-2005	Curs 2003-2004	Curs 2002-2003	Curs 2001-2002
Educació infantil de primer cicle (fins a 3 anys)	52	49	47	39
Educació infantil de segon cicle i educació primària (de 3 a 12 anys)	13	14	14	13
Educació secundària (des dels 12 anys)	9	9	10	9
Educació especial	4	4	4	3
Ensenyaments artístics	6	6	6	5
Arts plàstiques	2	2	2	1
Música	4	4	4	4
Escoles de música	3	3	3	3
Conservatori de música	1	1	1	1
Educació permanent d'adults	2	2	2	2
TOTAL	86	84	83	71

A més a més, l'Institut d'Assistència Sanitària disposa d'un centre docent de secundària, l'IES M Bonanova.

Taula 14. Evolució de l'alumnat d'educació infantil de primer cicle. Barcelona, cursos 2001-02 a 2004-05

	Curs 2004-2005	Curs 2003-2004	Curs 2002-2003	Curs 2001-2002
Alumnat d'educació infantil de primer cicle (fins a 3 anys)	3.209	2.972	2.790	2.276

d'alumnat escolaritzat és de 2.747 persones (dades de setembre de 2004), la qual cosa representa un 94,82% d'ocupació (taula 15).

Educació secundària

La xarxa municipal de centres de secundària inclou nou instituts. Aquests centres ofereixen una àmplia oferta de formació en totes les etapes de l'educació secundària a més d'altres ofertes complementàries. L'oferta comprèn l'educació secundària obligatòria, el batxillerat i la formació professional. Es tracta d'una oferta de qualitat que atén 3.557 alumnes en un total de 133 grups.

Educació secundària obligatòria

Als instituts d'educació secundària, l'alumnat comprès entre els dotze i els setze anys cursa l'educació secundària obligatòria, és a dir, els ensenyaments corresponents a la segona etapa d'ensenyament obligatori. A Barcelona hi ha cinc instituts de titularitat municipal que desenvolupen aquesta etapa educativa, i atenen de forma específica la pluralitat de capacitats, motivacions i interessos de l'alumnat. Es presta especial atenció a l'orientació professional i acadèmica de l'alumnat.

Educació secundària postobligatòria

Els instituts d'educació secundària imparteixen també ensenyaments postobligatoris, que comprenen les etapes de batxillerat i formació professional. Els instituts municipals ofereixen les modalitats de batxillerat de Ciències de la natura i medi ambient, Humanitats i ciències socials, i Tecnologia. Els centres fomenten la participació de l'alumnat en treballs d'investigació.

La formació professional impartida als instituts municipals proporciona la formació polivalent necessària per capacitar l'alumnat per al món laboral. S'ofereix una àmplia oferta professionalitzadora amb 38 grups de cicles formatius de grau superior, 25 cicles formatius de grau mitjà, i 4 cursos de preparació per a les proves d'accés a cicles formatius de grau superior. Per complementar la formació tècnica impartida, el currículum inclou una fase de formació pràctica que es du a terme directament en empreses del sector.

Ensenyaments vinculats a la universitat

L'oferta inclosa en aquest apartat recull el Graduat en arts i disseny, que imparteix l'Escola Massana i que està vinculat a la Universitat Autònoma de Barcelona (taula 16).

També cal considerar el Màster en comunicació audiovisual interactiva que s'imparteix a l'Escola de Mitjans Audiovisuals (EMAV) com a resultat de la col·laboració amb la Universitat de Barcelona. La durada d'aquest màster és de dos anys. La primera promoció va començar el curs 2003-04, i l'oferta actual és de 26 alumnes (taula 17).

Ensenyaments artístics i musicals

Ensenyaments artístics

En l'apartat dels ensenyaments d'arts plàstiques s'inclouen els impartits per l'Escola d'Art del Treball i per l'Escola Massana. L'oferta educativa d'aquests centres comprèn els estudis de batxillerat en la modalitat d'art i cicles formatius. En el cas de l'Escola d'Art del Treball s'hi imparteix el cicle formatiu de grau mitjà en Decoració ceràmica i el cicle formatiu de grau superior en Joieria artística. L'Escola Massana imparteix vuit cicles formatius de grau superior (Gràfica publicitària, Projectes i direcció d'obres de decoració, Modelisme industrial, Arts aplicades a l'escultura, Il·lustració, Arts aplicades al mur, Art tèxtil i Joieria artística). Cal fer esment també de l'oferta dels cursos de Massana Permanent, adreçats a adquirir i/o millorar el nivell d'especialització. L'oferta d'aquests centres atén 956 alumnes de batxillerat i cicles formatius, i 1.409 alumnes si s'hi inclou l'oferta de Massana Permanent (taula 18).

Ensenyaments musicals

Conservatori Municipal de Música

La missió del Conservatori és oferir ensenyaments musicals als alumnes que per les seves especials aptituds i voluntat vulguin obtenir el Títol Professional de Música, o bé aprofundir en la seva formació.

Taula 15. Evolució de l'alumnat d'educació infantil de segon cycle i primària (de 3 a 12 anys). Barcelona, cursos 2001-02 a 2004-05

	Curs 2004-2005	Curs 2003-2004	Curs 2002-2003	Curs 2001-2002
Alumnat	2.747	2.781	2.782	2.581

Taula 16. Evolució de l'alumnat del Graduat en arts i disseny. Escola Massana (Universitat Autònoma de Barcelona). Barcelona, cursos 2001-02 a 2004-05

	Curs 2004-2005	Curs 2003-2004	Curs 2002-2003	Curs 2001-2002
Alumnat	307	370	270	250

Taula 17. Evolució de l'alumnat d'educació secundària (des dels 12 anys). Barcelona, cursos 2001-02 a 2004-05

	Curs 2004-2005	Curs 2003-2004	Curs 2002-2003	Curs 2001-2002
Alumnat d'educació secundària	3.557	3.442	3.306	2.440

Taula 18. Evolució de l'alumnat d'Arts plàstiques a batxillerat i cicles formatius. Barcelona, cursos 2001-02 a 2004-05

	Curs 2004-2005	Curs 2003-2004	Curs 2002-2003	Curs 2001-2002
Alumnat	956	847	690	670

Finalitzats els processos de tancament de Pla d'estudis de 1966 i el traspàs del grau superior a l'Escola Superior de Música de Catalunya, el centre inicia una nova època com el centre públic de Barcelona responsable dels ensenyaments musicals de grau mitjà. Això comporta el canvi de nom del centre a Conservatori Municipal de Música de Barcelona. L'oferta d'estudis actual comprèn únicament els estudis de grau mitjà que desenvolupa la LOGSE (format per tres cicles de dos cursos acadèmics cadascun) (taules 19 i 20).

Taula 19. Evolució de la plantilla del Conservatori Municipal de Música. Barcelona, cursos 2001-02 a 2004-05

	Curs 2004-2005	Curs 2003-2004	Curs 2002-2003	Curs 2001-2002
Professorat	76	78	86	98

Taula 20. Evolució de l'alumnat del Conservatori Municipal de Música. Barcelona, cursos 2001-02 a 2004-05

	Curs 2004-2005	Curs 2003-2004	Curs 2002-2003	Curs 2001-2002
Alumnat del Pla de 1966		0	100	332
Alumnat de grau mitjà	499	478	477	442
TOTAL	499	478	577	774

Escoles de música

Les escoles de música ofereixen a la ciutadania la possibilitat d'accedir a una educació musical pràctica des dels cinc anys. A través de diverses ofertes educatives, el ventall d'instruments i estils musicals s'eixampla progressivament per tal d'adaptar-se a les expectatives dels seus usuaris:

- Respectant en tot moment els criteris de qualitat atribuïts a les escoles de música.
- Estabilitzant el nombre d'agrupacions, a fi que això permeti una pràctica instrumental de grup que faci revertir també a la resta de la ciutadania els beneficis de comptar amb escoles de música municipals (taula 21).

Educació especial

L'any 2004 ha estat el primer del servei d'educació especial, on s'aglutinen les actuacions generals transversals que recauen en la xarxa dels quatre centres municipals, així com també la centralització de les actuacions adreçades a diferents centres municipals de diverses etapes educatives (primera etapa d'educació infantil o EBM, educació infantil i primària, i educació secundària obligatòria) (taula 22).

Impuls de l'escola inclusiva

Actuacions adreçades a les EBM.

Al llarg de l'any 2004 (cursos 2003-04 i 2004-05) s'ha continuat el treball d'atenció sistemàtica a les criatures discapacitades i amb necessitats educatives especials (NEE) o amb aquelles que en algun moment de la seva escolarització plantegen problemes que preocupen els professionals de l'educació o les famílies. Des de l'IMEB s'ha dut a terme l'observació i l'orientació de 89 criatures.

Professionals del CEEM Vil·la Joana han atès regularment un cop a la setmana, i directament a l'escola, 26 criatures d'EBM. Professionals del CEEM Pont del Dragó han fet el seguiment de l'ús de materials afavoridors de l'autonomia en 34 criatures de mobilitat reduïda d'aquesta etapa educativa.

Actuacions adreçades als CEIPM i als IESM

Amb l'objectiu d'impulsar nivells d'inclusió superiors de l'alumnat amb necessitats especials durant l'escolaritat obligatòria, s'han potenciat dues grans línies de treball de tipus qualitatiu.

D'una banda, la constitució de comissions de seguiment i valoració regulars a l'interior d'alguns centres en els quals estan escolaritzats un nombre substancialment important d'alumnat amb aquestes característiques o bé alumnat de complexitat especial. S'han posat en marxa comissions als CEIP municipals Pau Vila i Tres Pins, i als IES municipals Serrat i Bonastre i Zafrà.

D'altra banda, s'ha dotat recursos humans de suport complementari per atendre cinc alumnes de CEIP municipal, i també s'ha gestionat que nens de CEIPM rebessin atenció especialitzada per part de professionals del CEEM Pont del Dragó (tres infants) i Vil·la Joana (quatre infants).

Actuacions principals

Centre d'Educació Especial Municipal La Ginesta

- Participació en el projecte de biblioteca BIBES.
- Cerca dels perfils professionals més idonis per al centre i, en concret, per als interinatges de suplències.
- Anàlisi de necessitats, adquisició i dotació dels equipament informàtics necessaris amb la finalitat de substituir els equips obsolets procedents de la Diputació.
- Regulació de la col·laboració entre la Diputació i l'IMEB pel que fa al servei de temps de migdia.

Centre d'Educació Especial Municipal Vil·la Joana

- Consolidació de l'estructura organitzativa i de funcionament del centre concretada en tres serveis.
- Millora de les instal·lacions amb la finalitat d'atendre les noves demandes d'atenció a criatures més petites al centre de dia.
- Continuitat d'experiències conjuntes amb alumnat ordinari d'un CEIPM proper a la seu provisional actual.
- Avenç en les línies definitòries del centre mitjançant l'elaboració de nous documents de consens.

Centre Municipal Pont del Dragó

- Millora de la qualitat.
- Reorganització dels processos administratius interns.
- Desenvolupament del projecte curricular de centre.
- Col·laboració amb entitats públiques i privades.
- Continuitat de la cessió de la gestió dels gots reutilitzables del Districte de Sant Andreu (Agenda 21).
- El centre ha prestat suport a la xarxa de centres municipals en matèria d'assessorament a l'alumnat amb necessitats motòriques específiques.

Taula 21. Evolució de l'alumnat de les escoles de música municipals. Barcelona, cursos 2001-02 a 2004-05

	Curs 2004-2005	Curs 2003-2004	Curs 2002-2003	Curs 2001-2002
Alumnat	1.095	1.078	1.062	1.059

Taula 22. Evolució de l'alumnat d'educació especial. Barcelona, cursos 2001-02 a 2004-05

	Curs 2004-2005	Curs 2003-2004	Curs 2002-2003	Curs 2001-2002
Alumnat	230	209	196	132

Escola Viver Municipal Castell de Sant Foix

- Incorporació del suport del psicòleg clínic del CEEM Vil·la Joana al centre (hi assisteix un dia quinzenalment).
- Continuitat en la col·laboració amb la Fundació Trinijove per al manteniment del Parc Cervantes.
- Relacionat amb l'Agenda 21, s'ha creat una nova àrea de compostatge.
- S'ha ampliat la participació en el projecte "Recuperem els jardins escolars", dins del Projecte d'educació en valors de l'Institut d'Educació conjuntament amb l'IESM Rubió i Tudurí.
- Visita a les instal·lacions de jardineria de 730 alumnes d'escoles d'educació infantil i primària.

Educació de les persones adultes

L'oferta educativa adreçada a les persones adultes per a l'adquisició, actualització o ampliació de coneixements i aptituds, i la millora del seu desenvolupament personal i professional, comprèn actuacions d'alfabetització, d'obtenció del certificat de formació instrumental, idiomes (català, castellà i anglès), atenció a la població immigrada (coneixement de l'entorn i de l'idioma) i/o preparació de proves d'accés a cicles formatius de grau mitjà.

Cal destacar que des del mes de maig de 2004, el Departament d'Educació ha assumit les competències i les funcions en matèria de formació de persones adultes que tenia atribuïdes anteriorment el Departament de Benestar i Família, així com els recursos humans i materials directament o indirectament afectats. Les funcions i l'estructura de la Direcció General de Formació d'Adults passa a denominar-se Direcció General de Formació Professional i Educació Permanent, en la qual s'integra la Direcció General de Formació d'Adults (taula 23).

Alumnat en pràctiques als centres i serveis educatius de l'Institut Municipal d'Educació

És voluntat de l'Institut Municipal d'Educació oferir a les universitats i altres institucions educatives de la ciutat la possibilitat que els estudiants desenvolupin les pràctiques en els centres i serveis educatius municipals. La finalitat de les pràctiques és enllaçar els continguts teòrics amb la pràctica docent, és a dir, posar en contacte l'alumnat amb el món laboral. L'any 2004 s'han establert convenis per fer pràctiques amb les institucions següents (taula 24):

- Universitat Oberta de Catalunya (UOC)
- Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya (INEFC)
- Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC)
- Escola Universitària de Ciències de la Salut de Manresa (EUCS-FUB)
- Universitat Internacional de Catalunya (UIC)

Taula 23. Evolució de l'alumnat d'educació permanent d'adults. Barcelona, cursos 2001-02 a 2004-05

	Curs 2004-2005	Curs 2003-2004	Curs 2002-2003	Curs 2001-2002
Alumnat	1.104	813	689	653

MANTENIMENT DELS CENTRES EDUCATIUS

La ciutat disposa d'uns equipaments escolars que cal anar adequant i en els quals és necessari intervenir per tal que puguin respondre a les noves exigències del sistema educatiu.

Durant l'exercici 2004 els serveis de manteniment i vigilància dels centres públics d'educació primària de la Generalitat han estat assumits per l'IMEB. Aquests serveis també es presten per al conjunt dels centres públics de titularitat municipal. Per tant, l'Ajuntament, a través dels districtes, en aquest exercici ha gestionat als centres públics d'educació primària de la Generalitat exclusivament les competències obligatòries de neteja, subministraments i lloguer dels edificis (taula 25).

FORMACIÓ PROFESSIONAL I TRANSICIÓ AL MÓN DEL TREBALL

Les tasques realitzades durant l'any 2004 s'han dirigit a fomentar la relació entre la formació professional i l'entorn productiu, amb l'objectiu de potenciar una formació adequada i compatible amb les necessitats canviants del sistema productiu, i facilitar la transició al món del treball i la plena integració laboral.

Observatori de la formació professional i transició al món del treball a Barcelona

El Consell de la Formació Professional de Barcelona, conscient de la importància de l'educació, la innovació i la participació per mitjà de la professionalització dels joves, ha impulsat

un procés de treball a través d'un observatori permanent de la formació professional i de la transició al món del treball. Aquesta observació permanent serveix per posar sobre la taula aspectes com ara les necessitats formatives que es detecten a la regió metropolitana, la valoració que fan les empreses de la formació professional, la relació entre les competències que ha d'adquirir l'alumnat de formació professional i les seves etapes en pràctiques a les empreses, i també la situació de l'alumnat un cop acabats els estudis.

Dispositiu d'inserció

Aquest servei té l'objectiu de donar resposta a les ofertes de treball que sorgeixen a les empreses associades al Consell, i a la vegada dóna la possibilitat, al jovent que ha participat en accions de formació a través dels diferents actors que formen part del Consell de la Formació Professional de Barcelona, d'accedir a les demandes de treball que sorgeixen de les empreses associades al Consell.

Formació del professorat a les empreses

El Consell de la Formació Professional de Barcelona impulsa un procés de reciclatge del professorat de formació professional per mitjà d'estades a empreses associades al Consell. La finalitat d'aquest servei és facilitar al professorat la possibilitat de realitzar la tasca docent d'acord amb les noves tecnologies que actualment desenvolupen les empreses, i que això els ajudi a conèixer la situació real del món empresarial actual.

Transició escola-empresa a través de les pràctiques a les empreses

La secretaria del Consell de la Formació Professional de Barcelona s'adreça a les

Taula 24. Alumnes en pràctiques als centres i serveis educatius municipals. Barcelona, 2004

Centres i dependències	UB	UAB	U RLL	U Vic	ESMUC	IES	Total
Escola bressol	3	27	16	4		31	81
Primària	31	2	12	2		4	51
Secundària i adults	3					1	4
Escoles de música					9		9
Serveis educatius		2					2
Espais familiars	5	2				1	8
Direccions de l'IMEB	6						6
TOTAL	48	33	28	6	9	37	161

UB: Universitat de Barcelona,
 UAB: Universitat Autònoma de Barcelona
 URLL: Universitat Ramon Llull
 UVic: Universitat de Vic
 ESMUC: Escola Superior de Música de Catalunya
 IES: Instituts d'ensenyament secundari

Taula 25. Manteniment dels centres educatius públics. Barcelona, 2004

Districtes	Escoles	Despeses de neteja, subministraments, lloguers i d'altres*	Despesa de manteniment de l'IMEB*
Ciutat Vella	21	1.870	259
Eixample	17	1.042	256
Sants-Montjuïc	33	1.134	440
Les Corts	10	523	112
Sarrià - Sant Gervasi	13	49	187
Gràcia	14	729	232
Horta-Guinardó	35	1.441	382
Nou Barris	35	1.510	480
Sant Andreu	22	1.151	295
Sant Martí	34	1.733	626
TOTAL	234	11.182	3.269

* En milers d'euros.
 La despesa en conserges durant l'exercici 2004 assumida per l'IMEB ascendeix a 5.915 milers d'euros.

empreses associades per planificar les pràctiques a l'empresa de l'alumnat de formació professional, ocupacional i de garantia social. Des de la intranet, es lliura a totes les empreses del Consell unes fitxes dossier on es consideren totes les possibilitats de pràctiques dels diferents entorns

professionals, i a continuació es dona resposta a les demandes formulades per les empreses a través dels centres de formació associats al Consell.

Pla jove formació-ocupació

El Pla jove formació-ocupació, creat per afavorir els processos de transició escola-treball del jovent que ha finalitzat l'etapa d'educació secundària obligatòria i abandona el sistema educatiu sense haver acreditat aquest nivell acadèmic, ha tingut els objectius següents:

- Facilitar la transició a la vida professional activa d'aproximadament mil joves, principalment d'entre 16 i 18 anys, mitjançant un sistema d'acolliment, orientació professional, accés als recursos de formació, suport al seu itinerari personal d'inserció, amb un procés de tutoria individualitzada.
- Consolidar la connexió amb els centres públics per treballar conjuntament la transició escola-treball dels joves.
- Crear una connexió regular amb els centres d'ensenyament de secundària concertats i privats per afavorir una transició escola-treball més lligada al moment en què els joves acaben la secundària obligatòria.

Evolució del Pla jove formació-ocupació durant l'any 2004

En el conjunt del Pla jove formació-ocupació a la ciutat, durant el 2004 s'hi han adscrit 2.626 joves, no de forma simultània: 1.337 venien de l'etapa anterior i 1.289 s'hi han incorporat durant aquests dotze mesos. El més de juliol ha tingut el màxim nombre de persones inscrites simultàniament, 1.957 joves. Durant aquest any, dels 2.626 joves, 1.355 han finalitzat el programa. En l'inici del període següent, el gener de 2005, continuen 1.271 joves.

Distribució territorial i característiques

D'acord amb l'informe corresponent a l'etapa setembre-desembre de 2004, hi ha 1.752 persones inscrites, de les quals 351 són al districte de Sant Martí, que representen el 20,03%. A continuació hi ha Nou Barris amb 267 joves, el 15,50%. El districte de Les Corts aporta 28 joves, el 1,60% del total. El 63,84% són homes i el 36,16% són dones. En aquesta etapa, el 36,75% té 17 anys, el 31,65% en té 16, i el 19,98% ha arribat als 18 anys.

Situacions i derivacions a recursos durant el període

Durant l'etapa analitzada, el jovent, de forma majoritària (928 persones que representen un 52,97%), ha estat adreçat a recursos de formació no reglada, especialment a la formació ocupacional (385), i als programes de garantia social (404).

Gent jove que han acabat el Pla entre setembre i desembre de 2004

De les 1.752 persones inscrites, 481 han finalitzat la seva estada al Pla jove formació-ocupació al final de desembre; d'aquestes, el 35,14% ha sortit en fase d'inserció o ja inserides en una primera feina; més del 17% s'ha reintegrat al sistema educatiu i continua la formació reglada, especialment a 4t curs de l'ESO. Més del 26% han consolidat el seu itinerari de formació no reglada, que continuarà sense el seguiment del Pla jove, especialment aquelles persones que amb 18 anys estudien el graduat de l'ESO a les escoles d'adults i les que entren en el segon any de les escoles taller.

Tipus de feines de la gent jove en fase d'inserció o inserida en una primera feina

Dels 418 joves que han acabat el Pla, 159 surten amb una situació de feina. El perfil majoritari és el

d'empleat o empleada de comerç i grans superfícies, que representa el 28,30% del total. També n'hi ha al sector de l'hoteleria-restauració (cambrers i cambreres), amb el 7,55%, i el d'electricistes-lampistes, amb el 4,93%, entre d'altres.

Accions als instituts i als centres concertats d'educació secundària

El personal tècnic del Pla jove desenvolupa durant el curs escolar dos tipus de feina amb els centres de secundària: en primer lloc, prepara amb els responsables de tutoria i psicopedagogia la fase de traspàs de les persones joves a final de curs (procés, fitxes, sessions d'acollida i derivació a un recurs); en segon lloc, a petició del centre desenvolupen sessions amb un conjunt ampli d'alumnes, normalment de tercer i quart curs, per informar-los sobre les sortides professionals i d'estudis, especialment sobre les possibles sortides per a aquelles persones que no superen l'ESO.

Durant el curs 2003-2004, el Pla jove ha treballat amb 64 IES i 45 centres concertats; com a fruit de la campanya, al final del curs han estat acol·lits 732 joves, entre l'abril i el setembre de 2004. Pel que fa a les sessions generals desenvolupades durant el curs, als IES hi han participat 2.064 alumnes, i 310 als centres concertats.

Projectes a les empreses

Els projectes a les empreses són l'aplicació d'una metodologia que possibilita treballar de manera conjunta els crèdits de formació als centres de treball i els de síntesi als cicles formatius de grau superior, sota la perspectiva d'un projecte que s'haurà de desenvolupar a l'empresa i que per dur-lo a terme requerirà aplicar les competències més significatives del cicle formatiu corresponent.

Pràctiques del jovent en formació professional a empreses ubicades en ciutats de la Unió Europea

La projecció de les pràctiques en empreses i institucions emplaçades en altres ciutats de la Unió Europea s'ha fet a través de l'Associació Xarxa FP i amb la col·laboració de vint-i-dues ciutats que en formen part (Anvers, Barcelona, Berlín, Bolonya, Dénia, Gandia, Ginebra, Göteborg, Colònia, Kristiansund, La Rochelle, Leeds, Lió, Madrid, Munic, Pargas, Roma, Rovaniemi, Seta, Torí i Tolosa de Llenguadoc), amb l'objectiu de desenvolupar en altres països i en altres llengües les capacitats i les experiències que s'aconsegueixen en la formació en alternança a les empreses.

PARTICIPACIÓ

L'Ajuntament promou la participació directa de la ciutadania, i en especial de la comunitat educativa, en els diferents àmbits d'actuació educativa com a garantia de qualitat i de millora contínua del sistema educatiu de la ciutat.

El Consell Escolar Municipal i els consells escolars municipals de districte

El Consell Escolar Municipal (CEM) de Barcelona i els consells escolars municipals de districte són organismes de consulta i participació dels diferents sectors de la comunitat educativa de la ciutat. Els consells escolars municipals estan integrats per representants d'entitats i associacions del món educatiu i per una representació dels consells escolars de centres educatius sostinguts amb fons públics (taula 26).

Taula 26. Principals actuacions del Consell Escolar Municipal i els consells escolars municipals dels districtes. Barcelona, 2004 (1a part)

Àmbit de treball del Plenari i comissions del CEM	<p>Seguiment de:</p> <ul style="list-style-type: none"> • El marc legal del sistema educatiu • L'escolarització a la ciutat • El desplegament del Consorci d'Educació de Barcelona • El Pla de les escoles bressol • El programa, les actuacions i els pressupostos municipals en educació <p>Actuacions i/o participació en:</p> <ul style="list-style-type: none"> • El Projecte Educatiu de Ciutat • El Projecte Participatiu del PAM 2004-07 • El Consell de Ciutat • El Recull de bones pràctiques de participació • Debat del MEC: "Educació de qualitat per a tothom i entre tots"
Preinscripció i matriculació del curs 2004-2005	<ul style="list-style-type: none"> • Seguiment, anàlisi i valoració de la normativa • Participació en les comissions d'escolarització de Barcelona i les subcomissions d'escolarització dels districtes • Ban de l'Alcalde sobre el període de preinscripció • Suport i difusió de material promocional. Suport a les jornades de portes obertes dels centres docents • Informe sobre el procés de preinscripció del curs 2004-05
Consells escolars dels centres públics i concertats	<ul style="list-style-type: none"> • Seguiment de la participació i el funcionament del consell escolar de centre dels centres públics i privats concertats • Promoció de la participació en les eleccions per a la renovació dels consells escolars de centre
Representants municipals als centres docents públics	<ul style="list-style-type: none"> • Coordinació i gestió de la representació municipal als consells escolars dels centres públics (134 persones) • Sessions de formació permanent (una per trimestre)
Formació de mares i pares	<ul style="list-style-type: none"> • Seguiment de les accions formatives cap al sector de pares i mares mitjançant la Comissió de Formació de Pares i Mares, amb representació dels diferents serveis de l'IMEB, les federacions d'associacions de mares i pares (AMPA), el sector de mares i pares dels consells escolars i els col·legis professionals • Escola de mares i pares en coordinació amb els districtes i la FAPAC (58 accions formatives) • Creació del web d'informació, debat i assessorament per a pares i mares
Alumnat	<ul style="list-style-type: none"> • Promoció de la participació de l'alumnat en les eleccions dels consells escolars de centre • Dinamització de la participació entre representants de l'alumnat • Presentació i difusió de bones pràctiques i experiències de participació de l'alumnat en l'àmbit dels centres i els consells escolars de districte
Immigració	<ul style="list-style-type: none"> • Informe, anàlisi i propostes sobre l'acollida de les famílies als centres docents públics de Barcelona • Promoció de la participació de les famílies nouvingudes en les eleccions als consells escolars de centre • Seguiment de l'escolarització i la matrícula "viva" • Participació en la comissió corresponent del PEC i presentació d'experiències dels districtes
"Els temps i l'organització de l'horari i el calendari escolars"	<ul style="list-style-type: none"> • Celebració de les Jornades "Els temps i l'organització de l'horari i el calendari escolars" • Elaboració d'un document sobre l'organització de l'horari i el calendari escolar per recollir l'opinió del Consell Escolar Municipal i els consells municipals escolars dels districtes
"Una educació de qualitat per a tothom i entre tots"	<ul style="list-style-type: none"> • Celebració de les jornades entorn de les propostes del MEC • Elaboració d'un document amb les aportacions i els criteris del Consell Escolar Municipal i els consells municipals escolars dels districtes.

Taula 26. Principals actuacions del Consell Escolar Municipal i els consells escolars municipals dels districtes. Barcelona, 2004 (2a part)

<p>Difusió i publicacions</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Informe-valoració sobre el procés de preinscripció. Curs 2004-2005. Juny de 2004 • Jornades “Els temps i l’organització de l’horari i el calendari escolars”. Comunicacions i ponències. Setembre de 2004 • Recull de bones pràctiques de participació en la comunitat escolar, 2a edició. Octubre de 2004 • Jornades de debat de les propostes del MEC “ Una educació de qualitat per a tothom i entre tots”. Novembre de 2004 • L’acollida inicial a les famílies en els centres docents públics de Barcelona. Novembre de 2004 • Butlletins informatius • Articles diversos a la revista <i>Barcelona Educació</i> • Manteniment del web del Consell Escolar Municipal i dels consells escolars municipals de districte • Creació del web <www.bcn.es/cem/paresimares> • Material de suport a la difusió de les accions formatives per a pares i mares • Fulls informatius en diferents idiomes per a les eleccions dels consells escolars de centre
<p>Consells escolars municipals dels districtes</p>	<p>Temàtiques i actuacions transversals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seguiment, anàlisi i avaluació de l’escolarització al territori. Participació en subcomissions d’escolarització • Impuls a la formació de pares i mares a través de les comissions corresponents d’AMPA dels consells escolars municipals dels districtes • L’acollida a les famílies en els centres docents públics • Participació en les Jornades “Els temps i l’organització de l’horari i el calendari escolars”. Aportacions al document elaborat • Participació i aportacions sobre les propostes del MEC “Una educació de qualitat per a tothom i entre tots”

Consell de la Formació Professional i Ocupacional de Barcelona

L’Ajuntament aposta decididament per afavorir l’ocupació laboral de la gent jove i impulsa tot un seguit d’iniciatives per a la millora de la formació professional i ocupacional que faciliten l’adequada capacitat de la gent jove i la seva posterior inserció en el món laboral.

El Consell de la Formació Professional i Ocupacional és un òrgan municipal de participació de la ciutat que impulsa la interrelació i el diàleg entre el món de l’ensenyament i el món del treball. Està integrat per diferents membres: regidors i regidores de diversos grups municipals, l’Institut d’Educació, la

Regidoria de Promoció Econòmica i Ocupació, l’Institut de Persones amb Discapacitat, la Diputació de Barcelona, el Consell Econòmic i Social de Barcelona, la Cambra de Comerç de Barcelona, PIMEC-SEFES, Foment del Treball Nacional, CCOO, UGT, els centres educatius que imparteixen formació professional de l’Ajuntament de Barcelona, i empreses, gremis i associacions empresarials de la ciutat i de la seva zona d’influència.

Aquesta dinàmica té una incidència important en la qualitat de la formació professional ateses la varietat i la qualitat de les seves actuacions, que es concreten en la participació de 500 empreses, associacions empresarials i institucions, en la planificació de les pràctiques en empreses

associades al Consell, amb l'impuls d'extensió de la metodologia de projectes reals a tota l'oferta pública de formació professional amb estades a les empreses, l'anàlisi de necessitats formatives dels diferents perfils corresponents a diferents entorns professionals, el foment de la inserció laboral entre l'alumnat de formació professional, l'impuls del Pla jove formació-ocupació, la utilització de la formació professional inicial com a instrument de requalificació professional de la població adulta i treballadora, la potenciació de les estades a empreses de la Unió Europea per a l'alumnat de formació professional, i la participació en la realització dels informes que es treballen des de l'observatori permanent per a la formació professional i la transició al món del treball d'aquest Consell.

Audiència Pública als nois i noies de Barcelona

IX Audiència Pública als nois i noies de la ciutat: *Com ens relacionem a la ciutat? Propostes per a una convivència pacífica.*

L'Audiència Pública és una forma de participació ciutadana a través de la qual el jovent proposa a l'Administració municipal l'adopció de determinades mesures. Les audiències als nois i noies de 12 a 16 anys de Barcelona responen a la voluntat del Consistori de dedicar un dia a escoltar la veu del jovent.

Aquesta acció té el doble objectiu de donar la veu als nois i noies com a ciutadans i ciutadanes de ple dret en aquells temes que per edat els corresponen, i permetre l'exercici d'una pràctica d'educació per a la participació ciutadana i la democràcia. El debat, que dura tot un curs, dóna com a resultat un manifest que es presenta al Consistori Municipal per tal de promoure accions concretes.

Aquest any hi han participat 1.020 nois i noies de 25 escoles i 4 entitats de lleure. Com a novetat s'han de remarcar les accions següents:

- Té continuïtat la col·laboració i la realització paral·lela de l'activitat amb l'Ajuntament de Donostia. Intercanvi de nois i noies com a observadors d'ambdues ciutats.
- S'ha realitzat una videoconferència entre nois i noies d'ambdues ciutats.

La veu dels nois i noies al Fòrum de Barcelona 2004

La veu dels nois i noies al Fòrum de Barcelona 2004, liderat per l'IMEB, es va dur a terme al Fòrum Barcelona 2004. Hi van participar 5 centres amb 2.800 joves. Com a resultat es va editar i presentar un manifest.

PROJECTE EDUCATIU DE CIUTAT

L'any 2004, el Projecte Educatiu de la Ciutat de Barcelona (PEC B) ha iniciat el seu Pla d'acció 2004-2007 tenint presents els tres principis prioritaris aprovats al plenari de 2003:

- Per una ciutadania inclusiva i solidària
- Barcelona, cruïlla de cultures
- Èxit escolar per a tothom, un orgull de la ciutat

El Pla d'acció 2004-2007 del PEC és fruit del procés participatiu de la comunitat educativa de Barcelona expressada a través de 8 comissions, de les quals sorgeixen reflexions i propostes per al futur de l'educació. A través d'aquest nou Pla, el PEC B s'obre encara més a la ciutat i troba una manera més àgil d'encaixar amb els temps que estem vivint, amb les noves relacions i necessitats que per a cada entorn i cada moment anem definint. Es presenta amb la voluntat de ser viu al carrer, d'incorporar totes

les mirades, de recollir les propostes que fan sumar energies. El PEC B és l'expressió de com les persones fem la ciutat educadora construïda des de la diversitat i per la pau.

Pla d'acció 2004-2007

56 projectes impulsats per 231 entitats i institucions ciutadanes

El Pla d'acció del PEC ha estat conformat per 56 projectes agrupats en 8 àmbits: Lleure i educació no formal, Mobilitat, Sostenibilitat, Èxit escolar i accés al treball, Coneixement de la ciutat, Immigració, Mitjans de comunicació i societat de la informació, Valors i ciutadania activa.

Organització i funcionament

El desenvolupament del Pla d'acció s'ha portat a terme a partir de les activitats desenvolupades pels 56 projectes i pel funcionament dels espais següents de direcció i gestió: el Plenari, el Consell Directiu, la Comissió Delegada del Consell Directiu, la Comissió Interdepartamental Barcelona Ciutat Educadora, les comissions d'àmbit, la Comissió Tècnica de Seguiment i l'Oficina Tècnica del PEC.

Procés participatiu del PEC

El procés de participació del PEC s'ha concretat amb l'inici del desenvolupament del seu Pla d'acció. Aquest és un instrument estratègic que orienta l'acció educativa dels diferents agents socials en el sentit dels objectius i les propostes elaborades per consens en el procés participatiu. El Pla d'acció expressa els objectius institucionals que es desprenen del PEC B, els concreta operativament dibuixant un horitzó de futur i defineix i impulsa projectes i accions que es desenvoluparan en un període, així com les institucions i entitats que es comprometen a dur-les a terme.

És a partir del seu compromís amb el Pla d'acció que els agents socials, organitzats en institucions i entitats, expressen la voluntat d'esdevenir agents educadors i d'articular la seva feina en una xarxa educativa que, teixint educació formal, no formal i informal, obri camí cap a un nou sistema educatiu que vagi més enllà del sistema escolar. En aquest sentit, el Pla d'acció es constitueix en un instrument de desenvolupament, innovació i coordinació de l'acció educativa ciutadana, en la mesura que, tot i que assumeix la responsabilitat de l'Administració local com a convocant i sostenidora del projecte, abasta de forma molt àmplia l'acció educativa coordinada de totes les entitats i institucions que s'hi volen vincular, i reconeix el lideratge de cadascuna d'elles en el seu camp d'acció.

El procés participatiu del PEC B es va concretar en el treball i les reunions de les vuit comissions, celebrades el dia 28 d'octubre en el marc de les V Jornades del PEC. En aquestes reunions per comissions, en les quals van participar 180 persones com a representants de totes les entitats, institucions i serveis vinculats amb el PEC B, es va debatre sobre l'estat de cada un dels projectes del Pla d'acció, es van plantejar els reptes de futur i es va elaborar l'informe de progrés, del qual es va presentar una síntesi la cloenda de les Jornades.

Jornades del Projecte Educatiu de Ciutat

Amb el nom *Laïcitat, educació i ciutadania*, els dies 27 i 28 d'octubre es van celebrar les V Jornades del Projecte Educatiu de Ciutat, al World Trade Center de Barcelona. Les jornades van mantenir el format de l'edició anterior: d'una banda es van dedicar a l'aprofundiment i el debat sobre el tema central, i de l'altra al desenvolupament del Pla d'acció del PEC 2004-2007.

Cal destacar que en el marc de les Jornades es va presentar el llibre *Projecte Educatiu de Ciutat, Pla d'acció 2004-2007*. El llibre, amb traducció al castellà i l'anglès, presenta els antecedents del PEC, exposa la diagnosi de la realitat educativa, informa del procés participatiu, explica el Pla d'acció, la seva organització, el sistema d'informació i avaluació, i inclou la Declaració del Plenari i la relació d'institucions i entitats del PEC.

Les conferències, les taules de debat i les altres activitats, com l'exposició de projectes del Pla d'acció, van ser seguides al llarg dels dos dies per 396 persones. A més de l'informe de progrés del Pla d'acció, durant les jornades es va elaborar i aprovar la declaració sobre el tema central —laïcitat, educació i ciutadania—, difosa

posteriorment a totes les institucions, serveis i entitats que pertanyen al Pla d'acció del PEC B, als centres educatius de la ciutat i, entre d'altres, al Consell Escolar de l'Estat i al Ministeri d'Educació.

SERVEIS EDUCATIUS

L'Institut d'Educació, en col·laboració amb els districtes, impulsa la realització d'un conjunt ampli i reconegut d'actuacions educatives per tal de millorar els recursos educatius disponibles a la ciutat. En aquest sentit cal destacar les actuacions destinades a la innovació de continguts educatius i de mètodes d'aprenentatge, i les accions que faciliten l'adquisició de valors cívics i democràtics, de cohesió social i no-exclusió per part de la ciutadania i, en especial, de l'alumnat de tota la ciutat.

Taula 27. Institut Municipal d'Educació, formació i recursos pedagògics. Barcelona, 2004 (1a part)

• **Centre de Recursos per a Deficients Auditius**

En conveni amb el Departament d'Ensenyament de la Generalitat, atén de manera individualitzada l'alumnat sord així com alumnat amb trastorns de llenguatge.

- 199 alumnes sords
- 75 alumnes amb trastorns de llenguatge
- 104 centres

• **Escola d'Expressió**

Organitza accions formatives per a la sensibilització i l'actualització dels coneixements sobre llenguatges expressius, comunicació i psicomotricitat de professionals de l'entorn educatiu.

Cursos d'hivern

- 24 accions formatives
- 264 alumnes
- 23 professors

Cursos d'estiu

- 77 accions formatives
- 751 alumnes
- 60 professors

Postgrau d'expressió

- 24 alumnes

• **Centre de Documentació Artur Martorell**

Servei obert al públic de consulta i préstec de documents. Fons especialitzat en literatura infantil i juvenil, pedagogia, psicologia i història de l'educació.

- 3.556 usuaris/àries presencials
- 75.395 documents (fons documental)
- 2.771 registres d'alta al catàleg
- 2.945 préstecs de documents
- 13.953 consultes al web propi
- 28.522 consultes a l'OPAC de la sala del centre

• **Pla de biblioteques escolars Bibes BCN**

En el marc del Centre de Documentació Artur Martorell s'està duent a terme un pla de suport i dinamització de les biblioteques escolars de les escoles municipals

- 15 centres municipals d'ensenyament infantil i 10 instituts municipals d'educació secundària

Taula 27. Institut Municipal d'Educació, formació i recursos pedagògics. Barcelona, 2004 (2a part)

<ul style="list-style-type: none"> • Programa per a la recuperació de la memòria històrica Conjunt d'actuacions que tenen com a objectiu recuperar, conservar i difondre el patrimoni històric i pedagògic de la ciutat. 	<ul style="list-style-type: none"> • 50 reunions amb persones especialitzades
<ul style="list-style-type: none"> • Tercera edició del Premi Leonor Serrano i Pablo Convocatòria d'un premi d'història de l'educació per fer emergir la tasca de professionals de la pedagogia, reconèixer models escolars i actuacions especials a la ciutat 	<ul style="list-style-type: none"> • 1 original presentat • 2.000 fullets de difusió • Edició del text guanyador
<ul style="list-style-type: none"> • Entrevistes per a la conservació de la història oral per part de mestres i alumnes de les escoles de la ciutat 	<ul style="list-style-type: none"> • 6 entrevistes • 6 transcripcions
<ul style="list-style-type: none"> • Seguiment de la itinerància de l'exposició "Un segle d'escola a Barcelona. Acció municipal i popular, 1900-2001" • Assessorament i muntatge de l'exposició a la seu del Districte de Gràcia • Assessorament per a la itinerància de l'exposició als districtes de Nou Barris, Sant Martí, Sant Andreu 	<ul style="list-style-type: none"> • 6.000 persones visitants • Edició del catàleg, fulls de sala, cartells • Edició de fulls de sala, cartells • Celebració de conferències i debats
<ul style="list-style-type: none"> • Projecte per a la realització de l'inventari dels fons documentals i museístics de les escoles municipals 	<ul style="list-style-type: none"> • 31 escoles
<ul style="list-style-type: none"> • Celebració d'aniversaris i commemoracions de diverses escoles 	<ul style="list-style-type: none"> • 75è aniversari de l'Escola Massana
<ul style="list-style-type: none"> • Publicacions S'editen diferents materials (llibres, tríptics, cartells, etc.) que informen sobre activitats i notícies relacionades amb les escoles de Barcelona i amb la comunitat educativa de la ciutat. Es vetlla per la imatge corporativa de l'Institut d'Educació i es difonen les seves activitats i serveis. 	<ul style="list-style-type: none"> • 7 números de la revista <i>Barcelona Educació</i>, amb un tiratge total de 67.900 exemplars (9.700 x núm.) • 97 elements de difusió, amb un tiratge total de 226.460 unitats • 15 publicacions de diferent temàtica educativa, amb un tiratge acumulat de 48.950 unitats • <i>El Periódico</i> distribueix la guia de centres educatius de la ciutat <i>Barcelona és una bona escola</i> (215.000 unitats)

Taula 28. Institut Municipal d'Educació, promoció educativa. Barcelona, 2004 (1a part)

Activitats educatives dedicades a l'alumnat i vinculades al currículum escolar, amb la intenció de fomentar els valors cívics i democràtics

<ul style="list-style-type: none"> • Activitats del Consell de Coordinació Pedagògica Agrupa 109 entitats ciutadanes amb la finalitat de facilitar el diàleg educatiu entre l'escola i la ciutat. Les propostes configuren el Programa d'activitats escolars (PAE), que ofereix 2.517 propostes educatives a la població escolar. 	<ul style="list-style-type: none"> • 1.408.815 assistències d'alumnat • 2.517 activitats • 11.063 beques atorgades
<ul style="list-style-type: none"> • Campanya de promoció de l'ús del transport públic en les activitats fora de l'aula Es fa efectiva la integració tarifària de la Tarjeta Escolar, amb la qual cosa es promou mantenir l'ús que les escoles i entitats educatives no escolars fan d'aquesta campanya. 	<ul style="list-style-type: none"> • 554 escoles adherides • 196 entitats educatives no escolars • 750 entitats adherides
<ul style="list-style-type: none"> • Difusió de la cultura científica Presentació d'activitats educatives de l'Observatori Fabra. Difusió d'activitats escolars de la VI Setmana Mundial del Cervell (15-21 de març de 2004). Col·laboració en l'elaboració de la proposta didàctica i difusió de l'exposició "Els embrions i la medicina del segle XXI". 	<ul style="list-style-type: none"> • 45 persones
<ul style="list-style-type: none"> • Avançar cap a un nou Programa d'activitats escolars per Internet Elaboració dels requeriments tècnics i funcionals per al concurs del nou Programa d'activitats escolars. 	<ul style="list-style-type: none"> • Entitats que s'acullen al sistema d'inscripció per Internet: 30 • Activitats que es poden inscriure per Internet: 587 • Entitats acollides al sistema de sol·licitud d'activitat per formulari a través d'Internet: 20

Taula 28. Institut Municipal d'Educació, promoció educativa. Barcelona, 2004 (2a part)

Activitats que promouen el respecte, els drets humans, la tolerància, la cultura de la pau i la solidaritat

<ul style="list-style-type: none"> • Els drets humans a l'escola Per afavorir el respecte als drets humans a l'escola s'han realitzat diferents accions. Presentació de propostes didàctiques 	<ul style="list-style-type: none"> • 50 assistents
<ul style="list-style-type: none"> • "Planta cara al descontrol de les armes" Presentació de la proposta didàctica, conjuntament amb Intermón-Oxfam. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Cicle de cinema per a infants de la ciutat Amb motiu del Dia dels Drets dels Infants, en col·laboració amb la Regidoria de Drets Civils. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hi assisteixen 2.500 infants de 34 escoles de la ciutat
<ul style="list-style-type: none"> • Elaboració i difusió al web de l'IMEB de la proposta didàctica de Pallassos sense Fronteres "No et colis", per apropar l'alumnat als nens i nenes del carrer 	
<ul style="list-style-type: none"> • Difusió de la proposta didàctica "Quilòmetres de solidaritat" conjuntament amb Save the Children 	
<ul style="list-style-type: none"> • Participació en el Festival de la Infància fent difusió de les activitats de l'IMEB 	
<ul style="list-style-type: none"> • Difusió, conjuntament amb l'Associació per les Nacions Unides, de la Cimera del Mil·leni 	<ul style="list-style-type: none"> • 10 escoles participants
<ul style="list-style-type: none"> • Bones pràctiques de participació en la comunitat escolar. Activitat conjunta amb el Consell Escolar Municipal Presentació d'experiències escolars recollides l'any 2003. Lliurament de tres premis a les millors (març de 2004). 	<ul style="list-style-type: none"> • Presentació de 24 experiències • 101 assistents • Edició en CD de les experiències
<ul style="list-style-type: none"> • Assistència al Plenari Municipal 	<ul style="list-style-type: none"> • Coordinació de 5 escoles
<ul style="list-style-type: none"> • Accions formatives als pares i mares Conjuntament amb el Consell Escolar Municipal, coordinació de les sessions formatives realitzades als districtes de la ciutat. 	<ul style="list-style-type: none"> • 58 accions
<ul style="list-style-type: none"> • Elaboració d'una proposta didàctica per tenir cura dels parcs de la ciutat per part de les escoles S'editarà conjuntament amb Parcs i Jardins Institut Municipal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pendent d'edició
<ul style="list-style-type: none"> • Escoles obertes al món Es realitza en col·laboració amb l'Escola d'Estiu, el Departament d'Educació de la Generalitat, l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament, Àrea de Cooperació i Àrea d'Educació de la Diputació de Barcelona. 	<ul style="list-style-type: none"> • 120 persones
<ul style="list-style-type: none"> • Participació en el projecte europeu Youth Polis Comunitat transnacional d'aprenentatge sobre una ciutadania europea activa del jovent: un nou enfocament pedagògic. Seminari transnacional final de projecte, realitzat en el Centre de Convencions Internacional de Barcelona, a la seu del Fòrum 2004. Publicació del model "Comunidad transnacional de aprendizaje sobre ciudadanía activa de los y las jóvenes: nuevo enfoque pedagógico". 	<ul style="list-style-type: none"> • 144 joves • Ciutats: Barcelona, Donostia, Santa Maria da Feira, Torí, Roma i Birmingham • 115 participants, dels quals 60 joves representen les diferents ciutats • 500 exemplars en paper • 500 en format CD

L'educació per a la mobilitat: prevenció i valors

Promou potenciar una mobilitat sostenible i segura vinculada amb la responsabilitat i el respecte

<ul style="list-style-type: none"> • Camí Escolar És una proposta que pretén afavorir un accés segur i agradable d'anada i tornada de l'escola i fer del carrer un entorn acollidor i formatiu per als nens i nenes que hi circulen. Estendre a la ciutat l'experiència, en col·laboració amb Via Pública/IMEB/Districtes. Impuls del grup de treball format per l'IMEB, la Regidoria de Via Pública (Direcció de Serveis, Transports i Circulació i Guàrdia Urbana) de l'Ajuntament i els districtes que participen en el projecte. 	<ul style="list-style-type: none"> • Treball amb 6 camins escolars • Projecte de 15 centres • Tríptic informatiu "Camí Escolar a Barcelona": 5.000 unitats • Edició d'adhesius • Creació de la plataforma de ciutat Camí Escolar
--	---

Taula 28. Institut Municipal d'Educació, promoció educativa. Barcelona, 2004 (3a part)

<ul style="list-style-type: none"> • Dia sense Cotxes / Setmana de la Mobilitat • Acció a la Bordeta, Sants-Montjuïc • Jornada de sensibilització a la Bordeta implicada en el Camí Escolar, coincidint amb el Dia sense Cotxes • Exposició sobre el Camí Escolar al passeig de Gràcia • Jornada sobre el Camí Escolar • Exposició d'educació per la mobilitat a la plaça de la Universitat 	<ul style="list-style-type: none"> • 1.000 participants (mares, pares i alumnes) • Centres: 8 • Professorat: 16 • 15.000 visitants • 150 assistents • 10.000 visitants
<ul style="list-style-type: none"> • Orientar-nos en el nostre hàbitat Desenvolupament d'habilitats d'orientació per fer possibles els desplaçaments autònoms i segurs. 	<ul style="list-style-type: none"> • Centres participants: 70 • Alumnat: 5.500 • Professorat: 100
<ul style="list-style-type: none"> • Mou-te en bici Es promou aquesta acció amb la intenció de generar hàbits de desplaçament més sostenibles i saludables. 	<ul style="list-style-type: none"> • Participants: 1.000 • Centres: 15 • Professorat: 45
<p>Accions per promoure hàbits de vida saludable, tenint l'activitat física com a hàbit incorporat</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Activitat física i educació en valors Taula de l'Educació Física i l'Esport a Barcelona Acció campanya "Compta fins a tres" Incidir en l'educació esportiva a tots els nivells és fonamental per formar hàbits dels futurs practicants i seguidors afeccionats. La millora de la sensibilitat i el respecte pel joc net és una aportació molt valuosa en l'educació per a la ciutadania. • Lliurament de premis "Compta fins a tres" • Disseny del curs "Esport i valors en l'edat escolar" 	<ul style="list-style-type: none"> • Equips: 1.500 (80% de centres educatius) • Alumnat: 24.000 • Assessorament a 25 ajuntaments de Catalunya • Assessoraments a ajuntaments, diputacions i comunitats autònomes de fora de Catalunya: 10 • 1.500 assistents
<ul style="list-style-type: none"> • Campanya Nedem (Direcció d'Esports) Assegurar aprendre a nedar com un recurs imprescindible per la seguretat i l'autonomia de l'alumnat. • Aprendre a nedar per a nouvinguts i nouvingudes 	<ul style="list-style-type: none"> • Alumnat: 3.000 • Centres participants: 120 • Professorat: 240 • 50 participants
<ul style="list-style-type: none"> • Mira què faig (districtes de Sant Andreu, Horta-Guinardó i Nou Barris) Desenvolupar habilitats motrius bàsiques per promoure actituds actives i assegurar un creixement equilibrat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alumnat: 1.800 • Centres participants: 85 • Professorat: 170
<ul style="list-style-type: none"> • Dansa Ara Desenvolupar la capacitat creativa i de moviment per promoure estils de vida actius i saludables a partir de la dansa contemporània. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alumnat: 3.200 • Centres participants: 100 • Professorat: 200
<ul style="list-style-type: none"> • Flic Flac Circ Promoció de les habilitats motrius per ampliar el ventall de pràctiques corporals enriquidores i compensar la pressió de les tendències esportives dominants. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alumnat: 1.000 • Centres participants: 21 • Professorat: 45
<ul style="list-style-type: none"> • Salut i esport, i formes de vida saludable L'activitat física com una activitat imprescindible per assegurar la qualitat de vida i l'adquisició d'hàbits saludables i formes de vida activa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alumnat: 3.100 • Centres participants: 70 • Professorat: 200
<ul style="list-style-type: none"> • A la recerca del joc perdut Promoure el joc com un valor cultural i educatiu fonamental en el desenvolupament de les diferents habilitats i capacitats de l'alumnat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alumnat: 2.100 • Centres participants: 63 • Professorat: 115
<ul style="list-style-type: none"> • II Jornada d'Educació Física i Esport Espai de formació i intercanvi d'experiències entre el professorat d'educació física i els tècnics d'esport escolar 	<ul style="list-style-type: none"> • Participants: 125

Taula 28. Institut Municipal d'Educació, promoció educativa. Barcelona, 2004 (4a part)

Accions per promoure programes de prevenció de conductes de risc

- **Col·laboració en les accions de l'Agència de Salut Pública**
Posar a l'abast dels centres docents programes específics per preveure conductes de risc.
- **Extensió de la campanya "Bon dia, esmorzem"**
Campanya dirigida a les famílies i als nois i noies per difondre els elements bàsics d'un bon esmorzar per preveure l'obesitat i trastorns alimentaris.
- **Participació en el projecte "Pkno"**, per dissenyar un programa per la prevenció del consum de cànnabis, amb l'Agència de Salut Pública i la Fundació Viure i Conviure.
- **Tot l'alumnat implicat en els programes Tori, Passe, Classe sense fum, Decideix, Canvis, Parlem clar**
- **Tramesa de material a 160 centres docents i d'atenció primària**

Informació i dinamització cultural als centres de secundària

Programes culturals

L'Ajuntament de Barcelona, a través de l'Institut d'Educació, es marca com a objectiu la dinamització sociocultural als IES de la nostra ciutat. Així, es promou la participació i es recullen les iniciatives, tant de l'alumnat com del professorat, de tots els projectes, activitats o accions dins del camp artístic i cultural que sorgeixen als centres públics de secundària.

- **Mostra dels Programes Culturals**
És la manifestació i expressió pública de la feina realitzada al llarg del curs a cada centre.
- **Exposició Jove**
Organitzada per INICE amb el suport de l'IMEB, aquesta trobada anual exposa tots els treballs de recerca que hagin estat seleccionats en diverses disciplines.
- **Salta a l'escenari**
Els instituts i les associacions de joves representen les obres de teatre seleccionades per les seves capacitats comunicatives, educatives i creatives.
- **A tot ritme**
S'ofereix als nois i noies dels instituts una mostra de tot tipus de dansa i música. Els projectes musicals participen en una diada multirítmica a l'aire lliure, la qual es complementa amb la participació d'alguns d'aquests grups en la Festa Europea de la Música del mes de juny.
- **ART-IES: Projecte Imagin-acció per la pau**
Projecte proposat per l'IES Pau Claris i consensuat pels centres que formen el seminari de professorat de l'àrea visual i plàstica de secundària coordinats per l'IMEB.
- **Projecte PIDCES**
Els PIDCES són punts d'informació que dinamitzen d'una forma activa i compromesa els projectes culturals de centre, a la secundària pública de la ciutat, amb l'objectiu no només d'informar, sinó amb la funció més àmplia de dinamitzar la participació, coordinant les diferents activitats i actes culturals entre els IES del territori. Els PIDCES també afavoreixen la col·laboració entre els diferents agents educatius que actuen en el territori i coordinen l'oferta cultural per als joves potenciant la participació de l'alumnat, tant en els diferents centres com en els projectes culturals dels districtes.
- 112 propostes culturals
- 7 IES participants
- 18.870 persones assistents
- 320 nois i noies
- 290 participants
- 3.320 visitants
- 435 nois i noies participants
- 2.830 espectadors i espectadores
- 620 nois i noies participants
- 1.980 espectadors i espectadores
- 720 nois i noies participants
- 2.190 visitants
- 67 IES participants
- 24 associacions d'alumnes amb funcionament i creació als IES
- 8.070 consultes d'alumnat i professorat ateses
- 480 alumnes/corresponsals col·laboradors del projecte

Música a les escoles

Té l'objectiu de promoure el treball i la participació del públic infantil i jove en les accions musicals que es proposin a l'escola, els instituts i la ciutat en general. Vol generar la sensibilització i l'apropament cap a qualsevol tipus de música que tingui qualitat, tant en la composició com en l'execució.

- **Les escoles van a l'Auditori**
L'Auditori de Barcelona promou l'assistència de públic infantil, jove i familiar a les sales de concert. *Cantània*: cantata de música contemporània adreçada a primària.
- **Concerts adreçats als nens i nenes d'educació infantil**
- **Els colors del metall**
- **Percussions**
- **La casa de vent i de fusta**
- **Wimoweh**
- **Òpera a secundària: El Bosc de Farucàrun**
El programa d'òpera a secundària pretén impulsar i afavorir el treball de música i, més concretament, de l'òpera i la música contemporània.
- 247 centres
- 49 centres
- 145 centres
- 79 centres
- 136 centres
- 3.652 alumnes participants
- 42 instituts

Taula 28. Institut Municipal d'Educació, promoció educativa. Barcelona, 2004 (5a part)

Teatre a les escoles

Té l'objectiu de promoure el treball, la participació dels infants i joves en el fet teatral.

• Mostra de Teatre Infantil

Recull les demandes de les escoles de primària que tenen un grup de teatre estable al centre i que volen posar en comú les seves propostes teatrals.

- 215 alumnes
- 8 escoles
- 730 persones assistents

Ajuts econòmics per a les escoles, entitats i associacions

Suport econòmic i assessorament professional per a la realització d'experiències educatives que facin de Barcelona una ciutat més culta i més cívica.

• Ajuts a programes culturals

Els ajuts tenen l'objectiu de donar suport als projectes i activitats culturals del projecte educatiu de centre.

- 48 IES participants
- 7 associacions d'alumnes

Taula 29. Institut Municipal d'Educació, Projecte d'Educació en Valors. Principals actuacions. Barcelona, 2004 (1a part)

• Tertúlies cafè Lluna Verda

Trobades mensuals on es presenten materials i estudis, i es facilita la difusió i l'intercanvi d'experiències.

- Tertúlies realitzades: 8

- Participants: 600

• Consultories tècniques

- Consultories realitzades: 90

• Dinamització de la xarxa de valors de Ciutats Educadores

- Coordinar i dinamitzar la xarxa espanyola i internacional de valors.
- Creació de la Xarxa Mediterrània d'Educació en Valors, amb ciutats de Catalunya, Illes Balears i València.
- Posada en marxa de la pàgina web de la Xarxa Temàtica d'Educació en Valors

- 40 ciutats espanyoles
- 20 ciutats d'arreu del món
- Participació en el Congrés Internacional de Ciutats Educadores a Gènova: reunió de la xarxa temàtica amb la participació de 60 persones representants de 42 ciutats
- Trobada de la Xarxa Mediterrània a Terrassa (participació de 50 persones representants de 20 ciutats)

• Barcelona Identitats

Objectius: innovar mètodes i accions al voltant de la temàtica en valors, la formació del professorat i la comunitat educativa.
Donar suport a les escoles de la ciutat que realitzen treballs amb la finalitat de promoure els valors impulsors d'un nou concepte de ciutadania. La convocatòria acull els projectes orientats a redefinir el significat de tres valors que considerem centrals: responsabilitat, respecte i autonomia.

- Continuitat dels seminaris "Patis, recuperem els jardins escolars" i "Interculturalitat".

- Seguiment dels projectes presentats a la convocatòria 2003: "Barcelona educa en el reconeixement" (50 projectes presentats)
- Convocatòria 2004: "Barcelona educa en la confiança" (57 projectes presentats)
- Alumnat relacionat: 15.000
- Gener de 2003: acte de lliurament dels ajuts BCN Identitats 2003: 150 persones
- Setembre de 2004: jornada de treball, avaluació i cloenda de BCN Identitats 2003: 50 centres, 80 persones.
- Assistència als seminaris:
Interculturalitat: 15 centres, 30 persones, 4 sessions de dues hores
S'ha participat en 10 accions realitzades pels centres i vinculades amb el treball de la interculturalitat a les escoles.
Patis: 25 centres, 35 persones, 5 sessions
2 seminaris conjunts: 25 centres, 65 persones

• Formació i assessorament

Sessions d'assessorament a centres educatius i altres institucions educatives en temes d'educació en valors, en els àmbits de la interculturalitat, la sostenibilitat i el gènere.

- Claustres de centres municipals: 11
- Centres públics de la ciutat: 10
- Centres de recursos pedagògics: 10
- Altres institucions: 15
- Seminaris sobre patis i jardins escolars, interculturalitat i comunicació

• Participació institucional

S'assisteix com a representants del Projecte de Valors de l'Institut d'Educació a diferents instàncies.

- Participació, xerrades o cursos en diferents institucions i ciutats de Catalunya i la resta de l'Estat
- Entitats i projectes relacionats amb educació ambiental: 15
- Entitats i projectes relacionats amb immigració i interculturalitat: 20
- Entitats i projectes relacionats amb coeducació: 30
- Institucions o instàncies públiques: 25

Taula 29. Institut Municipal d'Educació, Projecte d'Educació en Valors. Principals actuacions. Barcelona, 2004 (2a part)

<ul style="list-style-type: none"> • Projecte d'Iniciativa EQUAL. Tempora: tots els temps en un temps: "Conciliació de la vida laboral i familiar" 	<ul style="list-style-type: none"> • Finalització i presentació del projecte • Treball de transferibilitat amb altres institucions
<ul style="list-style-type: none"> • Projecte de famílies: "Ja saps on sóc?" <p>Obrir un àmbit de reflexió amb les famílies per tal de compartir criteris educatius. Crear espais de relació i experimentació de noves metodologies per a la formació de mares i pares. Recollir les demandes i col·laborar directament en la formació adreçada a famílies amb el Consell Escolar Municipal i els districtes.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Disseny i realització dels seminaris pilot "Ja saps on sóc?", adreçats a famílies d'adolescents. • Seminari al Districte de Sants-Montjuïc (35 persones) • Seminari al Districte de Sants-Montjuïc • Seminaris a centre Sant Felip Neri (35 persones) • Participació en les comissions de formació de mares i pares organitzades pel CEM.
<ul style="list-style-type: none"> • Agenda 21 Escolar <p>Objectius: establir un model metodològic que faciliti la participació i la implicació cívica de la comunitat escolar per revisar plantejaments i pràctiques educatives, i per comprometre's en algunes accions de millora en relació amb el medi ambient i la sostenibilitat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 120 centres escolars • Alumnat relacionat directament: 17.000 • Assessoraments tècnics i pedagògics a centres escolars, famílies, districtes i altres entitats; 5 seminaris temàtics dirigits a centres, monitors de migdia i famílies • Dinamització del racó de la sostenibilitat als 10 centres de recursos pedagògics de la ciutat. Elaboració dels plans d'actuació en temes de sostenibilitat
<ul style="list-style-type: none"> • Recuperem els jardins escolars <p>Fer del pati un àmbit de treball comú per a tot el professorat i implicar tota la comunitat educativa en projectes que suposin repensar i millorar el seu disseny.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 25 centres docents interessats, dels quals 20 han assistit als diferents seminaris. • 65 persones han assistit als diferents seminaris impartits.
<ul style="list-style-type: none"> • Projecte Etnomaterials 	<ul style="list-style-type: none"> • Convivim. Finalització i presentació del material educatiu • Trajectes invisibles. Les dones en les migracions. Finalització de la maleta educativa i presentació • Hola Nur. La Nur aprèn. Guia didàctica que acompanya la publicació
<ul style="list-style-type: none"> • Projecte Paisatges Interculturals 	<ul style="list-style-type: none"> • Ajuts econòmics a la publicació de llibres sobre gènere i interculturalitat
<ul style="list-style-type: none"> • Ajuts a l'elaboració i actualització de recursos educatius 	
<ul style="list-style-type: none"> • Projecte "Jo sóc RAR (responsable, autònom/a, respectuós/osa)" 	<ul style="list-style-type: none"> • S'ha iniciat el projecte amb la creació de l'equip de treball i l'equip assessor.

CONSORCI D'EDUCACIÓ DE BARCELONA

Durant el curs 2004-2005 s'ha donat un fort impuls a la posada en marxa del Consorci d'Educació de la ciutat de Barcelona, tal com estableix la Llei 22/1998, de 30 de desembre, de la Carta municipal de Barcelona. El Consorci d'Educació és un ens amb personalitat jurídica pròpia, constituït pel Decret 84/2002, de 5 de febrer, per a la cooperació entre la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona per tal de gestionar conjuntament el sistema escolar públic de la

ciutat. El Consell de Direcció del Consorci va acordar en la sessió del mes de juliol fer efectiu el traspàs de les funcions corresponents a la planificació educativa, la preinscripció i la matriculació, i els serveis educatius, la formació del professorat i els programes d'innovació educativa.

A fi d'avançar en aquest procés, s'havia creat prèviament l'Oficina d'Informació Escolar, amb la finalitat d'informar i d'orientar els centres docents i les famílies per a la preinscripció durant el període oficial i sobre la matriculació durant tot el curs

escolar. L'Oficina d'Informació Escolar ha atès unes 1.700 demandes entre el mes de maig i desembre, per a les etapes de parvulari i primària, i d'aquesta xifra al voltant d'un es 800 gestions han estat relacionades amb famílies i alumnat nouvingut. Pel que fa a l'ensenyament secundari obligatori, el nombre de gestions sobre les quals ha actuat l'Oficina ha estat d'un es 750, i relacionades amb famílies nouvingudes unes 400.

Preinscripció i oferta educativa

L'Ajuntament de Barcelona ha participat en el procés de preinscripció i matriculació als centres docents sostinguts amb fons públics de la ciutat.

La participació municipal en el procés de preinscripció i matriculació de l'alumnat als centres educatius públics i als sostinguts amb fons públics de la ciutat es basa en les accions derivades del compliment de la normativa i en les que, per voluntat pròpia, es vénen duent a terme des de fa anys. Les més significatives són les següents:

- Elaborar la cartografia sobre les àrees d'influència, que es trameta a tots els centres docents i a altres serveis d'informació per gestionar la preinscripció.
- Realitzar una campanya específica de suport a l'ensenyament públic de la ciutat, en la mesura que l'Ajuntament té responsabilitats compartides en els centres docents públics. Les actuacions més destacades són l'edició de fullets dels centres docents i facilitar les jornades de portes obertes.
- Participar en les comissions centrals d'escolarització i les 10 subcomissions de districte com a representants institucionals de l'Ajuntament.
- Aportar personal tècnic qualificat a les diverses comissions, tant d'àmbit de ciutat com dels districtes, per a la gestió dels processos de preinscripció.
- Elaborar els informes sobre el procés i els

resultats de la preinscripció del curs 2003-2004, i analitzar els resultats.

Des del marc del Consorci s'ha elaborat i publicat la guia *Barcelona és una bona escola*. Aquesta guia, amb un tiratge de 220.000 exemplars, s'ha tramès al usuaris potencials del servei —totes les famílies amb fills i filles de 3, 6, 12 i 16 anys—, que l'han rebuda directament a casa, a tots els centres i serveis educatius, a institucions, a professionals i a la comunitat educativa en general. Al llarg de l'any es distribueix a través de diferents punts d'atenció.

L'any 2004 s'han instal·lat equipaments escolars provisionals en els districtes de Gràcia, Sant Andreu i Sant Martí, per tal d'incrementar l'oferta de parvulari, inicialment, i anar-la ampliant a primària, de manera que es dona resposta així a la demanda que s'havia manifestat en cursos anteriors. També s'ha anat ampliant l'oferta d'escoles bressol.

Dades generals d'escolarització

La taula 30 mostra les principals dades entorn de l'escolarització a Barcelona.

Taula 30. Alumnat matriculat per nivells educatius. Barcelona, curs 2003-2004

Nivells educatius	Total d'alumnat	Total d'alumnat del sector públic
Primer cicle d'educació infantil (de 0 a 3 anys)	14.020	3.336
Segon cicle d'educació infantil (de 3 a 6 anys)	38.448	15.502
Educació primària (de 6 a 12 anys)	74.473	29.178
Educació secundària obligatòria (de 12 a 16 anys)	53.507	18.316
Batxillerats (de 16 a 18 anys) ¹	25.415	9.390
Formació professional de grau mitjà (a partir de 16 anys)	8.174	3.358
Formació professional de grau superior (a partir de 18 anys)	13.676	5.537
TOTAL	227.713	84.617

1. No s'hi inclou la matrícula del batxillerat a distància.

Projecte ÈXIT

Programa d'intervenció educativa integral.

Actualment es troba en un moment d'estabilització de la seva fase pilot i arriba a un total de:

- 8 districtes de la ciutat,
- 66 centres escolars públics de primària i secundària,
- 233 mestres i professorat d'institut,
- 1.598 alumnes, i
- 93 amic@grans

En aquest moment d'estabilització s'ha iniciat l'avaluació de la fase pilot per tal de plantejar l'inici de la generalització del programa. L'objectiu del Projecte ÈXIT és aconseguir resultats satisfactoris

en finalitzar l'educació secundària obligatòria i respondre a les noves necessitats educatives i als nous fenòmens emergents. El programa dona suport a l'alumnat, el professorat i les famílies des de 5è de primària fins a l'acabament de la secundària.

Solars i noves construccions

Com a continuació del procés d'execució de les previsions del mapa escolar 1995-2000, i a partir de la cessió de sòl municipal, la xarxa pública ha millorat la seva oferta educativa amb la substitució d'infraestructures i la creació de centres nous (taules 31 i 32).

Taula 31. Noves construccions de centres educatius (instal·lacions provisionals). Barcelona, 2004

Centre	Districte
CEIP Fructuós Gelibert	Gràcia
CEIP Casernes de Sant Andreu (Eulàlia Bota)	Sant Andreu

Taula 32. Pla de construcció d'escoles bressol. Barcelona, 2004

Centre	Districte	Actuació	Places
EBM Can Bacardí	Les Corts	Nova construcció	63
EBM Verneda de Sant Martí	Sant Martí	Nova construcció	73
EBM Quatre Torres	Sant Andreu	Nova construcció	73

3

Salut pública

Agència de Salut Pública de Barcelona

Sistemes d'informació sanitària

Prevenició i promoció de la salut

Vigilància epidemiològica i intervenció

Prevenició i atenció a les drogodependències

Seguretat i higiene dels aliments

Control de zoonosis i vectors

Laboratori de Salut Pública

AGÈNCIA DE SALUT PÚBLICA DE BARCELONA

L'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB) és un organisme creat pel Consorci Sanitari de Barcelona seguint les previsions de la Carta Municipal.

L'Ajuntament hi ha situat els serveis municipals de salut pública, que s'han combinat amb d'altres procedents de la Generalitat de Catalunya. Tot i que no forma part pròpiament dels serveis municipals, rep un 60% del seu finançament a través del pressupost del Sector de Serveis Personals, i en els seus òrgans de govern hi ha regidors i directius de l'Ajuntament.

La missió de l'ASPB és vetllar per la salut de la ciutadania i les persones que visiten Barcelona, especialment per mitjà de:

- la valoració de les necessitats de salut de la població general, incloent-hi els subgrups amb risc especial;
- el desenvolupament de polítiques i accions de prevenció i control de malalties, així com de promoció i protecció de la salut;
- la garantia de l'equitat en l'accés de la ciutadania als serveis que els permetin mantenir i millorar el seu estat de salut;
- la contribució al desenvolupament d'un entorn ambiental i social sostenible per a la salut.

Amb motiu de la posada en marxa de l'Agència de Salut Pública es va definir el seu catàleg de serveis, que es revisa i s'actualitza periòdicament. Aquest catàleg inclou els serveis i els productes bàsics que assumeix, que entronquen amb la seva missió, amb les responsabilitats que li són encomanades i amb els pressupostos que li transfereixen les administracions públiques que s'agrupen entorn de grans blocs. Tot seguit presentem els seus indicadors d'activitat amb especial referència a 2004.

Sistemes d'informació sanitària

Es recullen i s'analitzen sistemàticament dades sobre diferents problemes relacionats amb la salut, que ofereixen una visió de conjunt de l'estat de salut de la població barcelonina i permeten determinar les actuacions prioritàries. Destaquen el sistema d'informació de drogodependències de base poblacional, el sistema d'informació de salut maternoinfantil, les estadístiques vitals, l'anàlisi dels accidents de trànsit i de treball, i la construcció del nou sistema per a la salut ambiental a partir del projecte APHEIS, cofinançat per la Comissió Europea.

Hem deixat de fer les codificacions de les defuncions, i ara les rebem del Departament de Salut. Totes aquestes dades s'integren quan es fa l'informe de salut de la ciutat i s'elaboren indicadors per districtes i per àrees bàsiques de salut (ABS). S'està preparant l'Enquesta de salut de Barcelona (ESBA) 2006, en coordinació amb el Departament de Salut, i l'enquesta a Catalunya (taula 33).

Prevenció i promoció de la salut

L'Oficina Tècnica del Programa de cribatge del càncer de mama, que va començar el 2001 contractada pel Servei Català de la Salut, ja cobreix tota la ciutat. Aquest any les activitats s'han centrat en 31 ABS i s'ha gestionat la citació de més de 85.000 dones. El programa està preparant l'estratègia d'avaluació. Pel que fa al Pla de vacunació continuada, els nostres serveis han administrat directament 64.000 dosis vacunals, i han tornat a la normalitat després de l'esforç per integrar les noves vacunes l'any anterior. El gruix d'aquestes vacunes l'han administrat a les escoles els equips de salut comunitària dels districtes, i una part al Centre

de Vacunacions de l'Agència. L'esforç realitzat està conduint a la pràctica eliminació del xarampió, la rubèola i la malaltia invasiva per *Haemophilus influenzae* tipus B a la ciutat.

L'esforç conjunt amb els equips de salut comunitària als districtes, els centres de recursos pedagògics i les escoles ha portat a la implantació de programes educatius de prevenció (els programes PASE, PESA-Decideix, PRESSEC i Canvis). Es fa palesa la dificultat per ampliar la penetració dels programes educatius de prevenció al segon cicle de l'ESO, per la densitat dels programes escolars, però s'assoleixen cobertures importants malgrat les dificultats logístiques en la distribució d'aquest curs.

S'estan introduint programes per als ensenyaments postobligatoris (programes Parlem Clar i Tu què en penses). El Programa de salut maternoinfantil s'ha integrat més amb els serveis d'atenció primària, i els nostres esforços es concentren ara en tres ABS de Ciutat Vella on les necessitats són superiors. Pel que fa a l'educació sanitària a l'empresa, els programes vigents assessoren empreses de la ciutat en l'organització de programes de prevenció i control del tabaquisme, el consum excessiu d'alcohol i l'estrès laboral (taula 34).

Vigilància epidemiològica i intervenció

En aquest àmbit es porta a terme un recull sistemàtic d'informació, processament, anàlisi i difusió de malalties de declaració obligatòria, com la malaltia meningocòccica, la sida, la tuberculosi, l'hepatitis, etc. Així mateix, s'investiguen i es controlen els brots epidèmics de qualsevol malaltia, i es planifiquen i es desenvolupen programes de prevenció, control i vigilància epidemiològica. Per aconseguir els objectius

Taula 33. Sistemes d'informació sanitària. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003
Sistema d'informació de drogodependències		
Expedients judicials de defuncions revisats	1.004	1.074
Informes d'urgències codificats*	4.526	3.800
Recollida de dades de tractaments inicials	5.639	4.600
Nous usuaris identificats*	ND	ND
Sistema d'informació de salut maternoinfantil		
Enquestes per defectes congènits o controls	500	500
Enquestes per defuncions perinatales	87	83
Registres d'interrupció voluntària de l'embaràs	Nd	4.651
Estadístiques vitals		
Defuncions codificades	(No es fa)	15.000
Naixements codificats	12.500	12.575
Sistema d'informació d'accidents de trànsit		
Casos d'urgències codificats*	15.990	16.135
Defuncions judicials codificades*	93	87
Sistema d'informació d'accidents de treball		
Notificacions al sistema d'informació d'accidents de treball	ND	537
Sistema d'informació de salut ambiental		
Desenvolupament de sistemes d'informació	ENHIS	APHEIS
Resposta a demandes ciutadanes	-	7
Sistema integral d'informació sanitària		
Àrees estudiades	66ABS	66ABS
Enquestes de salut		
Enquestes en curs o analitzades	ESB2005	ESB2000

* Estimació provisional.

l'Agència de Salut Pública es coordina amb altres grups d'investigació d'hospitals, centres d'atenció primària i atenció a persones drogodependents, i institucions penitenciàries. De l'activitat de l'any cal destacar el seguiment i control de més de 150 casos de sida notificats, que han mostrat que el 41% de persones afectades són usuàries de drogues per via parenteral, un 29% són heterosexuales i un 34% estan afectades de tuberculosi. També s'han produït més de dues mil declaracions de malalties transmissibles, entre les quals cal destacar les hepatitis, el paludisme, la parotiditis, el xarampió i la shigel·losi, i quasi mil casos de tuberculosi. A més hi ha hagut 91

Taula 34. Prevenció i promoció de la salut. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003
Programa de cribatge de càncer de mama		
Citacions de dones gestionades	86.531	75.087
Àrees bàsiques de salut cobertes	31	34
Pla de vacunació continuada		
Carnets de vacunació tramesos*	26.150	23.951
Centres públics als quals s'han subministrat vacunes	71	70
Vacunes administrades en centres propis*	64.326	111.745
Prevenció i control del tabaquisme		
Participants en projecte Quit&Win	1.109	-
Promoció d'hàbits alimentaris saludables (dades referides al curs i no a l'any)		
Escoles participants en el Programa de fluoració	157	155
Educació sanitària a l'escola (dades referides al curs i no a l'any)		
Escoles participants en el projecte PASE	83	64
Escoles participants en el projecte PESA-Decideix	80	72
Escoles participants en el projecte PRESSEC	57	51
Escoles participants en el projecte Canvis	72	57
Suport a organitzacions d'ajuda mútua		
Organitzacions contactades	168	168
Salut maternoinfantil		
Zones cobertes pel Programa de salut maternoinfantil	3 ABS*	5 ABS
Formació en prevenció de riscos laborals		
Cursos de formació de quadres sindicals i altres agents socials	18	14
Programes de prevenció en empreses		
Empreses on s'han fet intervencions o assessories	9	14

ABS: àrea bàsica de salut.

notificacions de brots, 26 per toxiinfeccions alimentàries. El Programa de prevenció i control de la tuberculosi de Barcelona té com a objectiu principal la investigació, el control, el diagnòstic, el tractament i la prevenció de la tuberculosi. Durant l'any s'han estudiat un total de 781 casos, dels quals menys de la meitat s'han confirmat provisionalment; en conseqüència ha calgut cridar gairebé quatre mil contactes per identificar infeccions susceptibles de quimioprofilaxi preventiva o casos asimptomàtics. En el camp de la salut laboral, el sistema pilot de vigilància basat en casos traçadors s'ha estès a totes les àrees bàsiques de salut amb la reforma de l'atenció primària en el marc de la Unitat de Salut Laboral que l'Agència gestiona per al Servei Català de la Salut. Aquesta ampliació es tradueix en un notable increment dels casos detectats (taula 35).

Prevenció i atenció a les drogodependències

L'abús de drogues ha estat un dels principals problemes de convivència i de salut pública al qual s'ha hagut de fer front a la ciutat de Barcelona. Per actuar sobre aquest problema, l'any 1988 l'Ajuntament va posar en funcionament el Pla municipal de drogues de Barcelona, amb una perspectiva global de ciutat que conduís les diferents intervencions que es realitzaven cap a una resposta més eficaç. La Xarxa d'atenció a les drogodependències es troba actualment consolidada pel que fa a la capacitat assistencial i la qualitat dels serveis. Als centres d'atenció i seguiment (CAS) municipals s'ha incrementant la capacitat de retenir en tractament els usuaris de drogues legals i il·legals, s'ha millorat la coordinació amb la xarxa sociosanitària i s'ha pogut augmentar la captació de pacients alcohòlics. D'altra banda, s'estan buscant formes

Taula 35. Vigilància epidemiològica i intervenció. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003
Programa de prevenció i control de la tuberculosi		
Casos notificats i estudiats	781	882
Contactes cribrats	3.974	3.571
Vigilància i control de la meningitis i de l'hepatitis		
Declaracions d' <i>Haemophilus influenzae</i>	6	14
Declaracions de meningitis i sèpsia meningocòccica	72	59
Declaracions d'hepatitis víriques	316	307
Vigilància i control de la sida		
Casos confirmats de sida	155	167
Casos incidents d'infecció de VIH	374	318
Vigilància i control d'altres malalties transmissibles		
Declaracions nominals d'altres malalties transmissibles	427	413
Vigilància i control de brots epidèmics		
Brots per toxiinfeccions alimentàries (confirmats)	26	45
Altres brots investigats	65	51
Vigilància de la salut ocupacional		
Casos traçadors diagnosticats/atesos	192	162

de respondre a la dependència de la cocaïna, una problemàtica emergent.

Prevenició

Els programes preventius inclouen les accions de sensibilització i informació a la població general, els col·lectius de risc i els professionals, i les activitats de caràcter preventiu basades en el territori i de dinamització de la participació social. En l'àmbit escolar s'han continuat impulsant els programes preventius en l'ensenyament secundari amb els programes PASE i PESA-Decideix!, gestionats des del SESAC amb la col·laboració del Pla i d'acord amb els seus criteris i objectius. Destaca l'ampliació del Servei d'Orientació per a Adolescents i Famílies l'estiu de 2004, per respondre a la creixent presència de les drogues a l'escola secundària, amb un fort increment d'activitat.

Programes de tractament

Comprèn un ventall d'opcions de tractament per a les persones addictes a substàncies, a les quals s'ofereix assistència en programes lliures de drogues, incloent-hi una oferta residencial, assistència amb substàncies substitutives (per abandonar les pràctiques de risc, bàsicament amb programes de manteniment amb metadona), i programes de disminució de risc (per a persones que continuen utilitzant activament les drogues).

També és rellevant l'oferta de tractament a persones amb dependència de l'alcohol. Al final de l'any s'han ampliat les accions per als usuaris més marginals arran de l'enderroc de Can Tunis, que ha desplaçat el tràfic i el consum de drogues al centre urbà (taula 36).

Seguretat i higiene dels aliments

A la ciutat hi ha 1.609 indústries alimentàries registrades, un escorxador central, una llotja i un

Taula 36. Atenció a les drogodependències. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003
Programes comunitaris fora de l'escola		
Trucades al Servei d'Orientació per Adolescents i Famílies	2.320	1.129
Primeres visites al Servei d'Orientació	194	125
Programes de tractament (centres de titularitat municipal)		
Pacients en programes lliures de drogues		4.133
Pacients en programes d'alcoholisme	1.997	1.872
Primeres visites en el programa de drogues il·legals	1.427	1.418
Primeres visites en el programa d'alcoholisme	1.209	1.113
Programes amb substàncies substitutives		
Punts de dispensació	52	47
Oferta de places en PMM	1.854	1.812
Programa d'atenció orgànica		
Vacunes dispensades	1.209	1.328
Proves de tuberculina	1.033	1.091
Pacients en tractament de tuberculosi supervisats al CAS	5	10
Programes de disminució de risc		
Xeringues recollides	480.505	785.201
Contactes dels agents de salut	53.520	84.250
Usuaris/àries actius al Servei d'Atenció i Prevenció Sociosanitària	2.739	1.650
Farmàcies amb agents de salut	83	128
Programes residencials		
Oferta de programes residencials (llits)	75	75
Altes de pacients en programes residencials	238	334
Tallers i programes educatius		
Participants	464	542

PMM: programes de manteniment amb metadona
CAS: centres d'atenció i seguiment

mercat central del peix, un mercat central de fruites i verdures, i 40 mercats municipals. Hi ha uns 9.000 establiments minoristes d'alimentació. Tenim la responsabilitat del control sanitari dels aliments que arriben a la ciutadania. Així, desenvolupem activitats de control tant en l'abastament de Mercabarna (majoristes de peix i de fruita i verdura) i a l'escorxador d'animals, com en el transport i la comercialització d'aliments, així com en els establiments de restauració col·lectiva comercial i menjadors col·lectius socials. També es du a

Taula 37. Seguretat i higiene dels aliments. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003
Control sanitari dels mercats centrals		
Inspeccions als mercats centrals	456	486
Control d'indústries i comerç a l'engròs		
Inspeccions en establiments alimentaris	4.277	6.586
Certificacions sanitàries	487	242
Controls en destí de carn forana (circulars 3/00 i 2/03)	4.681	5.686
Control sanitari d'establiments minoristes i mercats		
Inspeccions en establiments minoristes	651	658
Recollida de mostres pel Programa IQSA	603	597
Control sanitari d'establiments de restauració col·lectiva		
Inspeccions en establiments de restauració col·lectiva social	1.310	780
Inspeccions en establiments de restauració col·lectiva comercial	1.539	1.007
Actuacions per alertes, denúncies o notificació de brots		
Recollida de mostres per a vigilància epidemiològica	15	18
Actuacions motivades per alertes i denúncies	155	107
Investigació d'establiments implicats en toxiinfeccions alimentàries	23	19
Inspecció d'activitats alimentàries a la via pública		
Inspeccions d'activitats alimentàries a la via pública		30
Control sanitari de l'escorxador central		
Animals inspeccionats a l'escorxador (en tones)	27.873	24.528
Animals inspeccionats a l'escorxador (en caps)	436.712	354.774
Animals amb retirada MER (protecció contra l'EEB)	433.355	351.337
Mostres per a la investigació de residus (PIRACC-PNR)	371	280
Investigacions realitzades per a la detecció de l'EEB	852	1.910

Programa IQSA: Programa d'investigació de la qualitat sanitària dels aliments.
EEB: encefalopatia espongiforme bovina.

terme el control i la vigilància sanitària de les indústries alimentàries radicades a la ciutat. El control de les activitats alimentàries a la via pública ara és assumit per la Guàrdia Urbana. Els darrers temps s'ha incrementat l'activitat inspectora sobre els menjadors col·lectius.

Els aliments comercialitzats per mitjà del comerç minorista de la ciutat de Barcelona són objecte de seguiment des del punt de vista analític, per controlar-ne la composició, els nivells

microbiològics i la possible presència de contaminants i additius alimentaris. Mitjançant el Programa d'investigació de la qualitat sanitària dels aliments (IQSA) s'han estudiat mostres corresponents als productes següents: productes carnis tractats per la calor, patés, peix fumat, llets pasteuritzades, llets UHT, postres làctics, formatges frescos, olis i greixos escalfats, olis de llavors, pastisseria farcida, begudes refrescants, orxates, vins de taula, plats cuinats i tapes, plats preparats envasats o refrigerats, plats cuinats de consum immediat, suc de fruita, gelats, torrons. El Laboratori de Salut Pública ha estudiat unes 600 mostres dins d'aquest programa, que permet identificar aliments amb anomalies (la identificació d'aliments amb anomalies no implica necessàriament que no siguin aptes per al consum, sinó que evidencia l'existència d'unes condicions o pràctiques millorables) (taula 37) .

Control de zoonosis i vectors

Tant la gestió com l'atenció i la informació als usuaris i usuàries del Centre d'Acollida d'Animals de Companyia (CAAC) s'han modificat per respondre a la decisió del Consell Plenari de l'Ajuntament de suspendre l'eutanàsia d'animals abandonats, excepte la compassiva. La gestió l'han tornat a assumir els nostres serveis. Es manté l'equilibri entre ingressos i sortides, amb un volum important d'adopcions.

S'ha continuat col·laborant amb l'Associació Veterinària d'Especialistes en Petits Animals, i s'ha mantingut la col·laboració amb diferents sectors per a la identificació censal dels animals domèstics. L'estratègia de creació de colònies de gats urbans amb control sanitari i en col·laboració amb entitats es manté amb l'objectiu que aquesta població no es reproduï ni augmenti de forma descontrolada.

L'estratègia de control de plagues s'ha aprofundit amb la substitució gradual de l'exclusiva dependència dels agents químics per una lluita antivectorial més integrada i compatible amb el medi ambient i la salut pública, que està cobrint ara els edificis de titularitat municipal. També s'està revisant l'estratègia relacionada amb la població de coloms (taula 38).

Laboratori de Salut Pública

La funció del Laboratori és donar resposta a les sol·licituds d'anàlisi química i microbiològica dels serveis de salut pública i de l'Ajuntament. Analitza les mostres rebudes pel control atmosfèric de contaminants químics i biològics, sorres i terres dels parcs, espais infantils, platges i piscines, aigües de consum de boca o aigües residuals. També controla els aliments procedents dels mercats centrals d'abastament, de les indústries i del comerç minorista del sector, i dóna suport a la investigació epidemiològica. Així mateix, processa mostres procedents de particulars i de clients privats (taula 39).

Durant el 2004, el Laboratori manté l'acreditació ISO 17025 atorgada per l'Entidad Nacional de Acreditación (ENAC). També ha analitzat més de 22.000 mostres, de les quals bona part corresponen a anàlisis referides al medi (aire, aigües, sorres, etc.), d'altres són mostres alimentàries, i la resta correspon a altres tipus d'anàlisis (epidemiologia, mostres internes, etc.). Això comporta una activitat que és el doble de la de l'any 2002, en bona part com a conseqüència de la fusió del Laboratori Municipal i amb el de la Delegació Territorial a Barcelona del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, amb la posada en marxa de l'Agència de Salut Pública.

Taula 38. Control de zoonosis i vectors. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003
Control de la fauna urbana		
Gossos i gats recollits al carrer	2.305	2.303
Coloms recollits	20.204	19.296
Constitució de colònies estables de gats		
Gats sotmesos a control en colònies estables	403	301
Custòdia d'animals al CMAAC		
Animals custodiats al CMAAC	2.657	2.855
Adopció d'animals de companyia		
Adopcions gestionades de gossos i gats	1.377	1.472
Higienització d'espais públics i d'altres		
Denúncies ateses sobre DDD (100% resposta)	3.356	1.129
Desratització: quilòmetres de clavegueram tractats	1.406	2.970
Desratització: hectàrees tractades	55	42
Desinsectació: quilòmetres de clavegueram tractats	88	56
Desinsectació: hectàrees tractades	0,5	0,7

CMAAC: Centre d'Accollida d'Animals de Companyia

Taula 39. Activitat del Laboratori de Salut Pública. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003
Suport a programes de control alimentari		
Mostres de residus en aliments	7.660	4.922
Altres mostres d'aliments	5.362	4.023
Control d'aigües de consum		
Mostres d'aigües	3.527	2.788
Control ambiental		
Mostres ambientals	4.098	3.854
Investigació epidemiològica de brots		
Mostres d'epidemiologia	460	418
Total de mostres analitzades		
Total de mostres analitzades (inclou altres mostres i controls de qualitat)	22.043	16.796
Total de paràmetres analitzats	94.920	66.633
Elaboracions farmacològiques		
Litres de solució de preparats	10.240	10.064
Metadona (grams)	51.200	50.320
Aspartam (grams)	25.600	25.160
Mostres analitzades segons la procedència		
Serveis de salut pública propis de l'Agència	2.410	1.631
Serveis municipals de l'Ajuntament de Barcelona	4.321	4.101
Altres administracions locals	220	103
Administració autonòmica	10.608	7.034
Administració central	2.977	2.041
Hospitals i centres sanitaris	72	46
Particulars i clients comercials	1.373	1.799
Organitzacions sense ànim de lucre	62	41

4

Benestar Social

Atenció social

Serveis per a la població general

Serveis bàsics d'atenció social primària als centres de serveis socials

Atenció social domiciliària

Atenció d'urgències i emergències socials

Serveis d'inclusió social

Serveis de suport a la inclusió social

Serveis per a la gent gran

Serveis per a la infància i adolescència

Promoció social

Serveis per a la gent gran

Serveis per a la infància i adolescència

Serveis d'acollida per a persones nouvingudes

ATENCIÓ SOCIAL

Els serveis d'atenció social són recursos i prestacions adreçats a tota la població que s'ofereixen de manera descentralitzada des dels districtes de la ciutat, a prop del lloc de residència dels ciutadans i ciutadanes que els necessiten. L'accés a aquests serveis es realitza, principalment, mitjançant els centres de serveis socials (CSS) ubicats als deu districtes de la ciutat.

Les urgències socials són ateses pels CCS i pel Centre Municipal d'Atenció a Urgències Socials (CMAUS), que funciona ininterrompudament les 24 hores del dia tots els dies de l'any. És el centre d'atenció per a tota la ciutat en situacions d'emergència, i atén presencialment i telefònicament les urgències de la ciutat quan els centres de serveis socials estan tancats al públic.

Serveis per a la població general

Serveis bàsics d'atenció social primària als centres de serveis socials

Els serveis bàsics d'atenció social primària inclouen les prestacions i serveis següents:

- Informació, primera acollida, orientació i assessorament social, jurídic i psicològic.
- Valoració de les necessitats individuals o familiars i elaboració d'un pla d'intervenció.
- Tractament social.
- Gestió de prestacions econòmiques i altres recursos. Inclou la prestació del Programa Interdepartamental de la Renda Mínima d'Inserció (PIRMI), que ofereix prestacions econòmiques a persones amb dificultats econòmiques i socials a través de plans individuals i/o familiars de reinserció.
- Tramitació de documentació.
- Derivació als programes i serveis més adients per a l'atenció de cada cas.

Atenció individual i familiar als centres de serveis socials

L'atenció social individualitzada i familiar que es presta als centres de serveis socials s'adreça tant a persones com a famílies. Ofereix atenció i recursos per cercar solucions a les dificultats socials.

L'any 2004 es constata un lleuger descens del nombre de persones ateses arran del fet que no hi va haver convocatòria del Programa de suport a les persones amb dependència, que anys anteriors havia estat un dels motius d'increment de tràmits personals.

Com s'observa a les taules 40 i 41, hi ha més intervencions al districte de Ciutat Vella, seguit de prop de l'Eixample, Sant Martí i Sants-Montjuïc. Pel que fa a l'edat de les persones usuàries cal destacar que el 41,4% de les persones ateses tenen 65 anys o més, en la mateixa línia que els anys anteriors, en què aquest era un dels col·lectius més nombrosos. La resta de la població es distribueix en un 43,2% per a les persones adultes i un 15,4% per als infants, adolescents i la gent jove.

Quant a altres característiques de la població usuària, cal destacar que el 7,3% de les persones ateses tenien alguna disminució i el 23% eren d'altres nacionalitats.

Atenció i suport jurídic

Són serveis prestats per advocats que ofereixen orientació i assessorament jurídic. És un servei que complementa i dona suport a la tasca dels equips d'atenció social primària.

Aquest és un servei estabilitzat que no ha tingut modificacions significatives al llarg de l'any 2004 (taules 42 i 43).

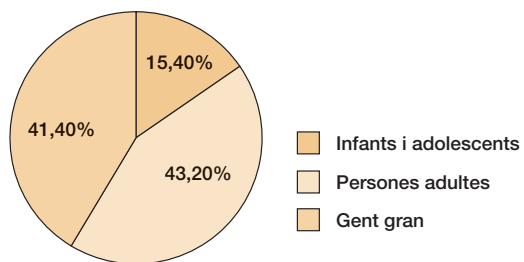
Taula 40. Atenció individual i familiar als centres de serveis socials. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Persones ateses als centres de serveis socials	38.429	39.456	-2,6
Unitats d'atenció realitzades pels equips bàsics d'atenció social primària	133.205	132.765	0,3

Taula 41. Atenció individual i familiar als centres de serveis socials. Distribució per districtes, 2004

	Ciutat Vella	Eixample	Sants-Montjuïc	Les Corts	Sarrià-Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Total
Unitats d'atenció	25.620	15.618	18.978	3.417	6.128	9.300	15.285	12.021	11.842	14.996	133.205
Persones usuàries ateses	5.976	5.063	4.786	1.144	1.836	2.858	4.240	4.153	3.543	4.830	38.429
% d'infants	3,6	4,9	9,1	8,1	6,1	9,4	9,7	6,8	11,3	7,2	7,3
% d'adolescents	2,2	2,0	3,7	3,9	3,2	2,4	3,1	2,6	3,5	3,1	2,9
% de persones joves	5,7	3,2	6,0	1,9	3,1	3,5	5,7	7,0	6,0	6,1	5,2
% de persones adultes	58,1	36,1	43,9	33,7	33,3	38,5	42,6	43,4	41,5	42,2	43,2
% de gent gran de 65 a 74 anys	10,8	10,5	9,4	9,9	10,7	10,4	9,4	9,0	7,7	9,8	9,8
% de gent gran de 75 anys i més	19,6	43,3	27,9	42,4	43,7	35,7	29,4	31,2	29,9	31,7	31,6
% de persones amb disminució	8,8	9,1	4,1	11,5	6,6	6,6	6,7	6,7	7,8	7,3	7,3
% persones estrangeres	30,3	21,1	26,6	15,7	15,7	21,0	23,3	20,3	25,1	18,5	23,0

Edat de les persones ateses als centres de serveis socials. Barcelona, 2004

Taula 42. Atenció i suport jurídic als centres de serveis socials. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Persones ateses per atenció jurídica	3.025	3.120	-3,0
Consultes realitzades	7.601	7.755	-2,0
Consultes de persones usuàries	3.887	3.989	-2,6
Consultes de professionals	3.714	3.766	-1,4

Taula 43. Atenció i suport jurídic als centres de serveis socials. Distribució per districtes. Barcelona, 2004

	Ciutat Vella	Eixample	Sants-Montjuïc	Les Corts	Sarrià - Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Total districtes	Sense territori	Total
Persones ateses per atenció jurídica	451	401	468	84	122	220	289	340	227	423	3.025	0	3.025
Consultes realitzades	1.045	1.236	1.122	184	345	818	742	723	442	932	7.589	12	7.601
Consultes de persones usuàries	532	535	678	125	163	288	333	416	295	522	3.887	0	3.887
Consultes de professionals	513	701	444	59	182	530	409	307	147	410	3.702	12	3.714

Atenció i suport psicològic

Servei d'atenció, assessorament i orientació psicològica prestat pels psicòlegs i psicòlogues dels centres de serveis socials, que complementa i dóna suport a la tasca dels professionals dels equips d'atenció social primària.

Com el servei jurídic, es tracta d'un servei estabilitzat que ha experimentat un lleuger descens no significatiu en el nombre de persones ateses i el nombre d'unitats d'atenció prestades (taules 44 i 45).

Actuacions de prevenció i atenció grupal

Les actuacions de prevenció i atenció grupal són un conjunt d'accions dutes a terme pels centres de serveis socials orientades a ajudar persones en situació de dificultat social perquè superin o millorin aquesta situació a través del treball en grup. Normalment complementen l'atenció individual que rep la persona simultàniament, malgrat que això no és un requisit imprescindible.

Amb aquestes actuacions es vol fomentar la relació entre persones que es troben en una problemàtica similar a fi que treballin conjuntament per superar-la. Es tracta d'un servei estabilitzat que l'any 2004 ha tingut un lleuger increment del nombre de persones que han participat en les intervencions (taula 46).

Atenció social domiciliària

Consisteix en un conjunt de serveis que es desenvolupen al domicili mateix de la persona o la família, per tal de prevenir o minorar el deteriorament de les condicions i la qualitat de vida habituals d'aquest nucli, de manera que s'aconsegueixi millorar l'autonomia social o funcional de les persones ateses.

Els serveis socials d'atenció domiciliària han estat objecte d'un canvi de model l'any 2004, amb un increment del pressupost destinat a abordar l'assoliment dels objectius fixats al Pla d'acció comunitària per a aquests serveis.

Ajuda a domicili (treballadors i treballadores familiars)

Servei d'ajuda a famílies o individus desenvolupat per professionals (treballadors i treballadores familiars) que atenen les necessitats bàsiques i de relació de les persones a partir de dur a terme funcions d'atenció a la persona i a la llar, i d'integració a l'entorn.

Desenvolupen diferents tasques segons les necessitats de la persona atesa i els objectius marcats en cada cas pels serveis socials (taules 47 i 48).

Teleassistència

Servei adreçat a persones grans i a persones amb disminució que viuen soles o resten soles moltes hores al dia i que, a causa de la seva situació

Taula 44. Atenció i suport psicològic. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Persones ateses	1.682	1.869	-10,0
Unitats d'atenció	10.282	10.893	-5,6

Taula 45. Atenció i suport psicològic. Distribució per districtes. Barcelona, 2004

	Ciutat Vella	Eixample	Sants-Montjuïc	Les Corts	Sarrià - Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Total
Persones ateses	331	233	126	61	59	115	288	171	120	178	1.682
Unitats d'atenció	1.803	1.959	603	385	256	997	2.508	728	620	423	10.282

Taula 46. Prevenció i atenció grupal. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Projectes	98	92	6,5
Persones ateses	3.762	3.159	19,1

Taula 47. Ajuda a domicili. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Llars ateses	4.554	4.275	6,5
Persones ateses	5.473	5.121	6,9
Hores de TF facturades	717.091	668.023	7,3

TF: treballadors i treballadores familiars.

Taula 48. Ajuda a domicili. Distribució per districtes. Barcelona 2004

	Ciutat Vella	Eixample	Sants-Montjuïc	Les Corts	Sarrià - Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Total
Llars ateses	753	786	553	208	187	372	428	443	328	496	4.554
Persones ateses	930	952	635	254	227	412	519	515	413	616	5.473
Hores de TF facturades	111.134,25	141.851,75	84.320,75	25.407,50	27.223,75	66.208,50	67.196,00	69.295,50	40.855,75	83.597,25	717.091

TF: treballadors i treballadores familiars.

Taula 49. Teleassistència. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Llars ateses amb teleassistència	4.373	3.676	19,0
Alarms en funcionament a 31 de desembre	3.986	3.049	30,7
Avisos en el període (atesos pels operadors)	70.897	26.364	168,9

Taula 50. Arranjament d'habitatges. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Llars arranjades	255	243	4,9

personal, edat, estat físic, etc., poden requerir una atenció puntual d'urgència durant les 24 hores del dia de tots els dies de l'any.

Consisteix en una central domèstica d'alarma connectada permanentment mitjançant la línia telefònica amb un centre de control que permet, davant d'una situació urgent i només prement un botó, establir contacte verbal amb la central, que està preparada per donar una resposta immediata (taula 49).

Arranjament d'habitatges

Servei pel qual es faciliten els mitjans per fer obres i reparacions a l'habitatge de persones i

famílies amb dificultats econòmiques i/o socials que viuen en condicions molt deficientes i que no poden assumir el cost de les reparacions (taula 50).

Menjars a domicili

Servei que facilita un àpat diari suficient, equilibrat i ben preparat a les persones o famílies que tenen dificultats per fer-se el menjar (taula 51).

Taula 51. Menjars a domicili. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Llars ateses	446	329	35,6
Àpats servits	69.558	55.615	25,1

Servei de neteja

Servei destinat a mantenir en condicions d'ordre i higiene la llar de la persona usuària, i inclou la neteja de manteniment general de l'habitatge. Aquest servei es pot prestar de manera permanent o puntual, com una actuació de xoc en casos d'extrema brutícia que afecta la higiene de la persona usuària o l'entorn proper (taula 52).

Servei de bugaderia

Servei que consisteix en la recollida de la roba bruta al domicili de l'usuari o usuària i lliurament de la roba neta, plegada i planxada (taula 53).

Taula 52. Servei de neteja. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Llars ateses	674	535	26,0

Taula 53. Servei de bugaderia. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Llars ateses	255	231	10,4

Taula 54. Atenció social permanent d'urgències. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Persones ateses	1.985	2.777	-28,5
Atencions realitzades per l'equip mòbil	1.879	2.019	-6,9

Taula 55. Emergències socials. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Persones acollides d'urgències en hotels o pensions	568	541	5,0
Sinistres en els quals s'ha intervingut	31	27	14,8
Persones ateses damnificades en sinistres	414	199	108,0

Atenció d'urgències i emergències socials

Atenció social permanent d'urgències

Servei que es presta mitjançant el centre d'atenció permanent (les 24 hores del dia de cada dia de l'any), adreçat a la població en general, per atendre i donar resposta a les situacions d'urgència i/o d'alt risc social que es produeixen fora dels horaris d'atenció al públic dels centres de serveis socials o d'altres serveis, i que requereixen atenció immediata.

A més de l'atenció al centre disposa d'un equip mòbil que actua davant d'una situació d'urgència o d'alt risc desplaçant-se al lloc on es troba la persona afectada i proporcionant-li *in situ* l'ajuda que calgui (atenció de les necessitats bàsiques de la vida diària, acompanyaments puntuals a persones amb dificultats, atenció a caigudes, etc.) (taula 54).

Emergències socials

Servei que atén persones i famílies que han estat afectades per sinistres. Ofereix orientació i suport social, trasllat, allotjament temporal i derivació a recursos assistencials de més llarga durada si escau. Està format per professionals de l'àmbit dels serveis personals que intervenen Servei de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvament amb altres serveis (Guàrdia Urbana, 061) per donar resposta a les situacions d'emergència que es produeixen a la ciutat (taula 55).

Telèfon i fax 900 d'urgències socials

Telèfon gratuït, que funciona les 24 hores del dia cada dia de l'any, adreçat a la població en general per donar informació i facilitar l'accés de la població als recursos socials de la ciutat.

El fax 900 d'urgències socials s'equipara amb caràcter general amb el telèfon 900, i serveix per

facilitar l'accés als col·lectius amb dificultats especials, especialment d'audició.

Els serveis d'urgència i emergència són difícilment previsibles per la seva pròpia naturalesa. Han d'estar sempre disponibles i la seva activitat depèn bàsicament de les situacions no previstes i/o no previsibles que s'esdevinguin a la ciutat (taula 56).

Serveis d'inclusió social

Són el conjunt de serveis i actuacions adreçades a l'acolliment i el tractament de persones sense sostre i persones que viuen en situació de desarrelament social i indigència. Aquestes persones poden ser a la vegada usuàries dels serveis de suport a la inclusió.

Els serveis d'inclusió social al llarg de l'any 2004 han estat molt estabilitzats. Tot i que en algun servei hi ha hagut un descens (com en el nombre de persones sense sostre detectades al llarg de l'any o l'acolliment temporal de persones sense sostre) i en d'altres lleugers increments (com l'activitat del centre de dia), aquestes modificacions no es poden considerar significatives de canvis socials intensos.

Atenció social a persones sense sostre

L'atenció social a persones sense sostre, pel fet que no disposen d'un domicili estable que permeti la seva vinculació territorial a un centre de serveis socials, la presta el servei d'inserció social, que treballa al carrer (en medi obert) i abasta tota la ciutat.

El servei d'inserció social s'encarrega del procés global d'intervenció en el col·lectiu persones sense sostre (persones soles i famílies) que necessiten una ajuda especial a causa d'una situació de desarrelament o exclusió social i no disposen d'un habitatge, o aquest és inestable. La intervenció va

des de la detecció dels usuaris i usuàries i les seves problemàtiques, fins a l'acollida i el tractament personalitzat a través de plans socials individualitzats i/o grupals de treball.

El nombre de persones detectades al carrer al llarg de l'any 2004 suposa una lleugera disminució en relació amb l'any 2003. Amb tot, el descens no és significatiu (taula 57).

Centre de dia

El servei de centre de dia consisteix en un espai d'acollida, obert de 9 del matí a 8 del vespre, de dilluns a divendres durant tot l'any, adreçat a persones sense sostre.

L'objectiu del centre és oferir un lloc de relació que eviti i/o millori la situació de desarrelament a través de l'oferta de serveis, activitats i espais (activitats obertes, tallers, sessions formatives, sortides, jocs, alimentació, servei d'infermeria, etc.) amb la finalitat de reforçar i promoure processos personalitzats d'inclusió social (taula 58).

Taula 56. Telèfon i fax 900 d'urgències socials. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Trucades ateses pel 900	1.219	1.356	-10,1

Taula 57. Atenció social a persones sense sostre. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Persones sense sostre detectades al carrer	2.297	2.704	-15,1

Taula 58. Centre de dia. Barcelona 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Persones acollides	690	673	2,5

Centres d'acolliment de persones sense sostre (estada limitada)

El servei d'acolliment temporal per a persones sense sostre facilita allotjament a persones i/o famílies que no disposen d'un habitatge i viuen al carrer (persones sense sostre) per un temps determinat, ja sigui en centres propis (Can Planas) o en altres establiments de la ciutat (Alberg de Sant Joan de Déu, Centre de Nostra Senyora de Montserrat, hostals, pensions...).

A més d'allotjament, ofereix els serveis d'alimentació i higiene personal (dutxes i canvi de roba) i atenció sanitària, com també tractament social, psicològic i laboral, en funció del grau o la fase de desarrelament social en què es trobi la persona (taula 59).

Acolliment hivernal de persones sense sostre

Servei que ofereix allotjament nocturn i atenció durant els dies més freds de l'hivern (habitualment entre el 20 de desembre i el 16 de març, tot i que pot prestar servei més temps en funció de les temperatures) per prevenir els efectes del fred i donar atenció a les persones que passen la nit al carrer a causa de la seva situació d'exclusió social o pobresa. A més de l'allotjament, ofereix serveis

d'alimentació (sopar i esmorzar), higiene personal (dutxes i canvi de roba) i atenció social i sanitària. L'any 2004 el dispositiu d'acolliment hivernal va estar en funcionament un total de 181 dies, que suposa un increment del 21% sobre els dies de l'any 2003.

El nombre de persones ateses va ser lleugerament inferior al de l'any 2003, si bé l'increment de dies va suposar també un increment del nombre d'estades realitzades (taula 60).

Serveis de suport a la inclusió social

Els serveis de suport a la inclusió social són aquells adreçats a garantir l'atenció de les necessitats bàsiques (alimentació, roba, higiene, habitatge, inserció laboral i ajuts econòmics) de les persones en risc d'exclusió social.

Serveis d'alimentació

Els serveis d'alimentació proporcionen dinars o sopars, de forma temporal, a les persones que ho necessiten per garantir-los una alimentació adequada.

Els serveis d'alimentació al llarg de l'any 2004 han presentat un lleuger increment d'activitat no significatiu en termes d'impacte social a la ciutat (taules 61 i 62).

Servei d'higiene i roba

Servei que ofereix higiene personal i canvi de roba cada dia, de dilluns a divendres, de les 9 a les 11 del matí a totes aquelles persones que no poden cobrir aquestes necessitats bàsiques.

Com el servei d'alimentació, l'any 2004 ha tingut un lleuger increment d'activitat sense que es pugui considerar una clara tendència a l'alça (taula 63).

Taula 59. Acolliment temporal de persones sense sostre. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Persones sense llar allotjades	1.156	1.340	-13,7
Estades efectuades al llarg de l'any	81.741	83.390	-2,0

Taula 60. Acolliment hivernal de persones sense sostre. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Persones en acolliment hivernal	556	566	-1,8
Estades efectuades d'acolliment hivernal	12.595	9.830	28,1
Dies de durada de l'acolliment hivernal	181	149	21,5

Serveis de suport per a l'accés a l'habitatge

Servei adreçat a permetre l'accés permanent a un habitatge digne a aquelles persones amb ingressos econòmics més o menys estables però sense una capacitat d'estalvi que permeti comprar un habitatge. Consisteix a prestar els avals i les garanties, i en alguns casos ajuda econòmica, per facilitar el lloguer d'un pis en el mercat privat a persones o famílies amb dificultats econòmiques o socials.

En col·laboració amb el Patronat Municipal de l'Habitatge, es formalitza un aval de pagament així com una assegurança per als administradors i propietaris de l'habitatge. En alguns casos també es dóna un ajut econòmic al futur llogater per a l'entrada inicial o per comprar el parament bàsic de la llar.

Aquest és un servei que ha tingut un increment important al llarg de l'any 2004, cosa que posa de manifest les necessitats d'habitatge i les dificultats per assolir-lo que hi ha a la ciutat, especialment per a aquelles persones amb situació econòmica fràgil (taula 64).

Magatzem d'estris provinents de desnonaments

Servei que consisteix en l'emmagatzematge de béns i estris (mobles, parament de la llar, etc.). S'ofereix a les persones o famílies que han perdut el seu habitatge en un procés de desnonament judicial, per tal que puguin disposar d'un espai per guardar les seves pertinences de manera temporal (d'un a tres mesos). Com el servei de suport per a l'accés a l'habitatge, ha tingut un clar increment l'any 2004 i ha arribat a prestar prop d'un 44% més de serveis (taula 65).

Inserció sociolaboral per a persones amb dificultats especials

Servei prestat mitjançant un conveni amb Barcelona Activa i que implica donar suport, per tal de trobar

Taula 61. Menjadors socials. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Persones ateses	14.229	12.845	10,8
Àpats servits	253.240	246.179	2,9

Taula 62. Menjador del Centre Meridiana. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Àpats servits	9.637	9.500	1,4

Taula 63. Servei d'higiene i roba. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Persones ateses	3.466	3.324	4,3

Taula 64. Suport per a l'accés a l'habitatge. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Contractes signats	205	143	43,4
Persones a qui s'ha facilitat habitatge	643	449	43,2

Taula 65. Magatzem d'estris provinents de desnonaments. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Serveis realitzats	223	155	43,9

una feina, a aquelles persones amb poca qualificació professional o en situació de difícil accés al mercat de treball tot i estar en edat de treballar. Els professionals del servei orienten, motiven, faciliten formació i fan el seguiment de les persones en aquest procés, amb la metodologia d'itineraris personalitzats d'inserció sociolaboral, en fases progressives. Servei de recent implantació que està aconseguint bons resultats en la inserció laboral de les persones ateses, i intermedis en la millora de les habilitats i els hàbits laborals de les persones derivades. L'any 2004 van arribar a tenir

contracte laboral el 34,7% de les persones incorporades al servei (taula 66).

Renda mínima d'inserció

Prestació econòmica a persones i famílies sense ingressos econòmics per tal que puguin iniciar un procés socioeducatiu que els permeti inserir-se socialment i laboralment, i aconseguir autonomia personal. Està pagada per la Generalitat de Catalunya i va dirigida a les persones que compleixen els requisits establerts.

Aquest servei ha presentat un increment significatiu l'any 2004 dins un to general d'estabilització (taules 67 i 68).

Serveis per a la gent gran

Les persones grans formen un dels col·lectius prioritaris en l'actuació del Sector de Serveis Personals. El Programa municipal per a la gent gran té com a objectius, entre d'altres, fomentar la

cohesió i la participació de la gent gran, aconseguir que facin servir més la ciutat, i millorar l'equilibri, l'adequació, la cobertura i la qualitat dels serveis i els equipaments, especialment els de suport a la dependència: l'ajuda a domicili, la teleassistència i la millora de les condicions de l'habitatge.

D'entre els serveis adreçats a les persones grans, els anys 2003 i 2004 cal destacar la posada en marxa de nous equipaments d'habitatges amb serveis, amb l'objectiu que les persones grans disposin d'un espai de vida adaptat, segur i amb el suport social necessari per tenir un bon nivell de qualitat de vida inserits en la comunitat, així com també el canvi de model de prestació del servei d'atenció social domiciliària amb l'ampliació de la cartera de serveis.

Atenció social a la gent gran

Atenció social domiciliària

Els serveis d'atenció social domiciliària s'adrecen a tota la població, raó per la qual queden recollits en l'apartat dedicat a la població general. Amb tot, del total de serveis un percentatge molt elevat es dedica a les persones grans, de manera que el 79,6% dels serveis d'atenció domiciliària prestat per treballadores i treballadors familiars es dedica a atendre aquest col·lectiu.

L'any 2004 s'ha procedit a un canvi de model i un increment dels recursos destinats per tal d'assolir els objectius de cobertura recollits al Pla d'acció municipal.

Taula 66. Inserció sociolaboral per a persones amb dificultats especials. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Persones usuàries	499	275	81,5
Persones amb contracte laboral	173	-	-

Taula 67. Renda mínima d'inserció. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Expedients en actiu a 31 de desembre	3.632	3.350	8,4

Taula 68. Renda mínima d'inserció. Distribució per districtes. Barcelona, 2004

	Ciutat Vella	Sants-Eixample	Sants-Montjuïc	Les Corts	Sarrià - Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Total districtes	Sense territori	Total
Expedients en actiu a 31 de desembre	860	356	276	88	115	295	264	302	193	461	3.210	422	3.632

Veiem la significació de l'atenció de les persones grans en el servei de més impacte: l'atenció domiciliària per part de treballadors i treballadores familiars (taula 69).

Acolliment d'urgències

És un servei per atendre persones grans que es troben en situació d'urgència social i requereixen una actuació immediata, per oferir-los un acolliment residencial temporal i atenció a les seves necessitats bàsiques (allotjament, alimentació, salut i higiene...) mentre es troben els recursos més adients per tractar la seva situació.

Aquest és un servei en conveni amb la Diputació, l'atenció es presta a les Llars Mundet o bé en places de residències de la ciutat concertades.

L'any 2004 s'ha incrementat el servei en un 18,4% per donar resposta a una demanda social superior i bàsicament mitjançant les places concertades amb residències (taula 70).

Residències i apartaments tutelats per a gent gran

Les residències per a gent gran són equipaments adreçats a acollir i donar atenció, de manera permanent o temporal, a persones més grans de 65 anys que no poden fer les activitats de la vida quotidiana (neteja de la casa, higiene personal...) o necessiten una atenció constant (per malaltia, edat molt avançada, etc.) i no compten amb el suport familiar o d'altres persones per continuar vivint a casa seva.

És un servei prestat per l'Ajuntament de Barcelona amb l'objectiu de complementar el servei públic que es presta a la ciutat.

De les cinc residències municipals existents —Josep Miracle, Francesc Layret, Can Castelló i

Taula 69. Atenció domiciliària a gent gran per part de treballadores i treballadors familiars. Barcelona, 2004

Territori	Llars amb persones grans ateses	% de persones grans sobre el total de persones ateses
Ciutat Vella	682	73,3
Eixample	856	89,9
Sants-Montjuïc	524	82,5
Les Corts	230	90,6
Sarrià - Sant Gervasi	185	81,5
Gràcia	332	80,6
Horta-Guinardó	347	66,9
Nou Barris	425	82,5
Sant Andreu	325	78,7
Sant Martí	451	73,2
Barcelona	4.357	79,6

Taula 70. Acolliment d'urgències a gent gran. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Places (CAUV o concertades)	74	46,7	58,5
Persones grans acollides d'urgència (CAUV o places concertades)	232	196	18,4

CAUV: Centre d'acolliment d'urgències per a la vellesa.

Taula 71. Residències i apartaments tutelats per a la gent gran. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Punts de prestació	4	5	-20,0
Places de residències	299	340	-12,1
Persones grans acollides en centres residencials	389	404	-3,7
Estades realitzades en residències	114.791	122.380	-6,2

Parc Guinardó— n'han funcionat quatre a causa de problemes estructurals sorgits al centre de Can Castelló, que han obligat al seu tancament (taula 71).

Programa d'estades temporals per a la gent gran

Atenció residencial per a persones grans que viuen habitualment a casa seva i són ateses per la seva família quan, de manera temporal, la família no pot tenir-ne cura. Les persones reben els serveis oferts

per la residència, tant personals (alimentació, higiene, salut...) com socials (activitats culturals, de lleure, etc.). Les estades es realitzen mitjançant un conveni amb la Diputació Provincial de Barcelona a l'equipament situat a les Llars Mundet.

La capacitat d'atenció d'aquest servei està condicionada per la disponibilitat de places d'aquest equipament. Tot i això s'ha produït un increment d'activitat d'un 16% entre 2003 i 2004. És un servei ben valorat per les famílies, la qual cosa explica l'increment de demanda (taula 72).

Centres de dia per a persones grans

Acolliment diürn per a persones més grans de 65 anys que no poden fer les activitats de la vida quotidiana (neteja de la casa, higiene personal...) o necessiten una atenció constant (per malaltia, edat molt avançada, etc.) i que compten amb suport familiar, cosa que els permet restar al seu domicili.

L'increment d'ocupació del darrer equipament posat en marxa (Fort Pienc) ha possibilitat l'augment de persones ateses l'any 2004 (taula 73).

Apartaments tutelats

Són equipaments destinats a persones grans que poden fer les activitats bàsiques de la vida

quotidiana (higiene personal, neteja...) i que els poden necessitar perquè les circumstàncies no els permeten viure a casa seva.

Els habitatges compten amb una sèrie de serveis (menjador, neteja, bugaderia, teleassistència) per garantir el confort i la seguretat de les persones grans, tant en l'àmbit comunitari com individual, perquè puguin gaudir d'una vellesa autònoma i participativa.

Els apartaments tutelats estan dissenyats amb capacitat per a dues persones per permetre l'atenció de la parella, si n'hi ha; en el supòsit de persones soles aquestes no han de compartir l'espai amb ningú més. Aquesta raó, juntament amb l'índex de soledat de les persones grans, explica la diferència entre les places existents i el nombre de persones acollides.

Les característiques de les persones grans acollides (persones autònomes amb lleus discapacitats) i la seva temporalitat (acolliment definitiu) fan que s'atengui una població molt estable amb petites variacions d'any en any (taula 74).

Habitatges amb serveis

Són equipaments que es componen d'un conjunt d'habitatges adaptats, amb estances d'ús comú, que ofereixen un servei d'allotjament i altres serveis complementaris de suport personal i social a persones grans, de més de 60 anys, autònomes en les activitats bàsiques de la vida diària, i a les quals les circumstàncies sociofamiliars que han tingut no els permeten romandre a la pròpia llar.

Es presta suport d'atenció directa (personal del centre) i indirecta (teleassistència) les 24 hores del dia. És un servei nou, posat en marxa l'any 2002 i

Taula 72. Estades temporals per a la gent gran. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Sol·licituds	534	368	45,1
Persones grans en estades temporals	309	266	16,2

Taula 73. Centres de dia per a gent gran. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Centres de dia en funcionament	2	2	0
Places	70	70	0
Persones acollides	65	13	400,0

prestat mitjançant un conveni entre el Sector de Serveis Personals i el Patronat Municipal de l'Habitatge.

És un servei molt ben valorat per les persones grans, que permet millorar la qualitat de vida de qui hi és acollit (taula 75).

Serveis per als infants i adolescents

Els serveis per a infants tenen per objectiu garantir la qualitat del seu desenvolupament integral fins a esdevenir ciutadans responsables, solidaris i participatius.

Atenció social a la infància i adolescència

Centres oberts i pretallers per a infants i adolescents

Són serveis d'atenció diürna, fora de l'horari escolar, que realitzen una tasca preventiva i donen suport a l'infant perquè desenvolupi la seva personalitat, la socialització, l'adquisició d'aprenentatges bàsics i es compensin deficiències socioeducatives (taula 76).

Es presta en dos centres oberts d'atenció diürna per a infants o adolescents amb problemes socials:

- El Centre Maternoinfantil Casa de la Font, a Ciutat Vella, atén infants de fins a 3 anys i els seus pares o les persones que els tenen a càrrec. En aquest centre reben atenció pedagògica, s'organitzen activitats, s'ofereix servei de guarderia, bugaderia, etc.
- El Pretaller Carmel, a Horta-Guinardó, atén adolescents de 14 a 16 anys amb dificultats d'inserció, ofereix aprenentatge d'oficis i hàbits laborals, i afavoreix una socialització compensatòria.

Taula 74. Apartaments tutelats. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Apartaments tutelats	71	71	0
Places	142	142	0
Persones grans acollides	72	73	-1,4
Estades realitzades	23.221	23.515	-1,3

Taula 75. Habitatges amb serveis. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Equipaments en funcionament	6	2	200,0
Places en habitatges	601	153	292,8
Persones acollides	298	89	234,8

Taula 76. Centres i pretallers per a infants i adolescents. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Nens o adolescents atesos (dos centres)	95	140	- 32,1
a) Infants de 0-3 anys (Centre Maternoinfantil Casa de la Font, Ciutat Vella)	26	63	- 58,7
b) Adolescents (Pretaller Carmel, Horta-Guinardó)	69	77	- 10,4

Atenció a la infància i l'adolescència en alt risc social (EAIA)

Servei format per un equip de treball interdisciplinari, integrat per especialistes en treball social, pedagogia i psicologia, que atén infants i adolescents que es troben en situació d'alt risc social per causa de maltractaments, negligències, necessitats bàsiques no cobertes, etc. Elaboren un pla de millora per als infants que inclou mesures educatives i de suport al menor i la família, i, si cal, mesures legals de protecció a l'infant o adolescent.

Es presta per delegació de la Generalitat de Catalunya i actua en situacions generalment detectades i derivades des dels centres de serveis socials. L'any 2004 s'ha produït un descens lleuger

en el nombre de menors atesos, la xifra més baixa des de l'any 1994, encara que cal considerar que les oscil·lacions han estat sempre petites (taules 77 i 78).

Servei d'acolliment familiar

Servei municipal que possibilita l'estada d'un infant o adolescent, durant un període de temps acordat, en una família d'acollida quan la seva no se'n pot fer càrrec de manera adient. Es promou que la família acollidora i la família biològica acordin les condicions d'aquest acolliment.

La família cuidadora rep un seguiment i un suport professional i econòmic durant l'acollida.

És un servei estabilitzat que no ha presentat canvis l'any 2004. El nombre de famílies acollidores ha estat el mateix, i pràcticament el nombre de menors acollits també. La disminució d'estades respon a les necessitats de les famílies biològiques dels menors (taula 79).

Acció socioeducativa "A partir del carrer"

Aquest servei s'adreça, de manera proactiva, als adolescents i joves que han fet del carrer un lloc prioritari de relació i convivència. L'objectiu és potenciar el carrer com a espai educatiu de convivència i tolerància (més enllà del conflicte), alhora que s'actua establint "ponts" (acollida, acompanyament educatiu, orientació, activitats, tallers, debats...) que acostin els serveis i els equipaments del barri al jovent.

Aquest és un programa jove estructurat per projectes territorials que s'ha manifestat com un instrument adient per intervenir en la població adolescent i jove a fi de millorar l'ús de l'espai públic.

L'any 2004 ha comportat un important increment de l'activitat del servei (taules 80 i 81).

PROMOCIÓ SOCIAL

Serveis per a la gent gran

Els serveis de promoció social posen a disposició de les persones grans de la ciutat un conjunt d'equipaments, serveis, activitats i prestacions amb l'objectiu de posar al seu abast una proposta atractiva d'activitats i espai d'autogestió que els permeti mantenir una actitud participativa dins la comunitat. L'objectiu darrer és promoure la millora de la qualitat de vida i del món relacional, i a la vegada es facilita la incorporació d'aquest col·lectiu a la dinàmica social i ciutadana.

Casals i espais municipals de gent gran

Conjunt d'equipaments i espais per a la trobada, la relació, la participació, el lleure, etc. de la gent gran a la ciutat.

Els casals i espais per a la gent gran conformen una xarxa de 56 equipaments distribuïts per tots els barris de la ciutat amb funcions d'informació, assessorament i consulta de serveis, activitats i recursos adreçats a la gent gran, promoció de les activitats culturals i lúdiques, suport a les iniciatives individuals o col·lectives de la gent gran i foment de la participació activa i el protagonisme ciutadà. El conveni de col·laboració signat amb l'Obra Social de la Caixa de Pensions i la Universitat Politècnica de Catalunya ha permès continuar ampliant l'oferta d'aules d'informàtica als casals municipals (taules 82 i 83).

Vacances per a la gent gran

Servei de l'Ajuntament de Barcelona que ofereix la possibilitat de viatjar mitjançant l'atorgament d'ajuts econòmics o beques a les persones grans de la ciutat amb més dificultats econòmiques.

Taula 77. Atenció a la infància i l'adolescència en alt risc social (EAIA). Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Menors amb dificultats socials atesos per l'EAIA	3.086	3.385	-8,8

Taula 78. Atenció a la infància i l'adolescència en alt risc social (EAIA). Distribució per districtes. Barcelona, 2004

	Ciutat Vella	Eixample	Sants-Montjuïc	Les Corts	Sarrià - Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Total ciutat
Menors amb dificultats socials atesos per l' EAIA	798	213	379	54	111	147	292	401	289	402	3.086

Taula 79. Servei d'acolliment familiar. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Famílies acollidores	29	29	0
Menors acollits en famílies d'acollida temporal	23	22	4,5
Estades realitzades	3.742	4.469	-16,3

Taula 80. Acció socioeducativa "A partir del carrer". Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Joves detectats	1.683	1.569	7,3
Joves contactats	1.276	1.166	9,4

Taula 81. Acció socioeducativa "A partir del carrer". Distribució per districtes. Barcelona, 2004

	Ciutat Vella	Eixample	Sants-Montjuïc	Les Corts	Sarrià - Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Total ciutat
Joves detectats	393	169	162	120	232	84	192	171	99	61	1.683
Joves contactats	293	155	64	120	113	84	136	151	99	61	1.276

Taula 82. Casals per a la gent gran. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Casals	56	51	9,8
Socis i sòcies inscrits	44.845	49.564	-9,5

Taula 83. Casals per a la gent gran. Distribució per districtes. Barcelona, 2004

	Ciutat Vella	Eixample	Sants-Montjuïc	Les Corts	Sarrià - Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Total ciutat
Casals i espais de gent gran	5	6	5	3	6	7	5	6	6	7	56
Socis i sòcies inscrits	4.045	4.593	4.865	2.740	2.009	2.300	3.008	n.d.	7.474	13.811	44.845

Els viatges són oferts en conveni amb l'IMSESO i tenen com a destinació diferents llocs de la península Ibèrica i les Balears, durant el període de gener a abril. Aquest conveni ha permès concretar una oferta a les persones grans d'un total de 2.000 viatges (taula 84).

La Targeta Rosa

La Targeta Rosa Metropolitana és un servei de l'Ajuntament de Barcelona i l'Entitat Metropolitana del Transport adreçat a les persones majors de 60 anys, o amb discapacitats, que disposin de pocs recursos econòmics, per tal que puguin viatjar gratuïtament, o a preu reduït, en les línies del metro i de la xarxa d'autobusos de l'àrea metropolitana.

El fet de tenir aquest document també permet gaudir de serveis complementaris, com ara disposar d'entrades a museus, al Zoo o a instal·lacions municipals esportives a preus reduïts.

Es tracta d'un servei amb un gran impacte ciutadà, ja que el 67% de les persones de 60 anys i més són beneficiàries de la Targeta Rosa en alguna de les seves modalitats (taules 85 i 86).

Programa "Viure i conviure"

Servei per fomentar la convivència i el coneixement entre gent gran i gent jove a través de compartir l'habitatge.

Persones grans que viuen soles i poden valer-se per elles mateixes ofereixen gratuïtament, a canvi de companyia, una habitació del seu habitatge a joves estudiants universitaris que no treballen o perceben una beca i que no tenen residència a Barcelona. És un programa que es desenvolupa mitjançant un conveni de col·laboració amb la Fundació "Viure i conviure" de la Caixa de Catalunya.

El programa va néixer a l'Eixample, raó que explica la concentració de convivències en aquest districte, però a poc a poc s'ha anat estenent a tots els districtes de la ciutat (taules 87 i 88).

Serveis per a la infància i adolescència

Casals infantils i ludoteques

Els casals infantils són equipaments i espais amb un programa d'activitats per a infants. Disposen de suport educatiu per a monitors/es i/o educadors/es. Funcionen en horari extraescolar.

Les ludoteques són equipaments que es caracteritzen per la utilització del joc com a recurs educatiu, creatiu i comunitari en el lleure, amb suport puntual dels monitors i monitores. Funcionen en horari extraescolar, si bé les poden utilitzar les escoles en horari escolar.

Són espais de proximitat de caràcter pedagògic i de suport educatiu que han anat creixent a poc a poc els darrers anys (taula 89).

Vacances per a infants i adolescents

Constitueixen una oferta estructurada d'activitats de vacances adreçada a nois i noies de la ciutat de fins a 17 anys a partir de la col·laboració d'associacions o entitats privades: estades, colònies, casals d'estiu, etc.

Els casals d'estiu i de vacances proporcionen un conjunt d'activitats lúdiques i formatives que tenen lloc dins l'àmbit urbà aprofitant els equipaments i recursos de la ciutat: escoles, casals, centres cívics, etc. Es desenvolupen per períodes, durant l'estiu o per Nadal o Setmana Santa, als diferents barris de la ciutat.

Taula 84. Vacances per a la gent gran. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Places ofertades	2.000	2.000	0
Places sol·licitades	3.200	3.386	-34,9
Viatges realitzats	1.719	1.714	-0,29

Taula 85. Targeta Rosa Metropolitana. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Targetes en circulació al final de l'any	263.501	261.846	0,6

Taula 86. Targeta Rosa Metropolitana. Distribució per districtes. Barcelona, 2004

	Ciutat Vella	Eixample	Sants - Montjuïc	Les Corts	Sarrià - Sant Gervasi	Gràcia	Horta - Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Sense territori	Total ciutat
Targetes en circulació al final de l'any	17.748	36.992	32.445	10.035	11.171	18.490	34.068	37.707	24.146	39.850	849	263.501
% de targetes gratuïtes	64,1	50,9	53,5	51,4	53,6	51,8	51,9	55,1	48,4	52,2	-	-

Taula 87. Programa "Viure i conviure". Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Convivències	110	97	13,4

Taula 88. Programa "Viure i conviure". Distribució per districtes. Barcelona, 2004

	Ciutat Vella	Eixample	Sants - Montjuïc	Les Corts	Sarrià - Sant Gervasi	Gràcia	Horta - Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Total ciutat
Convivències	5	39	9	8	12	13	2	5	5	12	110

Taula 89. Casals infantils i ludoteques. Distribució per districtes. Barcelona, 2004

	Ciutat Vella	Eixample	Sants - Montjuïc	Les Corts	Sarrià - Sant Gervasi	Gràcia	Horta - Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Total ciutat
Casals o ludoteques	4	4	3	1	0	3	7	6	3	6	37
Socis o sòcies inscrits	357	331	485	n.d.	0	107	545	440	120	656	3.041

Per tal que a les activitats de lleure puguin accedir totes les famílies de la ciutat, hi ha un servei d'informació i concessió de beques.

És un servei molt valorat pels pares i mares i pels

infants, i experimenta una demanda creixent que l'any 2004 es concretà en un increment del 29% del nombre de participants i del 47% del nombre d'infants amb suport econòmic municipal (taules 90 i 91).

Taula 90. Vacances per a infants i adolescents. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Participants	52.731	40.892	29,0
Infants amb beca	2.973	2.023	47,0

Taula 91. Vacances per a infants i adolescents. Distribució per districtes. Barcelona, 2004

	Ciutat Vella	Eixample	Sants-Montjuïc	Les Corts	Sarrià - Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Total ciutat
Participants (places ocupades)	1.732	7.726	2.722	7.544	3.517	5.242	5.890	5.068	2.718	10.572	52.731

SERVEIS D'ACOLLIDA PER A PERSONES NOUINGUDES

Les actuacions relatives a l'atenció a les persones immigrants en el marc dels serveis socials es desenvolupen d'acord amb el que defineix el Pla municipal d'immigració, un instrument polític i estratègic de consens que marca les línies principals de la política d'immigració de l'Ajuntament de Barcelona des de l'any 2002.

L'objectiu principal d'aquest pla és la integració real de les persones immigrades en tots els àmbits de la vida ciutadana de Barcelona a partir de diferents línies estratègiques: 1) l'afavoriment de la integració en un marc de cohesió social; 2) la defensa i la difusió dels valors de la diversitat i la convivència; i 3) la convivència i la prevenció de les situacions de conflicte.

La política de l'Ajuntament de Barcelona s'orienta a atendre el total la població en els mateixos serveis sense crear xarxes assistencials paral·leles per atendre les persones nouvingudes. Aquesta voluntat, però, es complementa amb el desplegament d'un catàleg de serveis que permeti incorporar la diversitat amb normalitat en el conjunt de la ciutat.

Servei d'Atenció a les Persones Immigrants, Estrangeres i Refugiades (SAIER)

El SAIER és un servei municipal constituït fonamentalment per un conjunt d'actuacions específiques en matèria d'estrangeria i asil que duen a terme diferents entitats, les quals treballen de manera coordinada segons un model de servei integrat. També ofereix informació de caire general sobre recursos i serveis de la ciutat (socials, educatius, sanitaris, laborals...).

Les entitats col·laboradores i els principals serveis actualment són: Creu Roja (atenció social), CITE (assessorament documental), ACSAR (assessorament jurídic a refugiats i traducció presencial), AMIC (orientació laboral i assessorament documental), Col·legi d'Advocats (assessorament jurídic a immigrants) i Consorci per a la Normalització Lingüística (cursos d'immersió de català).

Mantenint la línia d'anys anteriors, el SAIER ha vist incrementada la seva activitat l'any 2004 en un 7,1%, si bé s'observa un increment substancialment menor que el del període 2002-2003, quan va arribar a quasi el 90%.

Per contra, cal considerar que els nous usuaris i usuàries han crescut un 14,7%, mentre que durant

el període 2002-2003 van presentar un increment del 46,7%.

L'activitat és reactiva als canvis normatius que s'introdueixen en l'àmbit de l'estrangeria; en conseqüència cal continuar analitzant l'evolució de l'activitat i preveure increments derivats de nous canvis normatius (taula 92).

Servei d'acolliment

De la mateixa manera que per a la resta de la ciutadania, el servei d'acolliment consisteix a facilitar una estada limitada en un hotel o una pensió a persones que, temporalment, no disposen d'allotjament.

El SAIER deriva a places concertades en hotels o pensions les persones estrangeres que es troben en una situació puntual de manca d'habitatge fins que en troben un d'estable.

S'observa un increment important en la xifra de persones ateses i un increment menor en el nombre d'estades prestades motivat pel descens de l'estada mitjana per usuari, que ha passat dels 41 dies de l'any 2003 als 24 de l'any 2004. Aquest descens és possible gràcies al fet que cada vegada hi ha més estructures de resposta i acollida a persones nouvingudes, incloses les generades per elles mateixes (taula 93).

Servei de detecció i contacte de menors estrangers immigrants no acompanyats

Servei format per un equip de quatre educadors/es amb l'objectiu de detectar i intervenir en menors i grups de menors estrangers indocumentats, sense referents familiars, que viuen als carrers i espais públics de la ciutat de Barcelona en situació de risc social greu. Els educadors fan propostes d'intervenció, derivació i seguiment vers els

diferents recursos de la xarxa i/o intervenció en situacions de conflicte en l'àmbit comunitari.

Es coordinen amb els professionals dels serveis socials, centres socioeducatius, serveis socio-sanitaris, jutjats, cossos de seguretat i altres agents i, especialment, amb els recursos de protecció de la Direcció General d'Atenció a la Infància i Adolescència. L'any 2004 ha portat un descens del 26% del nombre de menors estrangers no acompanyats detectats i en qui s'ha intervingut, que comporta un estancament en el nombre de menors amb aquestes característiques en situació de risc (taula 94).

Mediació intercultural

Aquest és un servei que actua de pont entre les persones immigrades i la població autòctona (ciutadania i també professionals), així com també entre col·lectius de diferents cultures, per prevenir i

Taula 92. Servei d'Atenció a les Persones Immigrants, Estrangeres i Refugiades (SAIER). Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Persones ateses	21.545	20.126	7,1
Usuaris i usuàries nous	17.141	14.947	14,7

Taula 93. Servei d'acolliment del Servei d'Atenció a les Persones Immigrants, Estrangeres i Refugiades (SAIER). Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Usuaris i usuàries atesos en estades temporals	172	97	77,3
Total d'estades prestades	4.140	3.977	4,1

Taula 94. Servei de detecció i contacte de menors estrangers immigrants no acompanyats. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Menors atesos	93	127	-26,8

resoldre els conflictes que es puguin donar en les relacions, de manera que s'afavoreix un canvi constructiu i la convivència ciutadana.

El servei es concreta en diferents línies d'intervenció:

- La mediació intercultural interpersonal, que té per objectiu la funció d'intermediació lingüística i/o sociocultural entre professionals i persones usuàries dels serveis socials per tal de facilitar la comprensió mútua en els principals temes que incideixen en la situació objecte de treball.

- La mediació intercultural comunitària, que té com a objectiu facilitar la resolució de situacions i prevenir conflictes comunitaris que impliquin la població nouvinguda i autòctona al territori on emergeix (taula 95).

És un servei iniciat el mes de juny de l'any 2002 que ha anat ampliant la seva actuació. El poc temps de funcionament i la seva necessitat justifica l'increment del 34,4% en les intervencions de mediació individual.

Taula 95. Mediació intercultural individual. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Intervencions	832	619	34,4

5

Serveis per a persones amb discapacitat

Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMD)

Línies estratègiques

Accessibilitat física i comunicativa

Mobilitat

Accés i suport a la llar

Atenció social i altres serveis personals

Integració educativa i sociolaboral

Participació i promoció associativa

Recerca i coneixement

Enfortiment i millora de l'IMD: organització i serveis

Relacions institucionals

INSTITUT MUNICIPAL DE PERSONES AMB DISCAPACITAT (IMD)

Els serveis per a les persones amb discapacitat s'impulsen i es coordinen a través de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat de Barcelona (IMD). És un organisme autònom de l'Ajuntament de Barcelona creat l'any 1989 a partir de la fusió dels patronats municipals de persones disminuïdes físiques i disminuïdes psíquiques.

És missió de l'IMD la gestió de les polítiques adreçades a la promoció i l'atenció de les persones amb discapacitat física, psíquica, auditiva, visual i malaltia mental basades en els principis de normalització i reconeixement de la diferència.

Les actuacions de l'IMD es desenvolupen d'acord amb el programa d'actuació anual aprovat per la Junta Rectora.

Funcions de l'IMD

1. Conèixer la realitat social i les necessitats de les persones amb discapacitat, formular propostes, promoure estudis sobre les problemàtiques de les persones amb discapacitat i la recerca de recursos.
2. Col·laborar amb els departaments municipals centrals i territorials perquè cadascun segons les seves competències procuri la integració de les persones amb discapacitat i l'accessibilitat de tots els serveis de la ciutat.
3. Oferir serveis d'atenció a persones amb discapacitat i en especial promoure experiències pilot de nous serveis.
4. Coordinar espais consultius de participació ciutadana sobre temes específics que afecten les persones amb discapacitat i fomentar l'associacionisme i la participació d'aquestes persones.

Òrgan executiu i de participació social

L'IMD reuneix serveis dedicats a les persones amb discapacitat, d'atenció i de promoció socials, i n'és l'òrgan executiu. Així mateix, la seva pròpia estructura organitzativa i les seves funcions són elements clau de la política municipal de participació social en aquest camp.

Organització

Els òrgans de govern de l'IMD són la Junta Rectora, la Comissió Directiva i la Presidència.

La Junta Rectora està composta per 20 membres:

- 10 membres representants de les persones amb discapacitat de Barcelona, elegits per sufragi directe cada quatre anys.
- 10 membres designats per l'Ajuntament: regidors, regidores o càrrecs directius del mateix Ajuntament.

La Comissió Directiva està composta per 12 membres:

- 6 representants de les persones amb discapacitat, que formen part de la Junta Rectora.
- 6 membres designats per l'Ajuntament.

La Presidència és a càrrec del regidor ponent de Benestar Social de l'Ajuntament de Barcelona.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Accessibilitat física i comunicativa

El Servei de Promoció i Suport col·labora amb altres departaments municipals per garantir l'acompliment dels objectius d'aquesta línia estratègica.

2003, Any Europeu de les Persones amb Discapacitat

El 3 de desembre de 2001, el Consell de la Unió Europea declarà l'any 2003 Any Europeu de les Persones amb Discapacitat. Amb aquest motiu es van organitzar tot un seguit d'activitats destinades a mostrar la dinàmica quotidiana de treball i a mostrar noves iniciatives. Cal destacar l'exposició "Barcelona: ciutat per a totes les persones" i les gairebé 40 actuacions municipals (actes, iniciatives i projectes) que es van organitzar.

Fòrum de les Cultures 2004

El Fòrum ha esdevingut un exemple d'accessibilitat i de participació de les persones amb discapacitat en un gran esdeveniment cultural. El seguiment de l'accessibilitat va abastar l'accessibilitat urbanística i dels edificis del recinte, els transports per arribar-hi, les estructures efímeres i els serveis i els suports a les persones amb discapacitat. Concretament, des de l'Institut es va mantenir una coordinació estreta amb la Unitat d'Atenció a Persones amb Discapacitat del Fòrum, que va oferir 20.492 serveis a persones amb discapacitat. El catàleg de serveis ofert va ser el següent:

- Acompanyaments pels espais del recinte i els diàlegs
- Subtitulació dels espectacles
- Servei d'estenotípia a distància dels diàlegs
- Cessió de cadires de rodes, vehicles elèctrics i audioguies
- Interpretació a la llengua de signes
- Teatre accessible: adaptació de 16 funcions de 9 obres de teatre, amb una assistència aproximada de 480 persones.

Pla municipal d'accessibilitat

L'IMD forma part del Grup Municipal de Treball per a la Millora de l'Accessibilitat, que és l'ens

encarregat de fer el seguiment del Pla d'accessibilitat de Barcelona 1997-2006 (taula 96).

Platges

L'adaptació de les platges es va iniciar l'estiu de l'any 1997. Es col·labora amb l'Institut Municipal de Parcs i Jardins en la definició dels elements d'accessibilitat que són presents a les platges de Barcelona (taula 97).

A les platges de Nova Icària i Sant Sebastià s'ofereix un servei de suport al bany de les persones amb discapacitat. L'any 2004 aquest servei s'ha ampliat tant en nombre de dies com en horaris (taula 98).

Taula 96. Pla municipal d'accessibilitat. Indicadors. Barcelona, 2002-2003

	2003	2002	Variació %
Edificis municipals accessibles (totalment o parcialment) o practicables	456	354	29
Quilòmetres accessibles	657,94	622,6	5,6
Cruïlles amb semàfors acústics	331	284	16,5
Reserves d'aparcament públic	175	172	2

Taula 97. Elements d'accessibilitat a les platges. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Passeres estretes fins a l'aigua	3	7	- 57
Lavabos adaptats	24	22	9
Dutxes adaptades	7	8	- 12
Reserves d'aparcament	71	48	48
Caseta vestidor	3	2	50
Cadires amfibies-<i>buggy</i>	4	3	33
Grua elevador	2	2	0

Taula 98. Servei de suport per al bany de persones amb discapacitat a les platges de Nova Icària i Sant Sebastià. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Persones usuàries	143	233	- 39
Persones voluntàries	161	104	55
Intervencions	501	651	- 23

Altres equipaments o instal·lacions (Parcs i Jardins, Esports i Via Pública)

S'ha format part d'un grup d'experts per crear, fins a l'any 2006, deu àrees de joc infantil accessibles per a tothom, una per districte municipal. D'altra banda, l'any 2004 s'han incorporat tres equipaments més a la xarxa pública de 38 instal·lacions esportives municipals accessibles: l'Eurofitness Carmel-Teixonera, el Poliesportiu Guinardó-Torrent d'en Melis i el Poliesportiu Joan Miró. Finalment, i en relació amb la progressiva

adaptació dels elements i el mobiliari urbà que ocupa la via pública, s'ha treballat amb el sector de Serveis Urbans i Medi Ambient i amb els serveis tècnics dels districtes per fer una experiència pilot d'instal·lació de nous contenidors per a la recollida vidre adaptats, i determinar la ubicació d'uns 15 contenidors per districte. També han signat un conveni la Universitat Politècnica de Catalunya, l'Ajuntament de Barcelona i una empresa proveïdora de material de neteja per estudiar el disseny de mobiliari urbà adaptat.

Taula 99. Transport públic accessible. Barcelona, 2002-2003

	2003	2002	Variació %
Estacions de metro (TMB i FGC) accessibles (totalment o parcialment)	93	84	111
Unitats d'autobús de pis baix	1.095	1.095	0
Unitats de taxis adaptats a la zona metropolitana	38	79	- 52

Taula 100. Transport especial per a persones amb mobilitat reduïda greu. Barcelona, 2002-2004

	2004	2003	Variació %
Persones usuàries de viatges fixos	385	370	4
Persones usuàries de viatges esporàdics	1.006	809	24
Viatges			
• Fixos	101.922	90.428	13
• Esporàdics	53.141	39.883	33
TOTAL	155.063	130.311	19

Taula 101. Habitatges de promoció pública per a persones amb discapacitat. Barcelona, 2004

Tipus d'habitatge	Habitatges oferts	Habitatges adjudicats
Habitatges adaptats per a gent gran	23	12
Habitatges per a gent gran amb fill/a a càrrec amb discapacitat	23	23
Habitatges per a joves "10HJ"	42	42

Accessibilitat comunicativa

L'any 2004 l'Institut ha facilitat o coordinat el servei de transcripció de text en l'organització de 14 actes municipals. També s'ha facilitat servei de traducció a la llengua de signes en 37 actes municipals l'any 2003 i 16 actes l'any 2004. D'altra banda, s'ha redactat el document "La comunicació amb les persones amb discapacitat als serveis municipals d'atenció al públic", que s'ha presentat als responsables de les oficines d'atenció al ciutadà (OAC), als caps de divisió de Serveis Personals i a Barcelona Activa.

Mobilitat

Transport públic regular

L'evolució dels indicadors del transport públic regular al llarg dels anys 2002 i 2003 va ser la que apareix a la taula 99.

Servei públic de transport especial adaptat

El servei públic de transport especial per a persones amb mobilitat reduïda greu, de titularitat de l'Entitat Metropolitana del Transport (EMT) i l'IMD (taula 100), té dues modalitats de servei:

- Fix: conjunts de serveis amb període i finalitat determinats.
- Esporàdic: serveis variables a curt termini.

Accés i suport a la llar

Accés a l'habitatge de promoció pública

Conjuntament amb el Sector de Serveis Personals i el Patronat Municipal de l'Habitatge, el Servei de Promoció i Suport ha participat en la proposta del canvi dels requisits d'accés a l'habitatge de les persones grans amb fills o filles a càrrec amb discapacitat. Des de l'Institut també s'ha assessorat en l'acompliment dels criteris d'accessibilitat en la construcció d'habitatges nous (taula 101).

Atenció social i altres serveis personals

Pla d'equipaments de serveis socials

S'ha format una comissió de treball entre representants del Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya i l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat per planificar la creació d'equipaments a la ciutat de Barcelona. Els acords concreten la creació fins a l'any 2007 de les places que es detallen a la taula 102.

Informació i assessorament: Servei d'Atenció al Públic

Aquest servei proporciona informació sobre recursos i serveis existents, i atén reclamacions i suggeriments. Així mateix, du a terme la tramitació de la targeta d'usuari del servei públic de transport especial adaptat i de la targeta de tolerància d'aparcament, adequada al Decret 204/1999, de 27 de juliol (taules 103, 104 i 105).

Atenció precoç de disminucions

Els Equips Interdisciplinaris per a la Petita Infància (EIPi) de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat de Barcelona estan ubicats als districtes de Ciutat Vella i Nou Barris. Formen part de la xarxa pública dels Serveis d'Atenció Precoç

Taula 102. Creació de places residencials per a persones amb discapacitat. Barcelona, 2004-2007

Tipus d'equipament	Places públiques	Places amb concert	Places amb conveni	Total
Places de residència per a persones amb discapacitat física	42	210	-	252
Residència per a persones amb discapacitat psíquica profunda	120	120	-	240
Residència per a persones amb discapacitat psíquica mitjana i trastorns de conducta	60	30	-	90
Llar residència per a persones amb malaltia mental	35	140	-	175
Llar residència o llars amb suport per a persones amb discapacitat	-	-	368	368
Centre diürn per a persones amb discapacitat física	-	120	-	120
TOTAL	257	620	368	1.245

Taula 103. Servei d'Atenció al Públic de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Demandes	17.261	11.221	54
Persones usuàries	8.926	6.016	48

Taula 104. Indicadors de l'activitat. Servei d'Atenció al Públic de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Informació	12.160	7.524	62
Reclamacions	1.584	1.721	- 8
Tramitacions			
• Demandes de targeta de transport especial	609	330	84
• Demandes de targeta d'aparcament	2.899	1.606	80
• Demandes de subvenció per a IVTM (no conductors)	9	40	- 80
TOTAL	3.517	1.976	78

Taula 105. Indicadors de població atesa. Servei d'Atenció al Públic de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Persones i famílies	8.499	5.552	53
Estudiants, professionals i entitats	427	464	- 8

de la Generalitat de Catalunya, i estan catalogats com a serveis concertats mitjançant un conveni marc amb corporacions locals. Atenen infants amb discapacitat o en risc de patir-ne d'edats entre els 0 i els 6 anys (taula 106).

Els serveis dels EIPI es concreten en:

- Previsió. Activitats destinades a la difusió, la sensibilització i l'assessorament.
- Diagnòstic, tractament i seguiment. Quant als tractaments, se'n consideren diverses modalitats: el tractament preventiu (de seguiment en la fase de detecció), el tractament terapèutic (psicològic o fisioterapèutic), i el de seguiment en la darrera fase del tractament.
- Suport a la integració escolar i social.
- Divulgació i coordinació amb tots aquells professionals que treballen al mateix territori.

Acolliment residencial

Són equipaments que proporcionen acolliment

residencial a persones amb discapacitat amb un grau alt d'afectació. S'hi dona suport personal, assistència sanitària, allotjament i manteniment, atenció i higiene personal, hàbits d'autonomia, rehabilitació-habilitació, relacions i integració social.

Hi ha tres equipaments residencials (la Residència Amílcar, per a persones amb discapacitat física, la Residència Valldaura, i els pisos tutelats Casa Bloc per a persones amb discapacitat psíquica) a més d'un centre que actua com a servei experimental (servei residencial experimental Vila Olímpica/Paralímpica per a persones amb discapacitat física). Proporcionen allotjament i atenció a persones amb discapacitat, vetllen per la seva qualitat de vida i potencien la seva autonomia. Les dues residències són de titularitat de la Generalitat de Catalunya (ICASS) i estan gestionades per l'IMD. S'hi porten a terme programes individualitzats d'atenció psiquiàtrica, educatius, pedagògicoformentius, esportius, lúdics i culturals (taula 107).

Taula 106. Equips Interdisciplinaris per a la Petita Infància (EIPI) de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat de Barcelona. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Equips o punts de prestació	2	2	0
Infants atesos	387	337	15
Casos diagnosticats	286	209	37
Persones usuàries en tractament	321	269	19
Casos de tractament preventiu	111	97	14
Casos de tractament terapèutic i de seguiment	210	172	22

Taula 107. Serveis residencials públics per a persones amb discapacitat amb un grau alt d'afectació. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Centres	4	4	0
Places	62	62	0
Persones acollides	62	62	0
Estades	22.692	22.630	0,2

Suport als serveis socials d'atenció primària

El Servei de Promoció i Suport assessora els professionals de les unitats bàsiques d'atenció social primària (UBASP) dels districtes de la ciutat de Barcelona en matèria de persones amb discapacitat. S'ofereixen els serveis d'atenció telefònica (consultes i demandes d'assessorament) i atenció presencial (assessorament, suport, seguiment i valoració) (taula 108).

Integració educativa i sociolaboral

Servei d'integració laboral

L'Equip d'Assessorament Laboral (EAL) de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat de Barcelona és un servei de suport a la integració

laboral de les persones amb discapacitat (SSIL extern), inscrit en el registre d'entitats i serveis del Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya (taula 109).

L'EAL es configura a través dels serveis següents:

- Acollida, informació, valoració i orientació professionals
- Formació
- Ocupació
- Suport
- Assessorament legal

Participació i promoció associativa

Comissions de l'IMD

Aquestes comissions temàtiques (educació, transport, urbanisme i comunicació), les presideix un membre de la Junta Rectora representant de les persones amb discapacitat i les componen entitats i tècnics especialistes en el tema amb l'objectiu de debatre, fer el seguiment dels acords presos i elaborar propostes. A la taula 110 s'observa el nombre de reunions, entitats i assistents a les comissions que han desenvolupat la seva activitat els anys 2003 i 2004.

Comissions als districtes

S'ha donat suport i s'ha pres part en vuit òrgans municipals de participació de districte. A la taula 111 s'observa el nombre de reunions, entitats i assistents a les comissions dels anys 2003 i 2004.

Subvencions

El Servei de Promoció i Suport ha assessorat i ha ajudat les entitats que han sol·licitat subvenció en la convocatòria de la ciutat, i ha valorat i ha emès informes de les sol·licituds de la convocatòria per als districtes (taula 112).

Taula 108. Servei de Promoció i Suport per als professionals que atenen persones amb discapacitat. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Demandes	877	932	- 6
Consultes i assessoraments	568	572	- 0,7
Casos de suport	153	162	- 0,7
Casos de seguiment	156	162	- 21
Professionals atesos	361	360	0

Taula 109. Activitat de l'Equip d'Assessorament Laboral de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Valoracions i orientacions	428	439	- 2
Inscripcions a cursos	279	226	23
Contractes	308	277	11
Programes individuals de suport o seguiment	557	625	- 11
• En la recerca activa d'ocupació	298	334	- 11
• En la formació	71	65	9
• En l'ocupació	188	226	- 17
Assessoraments legals	403	357	13

Taula 110. Activitat de les comissions temàtiques de Institut Municipal de Persones amb Discapacitat. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Reunions	14	20	- 30
Assistents	170	270	- 37
Entitats participants	72	67	7

Taula 111. Activitat de les comissions als districtes. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Reunions	33	27	22
Assistents	420	330	27
Entitats	201	118	70

Taula 112. Subvencions gestionades pel Servei de Promoció i Suport de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat. Barcelona, 2003-2004

		2004	2003	Variació %
Convocatòria a la ciutat	Entitats sol·licitants	96	62	55
	Entitats que han rebut subvenció	46	45	2
Convocatòria als districtes	Entitats sol·licitants	58	82	- 30
	Entitats que han rebut subvenció	47	55	- 14

Recerca i coneixement

Estudi “L’atenció domiciliària per a persones amb discapacitat a Barcelona”

La finalitat principal de l’estudi ha estat proposar mecanismes de correcció en els criteris d’assignació de serveis i prestacions de suport a la llar per a persones amb discapacitat. El treball conclou amb una proposta d’agrupació dels serveis en funció del nivell de dependència, la possibilitat de suport sociofamiliar i el nivell d’ingressos.

Observatori europeu “Ciutats i Pobles per a Tothom”

Aquest observatori pretén conèixer la situació de l’accessibilitat —entesa en un sentit ampli— dels municipis europeus i promoure l’intercanvi d’experiències per tal d’afavorir el desenvolupament de les polítiques més adients. Al final de l’any 2004, 17 municipis i 8 entitats estaven inscrites a l’Observatori. Les actuacions dutes a terme han estat les següents:

2003

- Jornada sobre l’Observatori “Ciutats per a Tothom” el 17 de març de 2003. En aquest marc, els municipis i les entitats associades van prendre l’acord de convertir Barcelona en la seu de la

secretaria de l’Observatori.

- Posada en funcionament del web de l’Observatori: <<http://www.bcn.es/europeforall>>.
- Vinculació amb l’Observatori Barcelona, promogut pel Departament de Recerca i Coneixement.

2004

- Incorporació de dues bones pràctiques de l’Ajuntament d’Hèlsinki.
- Adjudicació del contracte per fer la campanya de promoció de l’Observatori, que finalitzarà l’any 2005.

Consell de Recerca

L’any 2004 s’ha constituït aquest òrgan, ja previst als estatuts de l’Institut, que té com a objectiu consultar i assessorar l’IMD sobre les necessitats de recerca i coneixement que afecten les persones amb discapacitat, amb vista a facilitar la planificació de polítiques municipals per a aquest col·lectiu. S’han fet dues reunions, comptant la constituent, en les quals s’han estudiat diferents propostes d’estudis i projectes de recerca que ha presentat l’Institut.

Projectes europeus gestionats (2003-2004)

- ELDA (European Learning Disability Access)
- Passarel·les cap a l’ocupació (Iniciativa Comunitària EQUAL).
- Projecte de difusió de la Declaració de Barcelona: “La ciutat i les persones amb discapacitat”.
- Propostes de nous projectes: MAMED, per a la creació de llocs de treball per reciclar material mèdic; LOCATALL, per experimentar una xarxa sense fils per a la localització i altres serveis sense fils per a persones amb discapacitat.

Enfortiment i millora de l'IMD: organització i serveis

S'han millorat les instal·lacions de la seu de l'IMD: emissores d'FM, bucle magnètic i adequació dels espais de l'EAL, el SAP i els serveis residencials. També cal destacar que el Servei de Formació de l'Equip d'Assessorament Laboral ha superat satisfactòriament la revisió de la certificació de qualitat que, amb data 11/12/03 i número 3.398/ER/12/03, es va obtenir dels sistemes aplicats al disseny i el desenvolupament de cursos de formació ocupacional sota la norma UNE-EN-ISO 9001:2000.

L'any 2004 s'ha contractat un nou professional al Servei de Promoció i Suport per millorar l'atenció als districtes de Sarrià - Sant Gervasi i Les Corts.

RELACIONS INSTITUCIONALS

Durant el període 2003-2004 l'IMD ha participat activament en 14 organismes de diferents àmbits, ha signat 33 convenis i acords amb les institucions públiques i privades relacionades amb el seu camp d'actuació, i ha desenvolupat un programa de relacions institucionals ampli. També ha dedicat esforços a la comunicació, tant en l'àmbit d'accions de difusió pública a través dels mitjans de comunicació i internet, com organitzant diversos actes i activitats.

L'any 2004 es va acollir a la ciutat durant dos dies l'Orquestra SINAMUNE (Sistema Nacional de Música de Niños Especiales) de Quito (Equador). Aquesta trobada va incloure un concert al Conservatori Municipal de Música al qual van assistir 300 persones.

6

Cultura

Institut de Cultura de Barcelona

Barcelona, ciutat de museus

Barcelona, ciutat d'art contemporani

Barcelona, ciutat de teatre i dansa

Barcelona, ciutat de música

Barcelona, ciutat de festes i tradicions

Barcelona, ciutat de lletres

Barcelona, ciutat de cinema

Barcelona, ciutat de festivals

Barcelona, ciutat de diàleg

Els districtes de Barcelona fan cultura

Barcelona, ciutat internacional

Barcelona, cultura digital

Barcelona, ciutat de ciència

L'INSTITUT DE CULTURA DE BARCELONA

L'Institut de Cultura de Barcelona, creat l'any 1996, té com a missió dissenyar i impulsar polítiques culturals que promoguin el desenvolupament econòmic i la cohesió social de la ciutat, i que fomentin la participació i la creativitat de la ciutadania. L'Institut és també l'òrgan responsable de planificar i gestionar l'activitat, l'estructura i l'administració dels serveis municipals en cultura.

En aquest marc és cabdal combinar la prestació de serveis específics derivats de les funcions clàssiques dels poders locals —una funció més estratègica i relacional—, amb actuacions dirigides al reforçament dels diversos sectors de la cultura, el suport als sectors productius i el treball des d'una lògica global de ciutat, on la cultura esdevé una de les principals estratègies de desenvolupament.

Les polítiques culturals tenen un pes estratègic en el desenvolupament del territori. La seva capacitat de provocar innovació, donar sortida al talent i a la creativitat, generar riquesa i ocupació, contribuir a la presència internacional de la ciutat, i facilitar espais i processos de socialització que garanteixin la cohesió social, palesen el paper fonamental de les polítiques culturals en el trànsit de la societat de la informació a la ciutat del coneixement.

L'objectiu estratègic per al mandat 2004-2007 és el següent:

“Barcelona posarà la cultura al centre del desenvolupament de la ciutat mitjançant unes polítiques culturals que aposten pels valors, la creativitat, la convivència i el civisme.”

La concreció d'aquest objectiu es basa en les línies del Pla estratègic del Sector Cultural de la ciutat, impulsat per l'Ajuntament a través de l'Institut de

Cultura. En aquest context i en el marc del PAM 2004-2007, l'any 2004 les principals actuacions han estat les que s'exposen a continuació.

BARCELONA, CIUTAT DE MUSEUS

L'activitat museística de Barcelona ha aconseguit una nota d'excel·lent en la seva contribució a la programació cultural de la ciutat. La celebració del Fòrum Universal de les Cultures Barcelona 2004 ha donat un fort impuls al nombre de visitants de les exposicions, especialment pel que fa a les quatre exposicions de gran format ubicades en diferents equipaments i centres del recinte Fòrum (taula 113).

Paral·lelament, els centres culturals de la resta de la ciutat han acollit un total de 23 exposicions al voltant dels tres eixos temàtics del Fòrum: la diversitat cultural, el desenvolupament sostenible i les condicions per a la pau.

D'aquestes mostres, destaquen “Guerra i pau” al Museu Picasso, una colpidora exposició sobre l'impacte de la guerra en el conjunt de l'obra de l'artista, gràcies a la qual el museu ha batut el seu propi rècord de públic amb 192.921 visitants d'una exposició temporal.

Altres exposicions destacades dels museus barcelonins han estat: “La bellesa del fracàs / El fracàs de la bellesa”, a la Fundació Joan Miró; “Art i utopia”, al MACBA; “Objectes / Subjectes”, al Museu de les Arts Decoratives; “La Diversitat de la Vida”, al Museu de Ciències Naturals - Museu de Zoologia, o “El primer Eros”, al Palau de la Virreina.

El 2004 Barcelona ha acollit la celebració del II Congrés Mundial de Jardins Botànics que, sota el

títol “Jardins botànics. Un món de recursos i patrimoni per a la humanitat”, ha reunit a mitjan mes d’abril més de 500 representants de 300 jardins botànics i institucions científiques de tot el món. Aquesta trobada celebrada el 2004 ha estat la millor manera de commemorar el cinquè aniversari del Jardí Botànic de Barcelona. Per la seva banda, el Museu Frederic Marès ha estat escollit per la revista nord-americana *ArtNews* com “un dels deu millors museus desconeguts del món”, distinció que comparteix amb el Palazzo Massimo alle Terme de Roma, el Museu Moreau de París o The Dan Flavin Art Institute de Nova York, entre d’altres. L’any 2004 han estat declarats museus d’interès nacional el Museu Picasso, la Fundació Joan Miró i el Museu d’Art Contemporani de Barcelona (MACBA), que també ha presentat una exposició de la seva col·lecció.

A mitjan mes de maig es va endegar el programa “El Born: obrim per obres”, organitzat conjuntament per l’Institut de Cultura de Barcelona i Barcelona Serveis Municipals, amb l’objectiu d’obrir provisionalment al públic un espai ciutadà de gran interès cultural mentre es desenvolupa el nou projecte cultural. Més de 100.000 persones han visitat el mirador i han pogut ser testimonis de primera mà dels treballs que els restauradors duen a terme en les restes arqueològiques —que ocupen una superfície de 8.000 metres quadrats i pertanyen a una de les zones més dinàmiques de la Barcelona del segle XVIII—, i de l’activitat dels tècnics que consoliden l’edifici del Mercat del Born, obra de Josep Fontserè, per tal de preservar-ne la integritat.

2004 ha estat també l’any de la reobertura del Museu Nacional d’Art de Catalunya (MNAC) amb la inauguració, el mes de desembre, de les sales que

completen el museu. El MNAC es converteix així en l’espai museístic més important de Catalunya, on el visitant té la possibilitat de conèixer les obres més representatives de l’art català des del segle XI al segle XX, així com importants exponents de l’art peninsular i europeu. El museu s’ha vist enriquit, a

Taula 113. Visitants dels museus municipals i concertats. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003
Museus i centres d’art		
Museu Frederic Marès	32.597	31.414
Museu Picasso	1.154.949	887.958
Museu Barbier-Mueller	19.460	13.857
Museu d’Art Contemporani de Barcelona (MACBA)	397.731	317.050
Museu Nacional d’Art de Catalunya	366.140 ¹	512.680
Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB)	384.956	376.701
Fundació Joan Miró	511.445	487.413
Fundació Antoni Tàpies	72.514	69.056
Fundació Thyssen-Bornemisza	42.976 ²	49.212
Museus d’Arts Aplicades		
Museu de les Arts Decoratives	78.929	63.384
Museu de Ceràmica	54.757	51.241
Museu Tèxtil i d’Indumentària	37.723	31.253
Museus d’Història		
Museu d’Història de la Ciutat	187.493	170.325
Museu Monestir de Pedralbes	62.152	59.096
Museu Verdaguer	5.884	15.544
Centre d’Interpretació del Park Güell	22.707	25.679
Museu Marítim	428.549	257.352
Museu Militar de Barcelona	127.013	130.614
Museus de Ciències Naturals		
Museu de Ciències Naturals (Ciudadella)	96.178	105.343
Jardí Botànic	34.476	23.212
Museus Etnològic i de la Música		
Museu Etnològic	12.022	9.838
TOTAL	4.130.651	3.688.222

¹ Les dades del MNAC inclouen els visitants del Museu d’Art Modern, que es va traslladar a Montjuïc el febrer de 2004, va tancar per reformes els mesos d’octubre a novembre i es va inaugurar el desembre.

² La Fundació Thyssen Bornemisza va tancar definitivament l’octubre d’enguany i la seva col·lecció s’ha incorporat al MNAC.

més, amb la col·lecció Thyssen-Bornemisza, traslladada del monestir de Pedralbes al MNAC l'últim trimestre del 2004.

Pel que fa a la iniciativa privada, la Fundació 'la Caixa' ha reobert al públic el seu Museu de la Ciència amb una important remodelació dels seus espais i una instal·lació espectacular: CosmoCaixa.

BARCELONA, CIUTAT D'ART CONTEMPORANI

El Fòrum Universal de les Cultures Barcelona 2004 ha esdevingut una cita internacional amb la cultura i el diàleg, amb els pobles com a veritables protagonistes.

La cultura, que ha arribat a ser un element fonamental per al desenvolupament de les societats contemporànies, té en les ciutats l'escenari on créixer i afermar valors com la creativitat i la convivència (taula 114). En aquest sentit, cal destacar algunes de les exposicions d'art contemporani que s'han realitzat el 2004:

- “El poder i l'art”, instal·lada al mateix recinte del Fòrum, que tractava de reproduir el diàleg entre l'art i la crítica mitjançant la proposta plantejada per deu crítics internacionals, la selecció de la qual es va dur a terme durant l'anterior edició de la Fira Arco, amb la intenció de mostrar al Fòrum aquest conjunt d'obres representatives dels treballs més recents presentats al públic per galeries i institucions.

- “En guerra”, presentada pel CCCB, on es constata que la guerra forma part de l'experiència vital de molta gent malgrat que molts de nosaltres no l'haguem viscuda directament.

- “Art i utopia: l'acció restringida”, organitzada pel MACBA, on es passava revista a alguns moments clau dels intercanvis entre art i poesia al segle xx, fins al final dels anys setanta. La poètica de Mallarmé serveix de fil conductor d'una història de l'art modern en la seva relació amb el llenguatge i la seva dispersió.

- “Tour-ismes, la derrota de la dissensió”, presentada per la Fundació Antoni Tàpies, on es podia observar com el turisme és un fenomen polític i cultural obertament expansiu gràcies al procés globalitzador del capitalisme tardà que està transformant profundament la percepció del món.

2004 ha estat també l'any dedicat a un català universal, Salvador Dalí. Per aquest motiu, Barcelona ha acollit un bon nombre d'activitats de l'Any Dalí, juntament amb set ciutats europees i nord-americanes més: Figueres, Madrid, Peralada, Venècia, Rotterdam, Filadèlfia (EUA) i Saint Petersburg (EUA). La nostra ciutat, que ha estat un dels paisatges recurrents en la vida de Dalí, ha presentat un conjunt d'activitats dedicades a la memòria de l'artista empordanès: exposicions, concerts, conferències i lectures poètiques, entre d'altres. En podem destacar: “Dalí Cultura de masses”, presentada al CaixaForum; la mostra “El Manifest Groc, Dalí, Gasch, Montanyà i l'antiart”, a la Fundació Miró, o “L'ull invisible”. *Enrique Sabater fotografia Salvador Dalí*, que va acollir l'espai Xavier Miserachs de l'Institut de Cultura. Entre l'abril i el maig del 2004, al Palau de la Virreina també han tingut lloc sis conferències, dins el cicle “Converses a Barcelona”, destinades a tractar diferents aspectes de la personalitat de l'artista.

Taula 114. Visitants a exposicions. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003
Palau de la Virreina	140.898	198.657
La Capella	112.237	66.862
TOTAL	253.135	265.519

BARCELONA, CIUTAT DE TEATRE I DANSA

El 2004 Barcelona ha viscut un any excepcional. Del maig al setembre, els espectacles del Fòrum han estat l'aparador de les arts escèniques del món. Una rica oferta cultural molt difícil de tornar a reunir, però que, segons Borja Sitjà, director del Grec i els espectacles Ciutat del Fòrum, "ha deixat un gran pòsit cultural per al futur".

Noms ben coneguts de l'escena internacional han creat espectacles pensant en Barcelona —Peter Sellars amb el diàleg de *The Children of Herakles*; Peter Brook amb la reflexió de *Tierno Bokar*; Robert Wilson amb la poesia de *I La Galigo...*—, i han col·laborat estretament amb els nostres creadors —Robert Lepage amb Núria Espert; Richard Atlas amb Cesc Gelabert, o Lindsay Kemp amb Mar Gómez i la Cia. Mudances—.

Els espectacles de ciutat, en l'àmbit del Fòrum Universal de les Cultures, han propiciat també un punt de trobada per a les grans figures de la dansa internacional com Pina Bausch, Mikhaïl Baryshnikov o Philippe Decouflé, sense oblidar les produccions d'aquí com ara *Gènova 01*, de la directora Carme Portaceli; *El rei Lear*, dirigit per Calixto Bieito, o *Santa Joana dels Escorxadors*, del director Àlex Rigola, espectacle inaugural del Festival Grec de 2004 que ha obtingut un ressò internacional remarcable. Rigola ha estat guardonat per aquesta obra amb el premi al millor director jove del Festival de Salzburg.

2004 ha continuat la progressió i la consolidació de les temporades dels teatres públics com el Teatre Lliure o el Teatre Nacional de Catalunya, i en l'àmbit de les sales privades ha destacat la programació del Teatre Romea, que ha continuat la seva projecció internacional amb l'estrena al

Festival de Leeds (Regne Unit) d'un dels espectacles del Fòrum, *Homenage to Catalonia / Homenatge a Catalunya*, original de Georges Orwell. Per la seva banda, el Festival de Teatre del Rhur (Alemanya) va programar el 2004 la representació en castellà de *La ópera de cuatro cuartos*, de Kurt Weill.

La Fura dels Baus ha navegat amb el *Naumon* en gira per diferents ciutats de la Mediterrània fins arribar per primera vegada a l'Orient Mitjà, al Festival de Beitedin, al Líban, on el seu espectacle va ser vist per unes cinc mil persones.

La dansa barcelonina també ha viatjat. Les companyies Mudances / Àngels Margarit, Gelabert-Azzopardi, Nats Nus Dansa, Mal Pelo i Sol Picó han participat en el festival *Dansez!* que té lloc cada any a la ciutat francesa d'Annemasse i que en l'edició del 2004 va escollir Barcelona com a convidada principal.

L'Associació d'Empreses de Teatre de Catalunya (AETCA) ha detectat un descens d'uns 115.000 espectadors durant la temporada 2003-2004, un descens influït per diferents causes alienes al sector, com el desànim col·lectiu arran dels atemptats de l'11-M (que van reduir un 50% l'assistència a les sales). Els teatres de Barcelona, malgrat un descens de públic del 4,5%, han salvat l'any de crisi i s'han mantingut per sobre dels dos milions d'espectadors. Dels equipaments i centres més visitats destaquen el Gran Teatre del Liceu, el Teatre Tívoli i el Teatre Nacional de Catalunya. La dansa ha incrementat espectacularment el nombre d'espectadors, que han passat de 183.336 a 328.188. La programació del Fòrum Ciutat ha representat un increment del 36% en el nombre d'espectacles estrangers, que han arribat a 68, i suposen un 12% del total de produccions (566),

d'entre les quals 400 han estat catalanes i 92 procedien de la resta de l'Estat espanyol. La nova línia de coproducció d'espectacles de dansa al Mercat de les Flors és una clara aposta per la dansa contemporània (taula 115).

BARCELONA, CIUTAT DE MÚSICA

En el marc dels Espectacles de Ciutat del Fòrum Universal de les Cultures Barcelona 2004, cal fer especial esment als concerts següents: Bob Dylan, Sting, *Homenatge a Neruda*, *Pequeño reloj* d'Enrique Morente, Maria del Mar Bonet i Siris, Henri Salvador i, d'una manera especial, el programa de trobada cultural de L'Auditori inaugurat per Mstislav Rostropòvitx, Sakamoto (Sónar) i Norah Jones.

El Taller de Músics ha celebrat el 25è aniversari de la seva creació. Són vint-i-cinc anys mostrant que la cultura i l'ensenyament són eines que serveixen per generar expectatives en un barri o en una ciutat i aconseguir un aire internacional sense perdre la nostra entitat. La bona imatge de Barcelona arreu del món i la proliferació d'equipaments destinats a l'ambientació musical han fet augmentar de manera considerable la presència a Barcelona de Dj procedents d'altres

ciutats del món. Nova York, Londres, Berlín o Amsterdam són els llocs de procedència de professionals com Jeff Mills o Murray Richardson, que han trobat a la nostra ciutat un entorn molt apropiat per treballar.

Altament recomanables també per als amants del risc han estat *La consagració de la primavera*, d'Igor Stravinsky, programada a l'inici del mes d'octubre, o les creacions dels compositors Arvo Part i Agustí Charles, el dia 9 de febrer dins del Festival de Músiques Contemporànies.

BARCELONA, CIUTAT DE FESTES I TRADICIONS

Tradicció i innovació són els trets bàsics del ritme de la festa als carrers de Barcelona durant el 2004. Un any per recordar en el qual el Carnaval brasiler de Salvador de Bahia s'ha materialitzat al passeig de Gràcia de la mà de Carlinhos Brown.

La Mercè ha estat el punt final del Fòrum Universal de les Cultures de Barcelona 2004. L'habitual cloenda de les festes de Barcelona, amb el Piromusical, ha tingut en aquesta edició una dimensió nova. Més llarg i més espectacular, el Piromusical s'ha traslladat a les platges de Barcelona. A pocs metres del litoral, un centenar de vaixells i catamarans han format un arc de prop de dos quilòmetres des d'on han disparat el gran espectacle pirotècnic. L'edició ha comptat amb 425.000 persones de públic, i ha tingut una durada final de 20 minuts intensos de música i foc, amb una partitura produïda especialment per a l'ocasió on s'han combinat els sons de la natura amb els de les cultures del món.

Taula 115. Activitat del Teatre Mercat de les Flors. Barcelona, 2003-2004

	2004 ¹	2003
Entrades venudes	22.481	27.149
Espectadors	32.146	34.422
Ocupació	55%	53%
Taquillatge (€)	192.798	218.960

¹ La sala Maria Aurèlia Capmany va restar tancada durant el primer semestre de 2004 per reformes.

BARCELONA, CIUTAT DE LLETRES

Des de mitjan 2004 s'ha treballat per preparar la celebració el 2005 de l'Any del Llibre i la Lectura, tenint en compte que la relació de Barcelona amb els llibres ve de molt lluny i s'expressa en molts àmbits. La indústria del llibre representa un motor econòmic important per a una ciutat que és font d'inspiració per a molts escriptors.

Per això s'ha treballat perquè el 2005 Barcelona celebri aquesta extraordinària relació a través d'un suggeridor i extens programa d'activitats, entre les quals cal fer esment de la trobada "La novel·la negra i la identitat europea", que reunirà escriptors del gènere procedents de diversos països, com ara Petros Markaris (Grècia), Donna Leon (Itàlia) o Jean-Christophe Grangé (França), i els espanyols Francisco González Ledesma i Andreu Martín, entre d'altres. La trobada retrà també homenatge a un mestre del gènere, l'escriptor Manuel Vázquez Montalbán. L'homenatge a l'escriptor s'estendrà també amb l'itinerari Carvalho, organitzat pel Consorci de Biblioteques de Barcelona. Les biblioteques també programaran altres itineraris presencials i virtuals per a una Barcelona entesa com un territori literari (taula 116).

El pes de Vázquez Montalbán per a Barcelona també ha tingut una significació especial i profunda amb l'acte de col·locació d'una placa commemorativa a la finca on va néixer l'escriptor, a l'edifici número 11 del carrer d'En Botella, al barri del Raval. El mateix barri també ha estat l'escenari d'una altra placa commemorativa, en aquest cas dedicada a l'escriptor Terenci Moix i col·locada en la finca número 37 del carrer de Joaquim Costa.

Taula 116. Activitat de les biblioteques públiques (Ajuntament-Diputació).
Barcelona, 2003-2004

	2004	2003
Usuaris i usuàries	4.126.308	3.651.455
Préstecs	3.079.324	2.525.771
Programa "L'aventura de llegir"		
Actes	586	530
Participants	23.080	21.055

Durant l'any moltes entitats han organitzat exposicions relacionades amb el llibre, com ara "El misteri dels jeroglífics. Les claus del desxiframent", al Museu Egipci, o "Les millors obres de literatura per a nens i joves", al Palau Robert.

BARCELONA, CIUTAT DEL CINEMA

Barcelona s'ha convertit el 2004 en capital del cinema europeu. Entre els dies 10 i 12 de desembre la ciutat va acollir la cerimònia de lliurament dels XVII Premis de Cinema Europeu, organitzats per l'European Film Academy amb el suport del Ministeri de Cultura, la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona.

Barcelona prenia així el relleu d'altres ciutats europees, com ara Roma, París o Berlín, en l'organització d'aquest certamen, i esdevenia també la primera ciutat de tot Espanya a acollir aquest esdeveniment. A més de la cerimònia de lliurament, aquesta nova edició ha tingut un programa d'actes paral·lels per fer conèixer el cinema europeu a la ciutadania i per fer del cinema català i de l'espanyol protagonistes de la cerimònia.

Al llarg de les disset edicions, els Premis del Cinema Europeu han aconseguit esdevenir un mitjà

privilegiat en la divulgació de la diversitat del cine europeu. Prova d'aquesta afirmació són les 9.500.000 llars que van seguir aquesta edició gràcies a la retransmissió per televisió.

Amb la cerimònia d'atorgament dels guardons, la nostra ciutat fa conèixer al món l'aposta per una cinematografia rica, formada per la convivència en un mateix continent de diferents estils, cultures i llengües que donen com a resultat un cinema enriquidor, divers i atractiu.

Aquesta aposta es materialitza a través de les gestions que realitza l'oficina Barcelona Plató Film Commission. Creada el 1996 per la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament, persegueix el doble objectiu de promoure la presència de la nostra ciutat a les produccions cinematogràfiques i televisives d'arreu del món i afavorir l'activitat de la indústria audiovisual local.

L'any 2004 Barcelona Plató Film Commission ha incrementat un 30% l'activitat respecte a 2003. Ha posat especial atenció en els treballs dels estudiants, i els ha facilitat els rodatges a la ciutat, ja que aquests han de configurar el futur escenari professional de la nostra indústria.

Barcelona Plató Film Commission posa a disposició dels seus usuaris i usuàries una base de dades de lliure accés amb localitzacions, empreses de preproducció, postproducció i producció, i de professionals independents. Barcelona és una ciutat que des de fa anys gaudeix d'un important prestigi internacional com a escenari de produccions audiovisuals tant culturals com publicitàries.

Barcelona Plató també treballa el futur de la ciutat com a set de rodatges a través dels recursos professionals que ofereix. Així, l'any 2004 l'oficina

ha estat present als principals festivals i mercats de l'audiovisual europeu, com ara:

- Berlinale European Film Market
- Festival i Mercat de Cinema de Cannes
- Sunny Side of the Doc (Marseille)
- Festival Internacional de Cine de San Sebastián - Sales Office
- MIPCOM, Mercat de televisió, cinema i comunicació (Cannes)
- MIFED, Mercat de Cinema de Milà
- Festival Internacional de Cinema de Sitges

El 2004 s'han atès 86 produccions procedents d'Europa i 28 de la resta del món. En xifres globals, les produccions ateses per l'oficina s'han incrementat un 46% respecte de les ateses en l'exercici anterior.

BARCELONA, CIUTAT DE FESTIVALS

La celebració del Fòrum Universal de les Cultures Barcelona 2004 ha propiciat que Barcelona esdevingui capital internacional en tots els camps socioculturals: diàlegs, art contemporani, exposicions, teatre, dansa i música. En l'apartat Fòrum Ciutat s'han desenvolupat 180 espectacles de música, teatre i dansa, amb un total de 1.500 representacions i la intervenció de més de 10.000 intèrprets.

En els espectacles del Fòrum Ciutat s'ha encoratjat els creadors a expressar les seves inquietuds. El problema dels refugiats, les tensions socials, polítiques i religioses, l'erosió de la democràcia o la barbàrie de la guerra són alguns dels temes plasmats als diferents espectacles, dels quals destaquen, entre d'altres, el muntatge de Peter Sellars amb *The Children of Heracles* al

Teatre Lliure; Nacho Duato amb la Companyia General de Danza al Gran Teatre del Liceu; Calixto Bieito amb *El rei Lear* al Teatre Romea, i amb Josep Maria Pou com a protagonista; Rostropòvitx a l'Auditori amb *Rèquiem de Guerra*, amb música original de Benjamin Britten, o *Santa Joana dels Escorxadors*, de Bertold Brecht i en una versió dirigida per Àlex Rigola. Aquesta peça ha inaugurat el festival Grec, rebatejat en aquesta edició com a Fòrum Grec 04 (taula 117).

La majoria d'equipaments culturals públics i privats de la ciutat han participat en aquest gran programa d'espectacles. De tots ells fem esment de la producció *L'amor i la infantesa*, de Pina Bausch, presentada al Teatre Nacional de Catalunya, o *La dansa busca la felicitat de l'espectador*, de Philippe Decouflé.

El passeig de Gràcia ha acollit la celebració del *Carnaval Salvador de Bahia* amb Carlinhos Brown. L'artista ha creat un projecte innovador juntament amb el seu trio elèctric Camarote Andante que, inspirat en un dels carnivals més grans del món, persegueix com a objectiu principal reduir la distància entre l'artista i el públic.

Les Biblioteques de Barcelona també han participat en el Fòrum amb "Converses abans d'aixecar el teló", presentades per Xavier Grasset, on s'han pogut comentar algunes obres d'aquesta edició amb els protagonistes o directors.

BARCELONA, CIUTAT DE DIÀLEG

Si el 2003 Barcelona es va convertir en la capital internacional de la pau per voluntat del seus ciutadans i ciutadanes, a partir del 2004 el nom de la nostra ciutat estarà per sempre associat al diàleg i l'entesa.

Taula 117. Activitat del Festival d'estiu de Barcelona Grec, 2003-2004

	2004	2003
Espectacles	45	91
Representacions	191	453
Aforament	101.234	240.201
Entrades venudes	51.297	137.513
Espectadors d'espectacles de pagament	66.440	153.136
Ocupació	66%	63%

Font: Direcció d'Informació i Comunicació. Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

El Fòrum Universal de les Cultures Barcelona 2004 ha impulsat processos de diàleg amb el propòsit de construir una continuïtat en el temps, un llegat, tant en l'àmbit local com en l'internacional. Fòrum Diàlegs, amb un total de 49 diàlegs, va ser una convocatòria a la qual van assistir ciutadans i ciutadanes d'arreu del món i 1.500 ponents de la societat civil i d'organitzacions internacionals. Els blocs temàtics dels diàlegs van ser: Diversitat cultural i mitjans de comunicació; La paraula; Ciència, coneixement i desenvolupament sostenible; Llibertat, seguretat i pau; Globalització i desenvolupament; L'espiritualitat; Algunes veus no escoltades: dones, joves, comunicació intergeneracional i cultural; El paper de l'educació i la cultura del desenvolupament; La ciutat: entorn de convivència; Nous actors, noves dinàmiques.

Un dels diàlegs més destacats del Fòrum, el Parlament de les Religions del Món, ha reunit a Barcelona 7.700 participants procedents de 75 països. Entre les idees sorgides d'aquesta reunió són remarcables la proposta del Centre Unesco de Catalunya per a la creació d'una comissió que integri dins de les Nacions Unides totes les confessions religioses del món.

Un altre diàleg de gran dimensió, el Festival Mundial de la Joventut, ha aplegat a la nostra ciutat 10.000 joves d'arreu del món per compartir experiències i decidir com ha de ser el món del futur.

Des del final de 2004, Barcelona també forma part d'una xarxa de ciutats europees contra el racisme impulsada per la Unesco i és membre del Comitè Director, format per representants de les ciutats de Nuremberg, Lió, Estocolm, París i Londres. Fruit d'aquest espai de trobada i intercanvi, d'aquest viure d'idees i debat, han sorgit nous organismes i instàncies de diàleg, s'han proclamat declaracions i acords, i s'ha treballat en diverses agendes.

Entre aquests organismes de creació recent hi ha l'Observatori Mundial sobre l'Estat de la Informació, una plataforma independent i estable que vetlla pel dret universal a la informació; la Casa de les Llengües, impulsada per l'Ajuntament de Barcelona i la Unesco, que promourà polítiques que vetllin per la diversitat lingüística; el Fòrum Permanent Orient-Occident, un espai d'intercanvi entre els dos continents; la Xarxa estable d'*Ombudsmen* regionals per a la defensa dels drets de la ciutadania, promoguda pel Consell d'Europa, i el portal digital sobre drets culturals, que acull els principals recursos de documentació i de debat sobre els drets culturals a escala global, són la resta d'iniciatives sorgides del Fòrum Diàlegs. En referència als acords subscrits, cal destacar els següents:

- El Compromís de Barcelona, una declaració dels ciutadans i ciutadanes per a un desenvolupament humà, just i sostenible.
- El Manifest de Barcelona, que defensa la llibertat de premsa i lluita contra la censura i la manipulació de la informació.

- El Compromís de Barcelona per a la Convivència, que recull els principis per a una resolució pacífica dels conflictes de la vida quotidiana.
- L'Agenda 21 de la Cultura, una iniciativa sorgida dels ajuntaments de Porto Alegre i Barcelona que ha estat presentada durant la celebració del Fòrum Urbà Mundial a les agències Habitat i Unesco de les Nacions Unides.

ELS DISTRICTES DE BARCELONA FAN CULTURA

La cultura es concep com un teixit de relacions socials vives, i com a producte d'aquestes relacions, els ciutadans i ciutadanes són alhora receptors i creadors de cultura. Aquesta doble mirada obliga a tenir en compte les formes més desinstitucionalitzades que prenen vida al carrer i als espais públics, o les múltiples pràctiques culturals de la ciutadania.

L'any 2004, mitjançant la coordinació i el suport del seu programa de cooperació cultural, l'Institut de Cultura de Barcelona ha treballat per enfortir i difondre la cultura a tot el territori, en col·laboració amb els deu districtes de la ciutat, a través de la programació dels cinc cicles + A prop, i del seu instrument de treball, la Taula de Cultura.

La Taula de Cultura representa un espai de trobada, una plataforma d'intercanvi i de coneixement de les experiències dels diferents territoris, que es reuneix amb una periodicitat mensual.

En el marc de la Taula es treballa en l'elaboració dels criteris generals dels diferents programes, en els elements de reflexió al voltant de la realitat cultural de cadascun dels districtes de la ciutat, i en la presentació de projectes i equipaments

singulars tant de la ciutat com de l'entorn metropolità que poden ser d'interès.

A la Taula de Cultura es presenten i es debaten les accions que des de l'ICUB s'impulsen per als districtes: observatoris, propostes d'activitats i aquelles propostes i projectes singulars d'entitats i agents culturals de la ciutat. La Taula de Cultura està formada pels tècnics de cultura de tots els districtes així com pels referents del programa de cooperació cultural amb districtes de l'ICUB.

Durant el 2004 els cinc programes + A prop (art contemporani, espectacles infantils, dansa, teatre i música) s'han acabat de consolidar com una proposta cultural imprescindible en el territori, tant pel que fa a les activitats (exposicions, concerts, espectacles...) com, sobretot, als recursos que ofereixen tant al públic com als artistes. També constitueixen una autèntica eina de suport a la creació.

Sota el lema "Vius enllaunat? Apropa't als barris", els programes + A prop són una proposta que convida a sortir de casa per participar en la rica vida cultural que, històricament, es genera i creix als barris de Barcelona; una oportunitat per compartir inquietuds, coneixements i sensibilitats. En definitiva, una oportunitat per compartir cultura.

El 2004, per primera vegada, tots els districtes han estat presents en l'organització de dos dels cicles + A prop. Es tracta dels dedicats a la música i als espectacles infantils.

El cicle de dansa s'ha guanyat un lloc de prestigi entre els professionals del sector i el 2004 ha estat convocada la II Mostra de Peces Curtes de Dansa, que se celebrarà l'any 2005 amb

la col·laboració del Mercat de les Flors i l'Associació de Professionals de la Dansa de Catalunya.

Músiques urbanes + A prop s'ha estès a les festes de la Mercè. D'una banda, una de les nits del Barcelona Acció Musical (BAM) ha tingut com a escenari La Bàscula, que acull per primera vegada una activitat del festival. De l'altra, el CD recopilatori de músiques urbanes que s'edita cada tardor, amb un recull de peces de 15 grups musicals emergents, ha estat presentat també en el marc de la Mercè, en l'escenari instal·lat a la plaça de Catalunya.

Els equipaments especialitzats en art contemporani han consolidat la seva programació i, a més, han obert noves vies de suport a la creació com en el cas del premi Miquel Casablanca, el Fòrum Can Basté, Can Felipa, Barceloneta i Golferichs.

A Nou Barris, les Jornades sobre el Circ a Catalunya que va organitzar l'Ateneu Popular i l'Escola de Circ Rogelio Rivel mereixen una consideració especial. Aquesta trobada va ser planejada com un punt de reflexió dels professionals i els agents del circ a Catalunya per tal d'analitzar la situació en què es troba el sector i també les estratègies futures. Aquestes Jornades sobre el Circ a Catalunya han fet possible la constitució de l'Associació dels Professionals del Circ a Catalunya, que tindrà com a objectiu principal ser interlocutora preferent amb les Administracions.

Pel que fa al teatre, el Festival d'Arts Escèniques del Poblenou ha celebrat la tardor de 2004 la seva tercera edició, on ha ofert una mostra de la creativitat en el camp de les arts escèniques que es cultiva dia a dia als barris de Barcelona.

BARCELONA, CIUTAT INTERNACIONAL

Durant el 2004 han visitat Barcelona personatges importants com Salman Rushdie, escriptor i president del PEN Club dels Estats Units; els premis Nobel de la Pau Rigoberta Menchú i John Hume, Federico Mayor Zaragoza, Mikhaïl Gorbaxov, Mstislav Rostropòvitx, Amos Oz i Sari Nusseibeh, premis Internacionals Catalunya, i els dotze premis Nobel reunits al final de l'any per la Universitat Politècnica de Catalunya per participar en la Primera Conferència Internacional sobre Educació Superior.

Només començar l'any, la revista nord-americana *Newsweek* dedicava un reportatge a l'urbanisme amb aquestes paraules: "Barcelona ha esdevingut imant per a planificadors urbans procedents de ciutats com ara Shangai i Santiago... (...) Barcelona és una de les destinacions preferides per al turisme de negocis, i és la setena ciutat del món que acull més congressos internacionals, per sobre de capitals com Nova York i Berlín. És la sisena ciutat europea preferida per les grans empreses, mentre que ocupa la primera condició pel que fa a qualitat de vida en el rànquing de l'informe". (*European Cities Monitor 2004*.)

La nostra ciutat ha estat visitada el 2004 per un total de 4,4 milions de turistes, xifra que representa un increment del 14,5% respecte a 2003, i ha comptabilitzat 10 milions de pernactacions.

BARCELONA, CULTURA DIGITAL

Canal Cultura, presentat públicament el 2003, s'ha consolidat durant el 2004 d'una banda a través dels seus continguts –amb més de 500 articles

publicats–, i de l'altra mitjançant mecanismes de personalització com els següents: possibilitat de configurar la pàgina d'inici segons els interessos i les preferències de cada usuari; sistemes d'avís i notícies als mòbils, via sms, que es va posar a la pràctica durant el festival Grec, o l'oportunitat de rebre per correu electrònic, tots els divendres, el Butlletí del Canal Cultura. Aquest Butlletí és la revista digital amb l'actualitat cultural de la ciutat. Compta amb gairebé un miler de subscriptors i ha tancat el 2004 amb una xifra rodona, amb l'edició, el mes de desembre, del número 50.

Durant l'any, Canal Cultura ha desenvolupat també diverses rutes per la ciutat que es poden descarregar a l'ordinador o portar-les a la PDA: "La Barcelona gòtica", "La Barcelona de Picasso", "Un tomb per la Barcelona de Gaudí" i "Barcino encara existeix sota la Barcelona actual".

El Consorci de Biblioteques també ha presentat el 2004 els seus Itineraris Literaris Virtuals ("Petjades de Dalí a Barcelona", "La Barcelona de George Orwell", "Barcelona i el mar" i "Escriptores de ciutat"), un passeig per escenaris de la ciutat estretament vinculats als escriptors i a la seva obra. Durant el 2004 s'ha treballat també per preparar i presentar el web de l'Any del Llibre i la Lectura 2005, que recull tota la informació actualitzada de les més de 500 activitats del programa oficial d'aquest any temàtic.

A més de la facilitat per difondre la informació, el camp digital també ofereix moltes possibilitats creatives. Aquesta afirmació s'ha pogut constatar en la quinzena edició d'Art Futura, celebrada al final d'octubre al Mercat de les Flors, que va rebre més de 15.000 persones i que ha comptat, entre d'altres, amb la presència destacada de Howard Rheingold, un dels referents intel·lectuals de la

cultura digital. El Mercat també ha acollit la celebració del festival RESFEST, presentat al final de l'any i que va tenir lloc a Barcelona i a cinc ciutats espanyoles més.

Els creadors emergents han experimentat també amb propostes digitals innovadores i arriscades. Alguns exemples els hem pogut veure a La Capella, en el marc de les exposicions "Quòrum" i "Sal a la sopa", o amb la creació del punt d'informació de revistes culturals "R." –conseqüència de l'exposició "R. Revistes" celebrada la primavera del 2003– gràcies al qual es pot accedir a les versions digitals de 69 revistes culturals, que també s'editen en paper, i a 49 revistes publicades íntegrament en línia. L'Institut de Cultura ha editat, per quart any consecutiu, l'*Agenda Cultural* d'activitats culturals en CD.

BARCELONA, CIUTAT DE CIÈNCIA

Barcelona dona suport clarament a la promoció de la cultura científica, definida com a línia estratègica del govern municipal a través del pla específic de difusió La Ciutat per a la Ciència. Aquest pla, emmarcat alhora dins del Pla estratègic del sector cultural i de l'Agenda 21 de la Cultura, s'elaborarà entre 2005 i 2015.

Al llarg de 2004 s'han endegat els contactes i les col·laboracions amb universitats, empreses, fundacions, institucions acadèmiques i museístiques, associacions professionals i altres agents involucrats en la interrelació societat-ciència.

Coincidint amb el centenari de la creació de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), 2007 ha estat declarat Any de la Ciència, una oportunitat

d'acostar a la ciutadania les innovacions tecnològiques, mèdiques i científiques.

S'ha publicat la proposta dels reptes estratègics al butlletí de l'Associació de Comunicació Científica de Catalunya, i s'ha fet la primera presentació del Pla davant de col·lectius del sector; membres de l'Associació per al Foment de les Ciències, periodistes especialitzats, rectors i vicectors de les universitats públiques hi han estat entre els interlocutors més destacats.

Paral·lelament s'han desenvolupat diverses actuacions, com ara la col·laboració entre el Comissionat per a la Cultura Científica de l'Ajuntament de Barcelona i la Fundación Española de Ciencia y Tecnología per a la creació d'una Xarxa d'Agents Locals de Cultura Científica. La Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació ha constituït el Consell Català de la Comunicació Científica.

L'Institut de Cultura de Barcelona i el Departament de Cultura de la Generalitat han anunciat un programa de col·laboració per a l'impuls de la cultura científica amb un primer objectiu: la creació de l'Acadèmia Internacional de Societat i Ciència, una iniciativa que compta amb el suport de la prestigiosa xarxa internacional Public Communication of Science & Technology, que reuneix intel·lectuals i científics dels cinc continents.

Les línies d'actuació per a la promoció de la ciència per part de l'Ajuntament de Barcelona, pioneres en àmbits municipals, han despertat l'interès internacional. Fruit d'aquest èxit els seus responsables han presentat a Mèxic l'estratègia en el marc del primer seminari de preparació del futur Fòrum de las Culturas y del Conocimiento de Monterrey 2007.

7

Esports

Introducció

Activitats destacades

Servei d'atenció i assessorament

Concessions i gestió d'instal·lacions esportives

Infraestructures

Promoció esportiva

Foment de la pràctica esportiva

Actes esportius

INTRODUCCIÓ

La Direcció d'Esports del Sector de Serveis Personals és el departament responsable d'aplicar les polítiques municipals en l'àmbit de la pràctica d'activitats físiques i esportives a la ciutat de Barcelona. Les seves funcions principals són:

- Planificació del sistema d'equipaments esportius de la ciutat.
- Establiment de línies d'acció i criteris generals en matèria de gestió d'equipaments esportius.
- Impuls de convenis i acords amb els agents esportius de la ciutat.
- Foment de la pràctica d'activitats físiques i esportives entre tota la ciutadania.
- Promoció d'activitats i serveis destinats a l'adquisició i el manteniment d'hàbits esportius saludables.
- Difusió de l'oferta d'activitats físiques i esportives que l'Ajuntament genera.

ACTIVITATS DESTACADES

El Pla estratègic de l'esport de Barcelona

El Pla estratègic de l'esport de Barcelona és l'instrument amb el qual el sistema esportiu de la ciutat ha volgut analitzar la situació actual del sector per definir i consensuar les línies estratègiques en què s'ha d'emmarcar el futur de l'esport de la ciutat.

El procés d'elaboració del Pla es va iniciar l'any 2000 i se'n va iniciar la fase pública i participativa el febrer de 2002, amb la Conferència d'Exploració Estratègica. Aquest procés ha conclòs el març de 2003, amb la presentació del Pla al Plenari de l'Esport, en sessió oberta a tothom, que ha tingut lloc a l'INEFC de Barcelona. En aquest moment

s'inicia també la fase de desenvolupament i implantació del Pla.

El resultat de tot el procés s'ha traduït en més de 600 propostes i aportacions, que s'han concretat en 13 projectes prioritaris, 82 mesures específiques de districte i 4 instruments per a l'impuls dels projectes i les mesures.

Tot el procés d'elaboració del Pla, amb els estudis duts a terme i l'explicació de cada un dels projectes, mesures i instruments, queda recollit en el llibre *Pla estratègic de l'esport de Barcelona*, editat el desembre de 2003 i presentat públicament el maig de 2004 al Saló de Cent.

X FINA Campionats del Món de Natació

Del 12 al 27 de juliol de 2003 ha tingut lloc a Barcelona la desena edició dels Campionats del Món de Natació, que s'ha desenvolupat amb molt d'èxit. Amb l'objectiu d'organitzar aquests campionats es va crear el Consorci per a l'Organització dels X FINA Campionats del Món de Natació de Barcelona 2003. La Direcció d'Esports va cedir espais de les seves oficines per instal·lar-hi les del Consorci. En la fase final de l'organització dels campionats la Direcció d'Esports hi ha participat també directament, amb la implicació de tot el personal.

Les competicions de les diferents disciplines que s'inclouen en els campionats s'han desenvolupat a les instal·lacions que es detallen a la taula 118 i amb els resultats que apareixen a la taula 119.

X Jocs Mundials de Polícies i Bombers 2003

La desena edició dels World Police & Fire Games ha tingut lloc entre el 26 de juliol i el 3 d'agost en

Taula 118. X FINA Campionats del Món de Natació. Instal·lacions. Barcelona, 2004

Disciplina	Instal·lació
Natació	Palau Sant Jordi ¹
Natació sincronitzada	Piscines Municipals Bernat Picornell
Natació en aigües obertes	Port Vell
Salts de trampolí	Piscina Municipal de Montjuïc
Waterpolo	Club Natació Barcelona Palau Sant Jordi ¹ (final masculina)

¹ Instal·lació d'una piscina olímpica prefabricada a l'interior i d'una d'escalfament a l'exterior, que s'han desmuntat un cop acabada la competició.

diferents instal·lacions esportives de la ciutat. Organitzats pel consorci constituït a l'efecte (integrat per la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de Barcelona, la Cambra de Comerç de Barcelona i el Ministeri de l'Interior), la Direcció d'Esports hi ha col·laborat directament amb l'assignació de recursos humans a l'estructura organitzativa, la cessió d'instal·lacions esportives municipals i la difusió d'informació a través de les revistes que publiquen les entitats esportives.

La celebració dels Jocs ha estat tot un èxit, tant de participació com de voluntariat i públic (taula 120).

Relleu de la Torxa Olímpica Atenes 2004

El 27 de juny del 2004, amb motiu de la celebració dels Jocs Olímpics d'Atenes, Barcelona, en qualitat de ciutat olímpica, ha acollit un dels relleus de la flama olímpica. Per primera vegada el tradicional relleu de la torxa olímpica no s'ha limitat a la ciutat organitzadora de torn, sinó que s'ha estès a totes les ciutats olímpiques del món, amb l'eslògan "Passa la flama, uneix el món".

El relleu de Barcelona s'ha organitzat en tres parts. En primer lloc, rebuda de la torxa a l'aeroport del

Taula 119. X FINA Campionats del Món de Natació. Dades més rellevants. Barcelona, 2004

Països participants	157
Esportistes participants	2.015
Natació	1.068
Natació sincronitzada	235
Natació en aigües obertes	111
Salts de trampolí	235
Waterpolo	416
Rècords	112
Mundials	14
Dels campionats	38
Continental	60
Medalles concedides	186
Or	62
Plata	65
Bronze	59
Espectadors	217.813
Voluntaris i voluntàries	1.187
Representants de mitjans de comunicació	1.700
Pressupost (en milers d'euros)	17.042

Taula 120. X Jocs Mundials de Polícies i Bombers. Dades més rellevants. Barcelona, 2003

Disciplines olímpiques	64
Països participants	65
Esportistes participants	10.580
Medalles concedides	5.397
Acreditacions emeses	16.717
Instal·lacions utilitzades	61
Voluntaris i voluntàries	2.700
Representants de mitjans de comunicació	350
Pressupost (en milers d'euros)	7.480
Convenis de patrocini	23

Prat provinent de Londres (i passant per Madrid, en qualitat de candidata a acollir els Jocs Olímpics de 2012). Seguidament, recorregut de la torxa per la ciutat en una cursa de relleus que ha finalitzat davant de la Font Màgica de Montjuïc. Els rellevistes han estat medallistes olímpics, representants de la societat civil, representants de les entitats dels districtes, esportistes paralímpics, representants de la comunitat grega de Barcelona i dels patrocinadors.

La tercera part correspon a l'últim relleu de la torxa, entre la plaça d'Espanya i la Font Màgica. En aquest cas, el rellevista ha estat acompanyat de 1.000 nois i noies nascuts el 1992, organitzats en sis grups. Els integrants de cadascun dels grups portaven una samarreta identificadora corresponent a un dels cinc colors olímpics més el blanc, com a símbol de la pau (taula 121).

Taula 121. Relleu de la Torxa Olímpica Atenes 2004. Dades més rellevants. Barcelona, 2004

Longitud del circuit urbà	49,5 km
Longitud màxima de cada relleu	400 m
Rellevistes	126
Escortes	31
Vehicles integrants de la caravana	17
Nois i noies de 1992	1.500

Taula 122. Participants en el Ral·li Barcelona-Dakar 2005

Motos inscrites	230
Cotxes inscrits	166
Camions inscrits	70
Camions d'assistència	230
Participants	1.500
Països representats	39
Espectadors/es de l'etapa pròleg a Castelldefels	350.000
Espectadors/es de la sortida de la plaça d'Espanya	500.000

Caminada Internacional

Actualment, Barcelona acull diversos programes relacionats amb el senderisme urbà, com el Barnatresc o la Caminada Internacional de Barcelona, que tenen com a denominador comú l'establiment d'itineraris atractius que permeten la pràctica saludable de la caminada.

La International Marching League (IML) és una organització que confecciona i coordina un calendari anual de caminades a diferents països del món. Barcelona és una ferma candidata a pertànyer-hi. En cas d'aconseguir-ho, seria l'única ciutat d'Espanya (només s'accepta una ciutat per país) a formar-ne part.

Els dies 16 i 17 d'octubre de 2004 ha tingut lloc la segona Caminada Internacional de Barcelona, mentre que la tercera se celebrarà el març del 2005. Després, si la ciutat compleix els requisits tècnics exigits, s'oficialitzarà l'entrada de la Caminada en el calendari internacional de l'IML. En l'edició de 2004 hi han participat 2.028 persones, mentre que la participació de 2003 va ser de 1.213 persones.

Ral·li Barcelona-Dakar 2005

Tot i que el moment més rellevant del ral·li és la sortida (1 de gener de 2005), durant els dies previs s'han desenvolupat a Barcelona tot un seguit d'activitats que, pel ressò internacional de l'esdeveniment (que es troba ja en la 27a edició) val la pena destacar:

- Palau Sant Jordi: verificacions tècniques dels vehicles. Accés lliure al públic (28-30 de desembre de 2004).
- Recorregut per la ciutat: un cop superades les verificacions, els vehicles s'adrecen al parc tancat

de l'avinguda Maria Cristina recorrent diversos carrers de la ciutat.

- Parc tancat de l'avinguda Maria Cristina: exposició dels vehicles participants. Accés lliure al públic (20-31 de desembre).
- Prova especial a la platja de Castelldefels (31 de desembre) (taula 122).

SERVEI D'ATENCIÓ I ASSESSORAMENT

La Direcció d'Esports ofereix informació a la ciutadania i els sectors especialitzats sobre l'oferta esportiva de la ciutat: campanyes esportives, equipaments i espais (públics i privats), entitats, clubs i federacions, i oferta d'activitats. També ofereix serveis de suport a altres departaments municipals.

Les principals accions dels anys 2003 i 2004 han estat les relatives al manteniment del cens d'instal·lacions esportives, amb 1.030 instal·lacions i 3.555 espais esportius públics i privats.

També s'han dut a terme accions d'atenció al públic (per telèfon, presencialment o per correu electrònic) relacionades amb peticions d'informació, suggeriments i queixes, i accions de difusió de la informació: recollida i lliurament d'informació esportiva diversa sobre dades pròpies i externes per a comandes i sol·licituds ocasionals; divulgació de l'oferta esportiva mitjançant fullets, cartells, anuncis de premsa, falques de ràdio, fulls volanders, etc.

Pel que fa al centre de documentació, s'ha continuat elaborant el recull diari de la premsa esportiva, i el manteniment i l'actualització de la informació i la documentació.

CONCESSIONS I GESTIÓ D'INSTAL·LACIONS ESPORTIVES

Amb la implantació definitiva del procés de descentralització de les instal·lacions esportives als districtes, les principals funcions actuals de la Direcció d'Esports en la gestió d'equipaments són:

- L'establiment de criteris generals i línies d'actuació en matèria d'instal·lacions esportives.
- L'impuls de l'acord de gestió amb els agents esportius de la ciutat.
- La difusió de les activitats esportives a la ciutat.
- El seguiment de la gestió mitjançant les comissions de seguiment, la participació dels usuaris i usuàries, les cartes de qualitat i l'auditoria anual.
- Vetllar per l'accessibilitat a tots els tipus d'usuaris amb l'aplicació d'una política de preus assequible.
- El control de la gestió a través dels indicadors de gestió, l'enquesta d'usuaris, una auditoria econòmica i l'aprovació de preus anuals.

Equipaments esportius per districtes

Barcelona té una àmplia xarxa d'equipaments i espais esportius distribuïts per tota la ciutat. A la taula 123 es detalla la distribució d'espais esportius per districtes i per tipologies.

Gestió de les instal·lacions esportives municipals (2004)

Barcelona disposa de 121 unitats de gestió d'equipaments esportius públics que agrupen diferents espais esportius sota la forma de complexos, centres o poliesportius municipals. La majoria, excepte les grans instal·lacions olímpiques i el Gimnàs Municipal de Les Corts, són gestionades indirectament (taules 124, 125 i 126).

Taula 123. Espais esportius públics de cada districte segons la tipologia (exclosos els escolars). Barcelona, 2004

	Ciutat Vella	Eixample	Sants-Montjuïc	Les Corts	Sarrià - Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Total
Pistes poliesportives i frontons descoberts	18	9	5	3	1	5	16	16	10	23	106
Pistes de tennis, pàdel i esquaix	2	1	7	0	6	4	35	2	10	10	77
Camps de futbol	2	2	9	1	2	2	11	8	5	9	51
Altres camps grans	0	0	4	0	0	0	5	1	1	1	12
Espais d'atletisme	1	0	9	0	1	0	1	1	1	1	15
Pavellons i frontons coberts	3	7	6	2	3	5	10	6	5	8	55
Sales polivalents i especialitzades	21	21	11	7	5	23	26	12	9	35	170
Piscines descobertes	4	0	6	0	2	2	5	1	3	2	25
Piscines cobertes	12	10	8	3	1	10	8	7	4	20	83
Pistes de petanca	27	29	23	10	13	44	58	91	65	50	410
Espais no convencionals	18	34	31	14	23	20	23	36	18	43	260
Altres espais	6	6	86	2	1	2	3	6	1	7	120
TOTAL	114	119	205	42	58	117	201	187	132	209	1.384

Taula 124. Unitats de gestió d'equipaments esportius municipals. Distribució per districtes. Barcelona, 2004

	Unitats de gestió
Ciutat Vella	9
Eixample	9
Sants-Montjuïc	20
Les Corts	4
Sarrià - Sant Gervasi	4
Gràcia	8
Horta-Guinardó	16
Nou Barris	14
Sant Andreu	13
Sant Martí	24
TOTAL	121

Taula 125. Persones abonades a les instal·lacions esportives municipals. Distribució per districtes. Barcelona, 2004

	2004	2003
Ciutat Vella	20.864	17.406
Eixample	27.390	25.668
Sants-Montjuïc	21.815	23.142
Les Corts	11.313	11.431
Sarrià - Sant Gervasi	6.520	5.904
Gràcia	34.304	37.727
Horta-Guinardó	13.427	8.630
Nou Barris	11.301	12.297
Sant Andreu	5.512	5.322
Sant Martí	31.027	30.364
TOTAL	183.473	177.891

Taula 126. Persones abonades per instal·lació esportiva municipal. Barcelona, 2003-2004

Districte	Instal·lació	2004	2003
1	Piscina Municipal Banys de Sant Sebastià	13.000	10.035
1	Poliesportiu Municipal Marítim	5.664	5.241
1	Frontó Municipal Colom	2.200	2.130
2	Poliesportiu Municipal Sagrada Família	10.386	9.809
2	Poliesportiu Municipal Fitness Aiguajoc	5.325	5.141
2	Poliesportiu Municipal Estació del Nord	4.667	4.782
2	Poliesportiu Municipal Joan Miró	4.312	3.793
2	Piscina Sant Jordi	2.700	2.143
3	Complex Esportiu Municipal Piscines Picornell-Montjuïc	9.130	9.691
3	Poliesportiu Municipal de l'Espanya Industrial	8.827	8.995
3	Camps Municipals de Tir Olímpic	2.593	3.202
3	Centre Municipal de Tennis Montjuïc	947	947
3	Estadi Municipal d'Atletisme Joan Serrahima	210	207
3	Complex Esportiu Municipal La Bàscula	108	100
4	Complex Esportiu Municipal Les Corts	11.313	11.431
5	Complex Esportiu Municipal Nou Can Caralleu	6.520	5.904
6	Poliesportiu Municipal Perill	10.463	11.836
6	Poliesportiu Municipal Claror	9.677	9.820
6	Poliesportiu Municipal Euròpolis	8.318	8.349
6	Complex Esportiu Municipal Pau Negre Can Toda	5.846	7.722
7	Poliesportiu Municipal Guinardó-Torrent d'en Melis ¹	4.044	930
7	Pavelló Municipal Carmel - Eurofitness Horta ¹	2.624	498
7	Àrea Esportiva Vall d'Hebron	2.412	2.605
7	Complex Esportiu Municipal Horta	2.302	2.461
7	Poliesportiu Municipal Llars Mundet	1.128	1.115
7	Centre Municipal de Tennis Vall d'Hebron	917	1.021
8	Parc Esportiu Municipal Can Dragó	6.928	7.763
8	Complex Esportiu Municipal Artesania (Escola de Natació)	2.687	2.685
8	Poliesportiu Municipal Can Cuyàs	906	1.040
8	Piscina Municipal Turó	780	809
9	Piscina Municipal Sant Andreu	3.111	2.994
9	Complex Esportiu Municipal Bon Pastor	1.249	1.228
9	Complex Esportiu Municipal Trinitat Vella	1.152	1.100
10	Centre Esportiu Municipal Bac de Roda ¹	11.231	9.432
10	Centre Esportiu Municipal Vintró	3.807	3.963
10	Centre Esportiu Municipal Júpiter (Piscines)	3.297	3.369
10	Complex Esportiu Municipal Nova Icària	3.129	2.947
10	Complex Esportiu Municipal Maresme ¹	2.727	2.766
10	Complex Esportiu Municipal Can Felipa	2.617	2.980
10	Complex Esportiu Municipal La Verneda	2.602	2.854
10	Centre Municipal de Vela	1.050	1.219
10	Base Nàutica Esportiu Municipal de la Mar Bella	426	428
10	Complex Esportiu Municipal Mar Bella	103	360
10	Centre Olímpia	38	46

¹ Instal·lacions que s'han posat en marxa el 2003.

INFRAESTRUCTURES

Principals tasques del servei d'infraestructures:

- La planificació per al desenvolupament del mapa d'equipaments esportius a la ciutat.
- El control i manteniment de les instal·lacions de la muntanya de Montjuïc i d'aquelles instal·lacions assignades a la Direcció d'Esports.
- La supervisió i el control de l'acabament de les obres d'adequació de les instal·lacions.
- El seguiment de les obres d'ampliació de serveis i manteniment.
- La participació en diferents nivells en les actuacions realitzades a la ciutat, fent l'assessorament i el seguiment d'obra o portant directament la direcció d'obra.

Accions destacades de millora, arranjament o ampliació

A les oficines de la Direcció d'Esports s'han dut a terme les obres següents:

- Direcció d'obres i adequació dels espais per a la ubicació de les oficines i el personal contractat per a la celebració dels X FINA Campionats Mundial de Natació 2003.
- Projecte i direcció d'obres per a la reestructuració de les noves oficines de la Direcció d'Esports, un cop acabat el mundial de natació de 2003. Adequació de les oficines per acollir la seu del nou Institut Barcelona Esports.
- Tasques de manteniment general de les oficines.

A la taula 127 es mostren les instal·lacions esportives municipals on s'han dut a terme obres de millora, arranjament i ampliació a llarg dels anys 2003 i 2004.

PROMOCIÓ ESPORTIVA

Esport escolar

Els programes de promoció de l'esport escolar tenen com a principal objectiu fer conèixer a les escoles experiències esportives tan variades com sigui possible, per fomentar i educar l'alumnat en l'hàbit de la pràctica esportiva, tant en l'horari escolar com en l'horari no lectiu.

Dotació i préstec de material esportiu

És un servei adreçat a escoles i entitats esportives. Es tracta de material d'utilització ocasional, fora de l'habitual de les sessions d'educació física, per a la celebració de festes i diades esportives (taula 128).

Campanya d'introducció al món dels escacs

L'activitat s'adreça a l'alumnat de 3r, 4t i 5è de primària amb l'objectiu que els nens i nenes aprenguin a jugar a escacs mitjançant l'aplicació d'un programa d'ensenyament estructurat. S'organitza en cursets intensius amb sessions diàries d'una hora o una hora i mitja de durada.

Nedem cap al 2003 / Aprèn a nedar (2004)

Amb el propòsit d'estendre l'aprenentatge de la natació a tots els nois i noies de la ciutat, la Direcció d'Esports continua la campanya iniciada el curs 1989-1990, adreçada a l'alumnat del 1r curs de primària dels centres docents públics de la ciutat i a l'alumnat d'entre 6 i 8 anys dels centres d'educació especial.

És una activitat setmanal que té lloc en horari lectiu amb l'objectiu d'assolir una autonomia bàsica en el desplaçament i la flotació.

Taula 127. Accions destacades de millora, arranjamnt o ampliació en instal·lacions esportives municipals. Distribució per districtes. Barcelona, 2003-2004

Districte	2004	2003
Ciutat Vella		Piscina Municipal Banys de Sant Sebastià
Eixample	Poliesportiu Municipal Aiguajoc	
Sants-Montjuïc	Zona d'escalada de la Foixarda	Estadi Municipal d'Atletisme Joan Serrahima Piscina Municipal de Montjuïc Piscines Municipals Bernat Picornell Escola Municipal d'Hípica de la Foixarda Camp Municipal de Futbol La Satàlia Complex Esportiu Municipal Pau Negre-Parc del Migdia
Sarrià-Sant Gervasi	Complex Esportiu Municipal Can Caralleu Camp Municipal de Futbol de Vallvidrera	Complex Esportiu Municipal Can Caralleu
Gràcia	Camp Municipal de Futbol de l'Àliga	Camp Municipal de Futbol Nou Sardenya
Horta-Guinardó	Àrea Esportiva Municipal de la Vall d'Hebron Centre Municipal de Tennis de la Vall d'Hebron	Poliesportiu Municipal El Carmel - Eurofitness Poliesportiu Municipal Guinardó - Torrent d'en Melis Complex Esportiu Municipal Llars Mundet
Sant Andreu	Complex Esportiu Municipal Trinitat Vella Pèrgola Baró de Viver	
Sant Martí	Complex Esportiu Municipal Bac de Roda Camp Municipal de Futbol "Agapito Fernández"	Complex Esportiu Municipal Maresme Complex Esportiu Municipal Júpiter Complex Esportiu Municipal Bac de Roda

Taula 128. Dotació i préstec de material esportiu. Ajuntament de Barcelona, 2003-2004

	2004		2003	
	Usuaris/àries	Peticions	Usuaris/àries	Peticions
Escoles	41	72	31	54
Clubs i entitats	21	34	25	50
Centres cívics i casals	9	12	6	6
Ajuntament i centres de recursos pedagògics	10	16	15	32
TOTAL	81	134	77	131

Salut i esport

Programa coorganitzat amb l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona. Adreçat a l'alumnat de cycle superior de primària (biatló) i primer cycle de secundària (triatló). Els seus objectius són fer conèixer l'esport, aprendre a coordinar modalitats diferents, adquirir consciència dels mecanismes d'adaptació del cos a l'esforç i aprendre a acceptar les pròpies limitacions i les dels companys.

Mou-te en bici (Bicicletada)

Activitat adreçada a l'alumnat de primer cycle de secundària que es desenvolupa per diversos carrers de la ciutat. Consisteix en una exposició sobre la bicicleta i un recorregut en aquest vehicle. Els objectius principals són conèixer les normes de trànsit, els carrils bici, desenvolupar activitats motrius i valorar la bicicleta com a mitjà de transport (taula 129).

Consell de l'Esport Escolar de Barcelona (CEEB)

És l'instrument amb el qual l'Ajuntament de Barcelona, mitjançant acord i donant-li suport econòmic, organitza els Jocs Esportius Escolars de la ciutat de Barcelona. Aquesta competició s'adreça principalment a l'alumnat dels centres educatius de primària i secundària públics i privats de la ciutat (tot i que per tal de poder garantir la participació en diferents modalitats esportives s'estableixen acords amb altres consells esportius comarcals) (taules 130 i 131).

A més de l'organització de la competició escolar, el Consell de l'Esport Escolar de Barcelona:

- col·labora en el desenvolupament de la política esportiva escolar;
- participa en la difusió d'esports minoritaris i de l'esport femení;
- promou cursos de monitors i d'àrbitres per al bon desenvolupament de l'esport en l'edat escolar.

Taula de l'Educació Física i l'Esport en l'Edat Escolar

La Taula va ser constituïda el febrer de l'any 2000 i està composta per institucions i entitats del món de l'esport i l'educació. El seu principal objectiu és consolidar un espai de comunicació, intercanvi i coordinació entre els sectors de l'educació i l'esport.

La seva tasca està centrada sobretot en el seguiment de la campanya de difusió dels valors en l'edat escolar "Compta fins a tres", la coordinació i gestió de la qual s'ha executat de forma compartida entre la Direcció d'Esports i l'Institut Municipal d'Educació (IMEB).

Les accions més destacables d'aquesta campanya al llarg del cursos 2002-2003 i 2003-2004 han estat les següents:

- Celebració de la segona i tercera edició del premi a l'esportivitat "Compta fins a tres", dedicat als equips i les aficions que han mostrat un comportament més esportiu en el desenvolupament dels Jocs Esportius Escolars de Barcelona, que organitza el Consell de l'Esport Escolar de Barcelona. S'han lliurat 60 trofeus a equips de totes les categories, així com a les millors aficions. El jurat estava format per representants de les entitats de la Taula de l'Educació Física i l'Esport en l'Edat Escolar de Barcelona. La valoració de l'esportivitat s'ha fet amb la col·laboració dels àrbitres.
- Realització de l'estudi "Valoración de la deportividad de aficiones y equipos deportivos en las competiciones deportivas escolares", becat pel Consell Superior d'Esports de l'Estat i realitzat conjuntament entre l'Institut d'Educació, la Direcció d'Esports i el CEEB. L'objectiu és aportar més informació i més coneixement sobre el fenomen de la violència en l'esport, i acostar-se al

Taula 129. Participació en les activitats d'esport escolar promogudes per la Direcció d'Esports de l'Ajuntament. Barcelona, 2003-2004

	2004		2003	
	Alumnat	Escoles	Alumnat	Escoles
Escacs	571	12	834	12
Nedem cap al 2003 / Aprèn a nedar (2004)	3.346	111	3.346	111
Activitats escolars (coorganització amb l'IMEB)				
Biatló	2.240	52	1.975	51
Triatló	1.227	14	980	15
Mou-te en bici	964	12	1.000	13
Total	4.431	103	3.955	79
Jocs Escolars (CEEB)	nd	nd	23.076	201
TOTAL	8.348	226	31.211	403

IMEB: Institut Municipal d'Educació de Barcelona.
CEEB: Consell de l'Esport Escolar de Barcelona.

Taula 130. Participació en els Jocs Esportius Escolars segons el tipus d'entitat. Barcelona, cursos 2002-2003 i 2003-2004

Entitats	Origen dels participants					
	Total		Ciutat de Barcelona		Fora de Barcelona	
	Curs 2003-2004	Curs 2002-2003	Curs 2003-2004	Curs 2002-2003	Curs 2003-2004	Curs 2002-2003
Centres educatius públics						
Centres d'educació infantil i primària (CEIP)	58	57	55	54	3	3
Instituts d'educació secundària (IES)	26	23	23	20	3	3
Centres educatius privats	151	143	127	127	24	16
Entitats esportives						
Clubs i unions esportives	81	83	57	56	24	27
Associacions esportives	31	31	24	26	7	5
Escoles esportives municipals	2	7		2	2	5
Gimnasos	8	10	6	5	2	5
Altres						
Associacions de veïns	3	6	1	4	2	2
Casals i centres cívics	5	4	5	4		
Penyes, grups culturals i altres	13	8	11	6	2	2
TOTAL	378	372	309	304	69	68

Font: Consell de l'Esport Escolar de Barcelona.

Taula 131. Participants en els Jocs Esportius Escolars segons el tipus d'esport i el sexe. Barcelona, cursos 2002-2003 i 2003-2004

	Total		Nois		Noies	
	Curs 2003-2004	Curs 2002-2003	Curs 2003-2004	Curs 2002-2003	Curs 2003-2004	Curs 2002-2003
Aeròbic	20	36	0		20	36
Atletisme	387	474	213	258	174	216
Bàsquet	6.050	5.741	3.144	2.950	2.906	2.791
Bitlles catalanes	27	4	26	3	1	1
Cross		598		357		241
Curses d'orientació	94	97	57	68	37	29
Escacs	420	434	347	344	73	90
Futbol	1.969	1.697	1.954	1.688	15	9
Futbol sala	8.283	8.140	7.841	7.676	442	464
Futbol <i>flag</i>	29	127	0	108	29	19
Gimnàstica artística	303	392	34	43	269	349
Gimnàstica rítmica	286	243	1	2	285	241
Gimnàstica <i>minitramp</i>	72		10		62	
Handbol	915	795	860	772	55	23
Hoquei sobre patins	238	292	230	282	8	10
Hoquei sobre patins en línia		42		42		
Judo	665	803	525	622	140	181
Natació	275	578	157	281	118	297
Natació sincronitzada	218	172	1		217	172
Patinatge artístic	560	549	14	16	546	533
Patinatge sobre patins en línia	14		1		13	
<i>Street Hockey</i>	125	84	113	75	12	9
Taekwondo	25		17		8	
Tennis	45	64	30	44	15	20
Tennis de taula	36	70	34	65	2	5
Vela	172	88	88	37	84	51
Voleibol	1.326	1.319	232	179	1.094	1.140
Volei platja	270	180	53	20	217	160
Poliesportiu	252	396	192	307	60	89
TOTAL	23.076	23.415	16.174	16.239	6.902	7.176

Font: Consell de l'Esport Escolar de Barcelona.

problema des de la iniciació esportiva i més concretament des de la competició esportiva escolar. La principal font d'informació han estat els qüestionaris utilitzats per a la valoració de l'esportivitat en la convocatòria dels premis "Compta fins a tres". Les conclusions d'aquest estudi seran de gran utilitat per aprofundir i millorar el plantejament educatiu de l'esport i planificar les mesures de prevenció de la violència més adients.

- Posada en marxa per primer cop, durant el curs 2004-2005, del Curs virtual de formació sobre educació en valors per a tècnics esportius, impartit per la UB Virtual en col·laboració amb l'INEFC, i organitzat per l'IMEB i la Direcció d'Esports de l'Ajuntament de Barcelona. El seu objectiu principal ha estat oferir recursos pedagògics i didàctics als tècnics i tècniques d'esport en l'edat escolar per a incorporar l'educació en valors en l'exercici de la seva tasca. Aquesta primera edició del curs ha estat de 30 hores i hi han participat, de forma gratuïta, 50 alumnes.

FOMENT DE LA PRÀCTICA ESPORTIVA

Garantir l'accés a la pràctica esportiva de tots els ciutadans i ciutadanes, amb l'afavoriment d'accions que promoguin aquesta pràctica com a eina de salut i de participació social, és el principal objectiu dels programes de promoció esportiva que la Direcció d'Esports desenvolupa adreçats a sectors específics com la gent gran o les persones amb discapacitat.

Programes adreçats a col·lectius específics

Gent gran

Aquest programa funciona a tots els districtes de la ciutat gràcies a la col·laboració de les entitats

esportives sense ànim de lucre que l'han desenvolupat. Els cursos anuals d'una hora setmanal d'activitat es desenvolupen tant en instal·lacions esportives com a altres equipaments (centres cívics, casals de barri, casals d'avis, associacions de veïns, etc.). Durant l'any 2003 han participat en aquests cursos 2.935 persones, i el 2004 han estat 3.023 persones.

Persones amb discapacitat

L'objectiu del programa esportiu per a persones amb discapacitat és la promoció de la pràctica esportiva entre aquestes persones com a mitjà de salut i integració social. En aquest sentit, la Direcció d'Esports duu a terme una acció de foment de l'oferta d'activitats i serveis per a persones amb discapacitat a les instal·lacions esportives municipals. És un projecte gestionat conjuntament per la Direcció d'Esports i l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat, en col·laboració amb les instal·lacions esportives municipals (IEM), iniciat l'any 2001 (taula 132).

Durant el 2003 s'han dut a terme, a més, les accions següents:

- Campanya "Fes de l'esport una pràctica solidària": gestió del banc de voluntaris, acompanyants i monitors de suport per ajudar les persones amb mobilitat més reduïda a fer esport a les instal·lacions esportives municipals. Seguiment de la incorporació i l'assignació de voluntaris a les demandes de persones usuàries a les IEM. En coordinació amb l'Institut Municipal de Persones

Taula 132. Ajudes i subvencions de l'Ajuntament per a la pràctica esportiva de persones amb discapacitat. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003
Import atorgat (en euros)	58.650	57.158
Entitats beneficiàries	35	38

amb Discapacitat, les IEM i el districtes.

- Suport i formació als tècnics de les IEM. Jornada de treball “Esport i Discapacitat” al Centre Municipal de Tennis de la Vall d’Hebron. Hi van participar 70 persones.
- Col·laboració amb l’Institut Municipal de Persones amb Discapacitat en l’exposició (i l’edició posterior d’una guia) sobre l’actuació municipal per a les persones amb discapacitat a la ciutat de Barcelona amb motiu de l’Any Europeu de les Persones amb Discapacitat.

Vacances

Dins l’oferta d’activitats del programa de vacances de l’Ajuntament de Barcelona, el projecte Campus Olímpia ha estat, un vegada més, molt ben acollit per la població barcelonina (taula 133).

Espais naturals

S’han continuat els programes d’instal·lació de taules de tennis de taula i cistelles de bàsquet en diferents parcs i places de la ciutat. L’any 2003, a més del manteniment i la reposició de les taules, se n’han col·locat 14 de noves i també 32 cistelles de bàsquet, amb l’execució de les obres civils corresponents.

Programes d’integració i socials

La Direcció d’Esports, en col·laboració amb Àmbit Esports, des de fa més de deu anys promou el Programa de reinserció per a grups en risc d’exclusió o desemparament amb la intenció de fomentar hàbits de comportament saludable. El programa es desenvolupa en les diferents instal·lacions esportives municipals de la ciutat i inscriu els participants en alguna de les activitats programades als centres (taula 134).

Aquestes accions es desenvolupen a través d’Àmbit Esports, que controla al llarg d’un any

l’evolució dels participants i la posterior continuïtat voluntària en l’activitat esportiva.

- Drogodependents. Adreçat a pacients que estan en tractament i als quals s’inclou en una activitat dirigida per un període d’un any. La integració s’efectua de forma anònima per afavorir el procés de deshabituació i el manteniment de l’abstinència de drogues.
- Fills menors de pares drogodependents: lligada a la situació de les persones drogodependents, també hi ha una línia preventiva d’actuació dirigida als fills i filles per pal·liar, a través de l’esport, les situacions de risc a les quals estan sotmesos aquests infants.
- Presidiaris: el programa és d’aplicació a aquelles persones que estan en règim penitenciari de tercer grau i per a les quals és necessari potenciar el procés de reinserció social.
- Grups concrets de població: paral·lelament s’han obert dues noves vies de col·laboració dirigides d’una banda als joves que estan complint penes de presó i de l’altra als joves immigrants que estan en situació precària.
- Persones seropositives: programa dirigit a persones que han contret el virus de la sida i que a causa d’això pateixen discriminació social.

ACTES ESPORTIUS

Bàsicament, la intervenció de la Direcció d’Esports es concreta en:

- l’organització directa d’alguns esdeveniments esportius;
- la coordinació dels serveis municipals necessaris per desenvolupar-los;
- l’elaboració de l’informe tècnic i la valoració posterior dels projectes nous;
- el suport a totes les iniciatives promogudes pels agents esportius de la ciutat, amb l’assessorament tècnic i administratiu i la

tramitació de la documentació necessaris;

- l'atorgament d'ajuts econòmics per a la celebració d'un acte, quan escaigui.

Actes populars al carrer

Les activitats esportives als carrers de la ciutat de Barcelona tenen ja una gran tradició i són un punt de referència de l'esport en l'àmbit internacional. Aprofitant el gran potencial que la ciutat té pels parcs, els carrils bici i les platges, l'organització d'aquests actes té una gran repercussió, que es palesa, any rere any, en manifestacions esportives com la Cursa d'El Corte Inglés, la Festa de Patins, la Festa de la Platja, la Festa de la Bici o la Cursa de la Mercè (taula 135).

Per a l'organització d'aquests actes, la Direcció d'Esports compta amb el suport de diverses empreses patrocinadores que col·laboren des del punt de vista econòmic i organitzatiu.

Actes i competicions d'interès internacional, nacional i local

Barcelona s'ha convertit en un punt de referència clar en el panorama internacional de l'esport federat i d'espectacle. Així ho demostren l'organització avui dia d'importants competicions com els X Campionats Mundials de Natació, els X Jocs Olímpics de Polícies i Bombers, l'Encontre Internacional d'Atletisme, la Final Four de l'Eurolliga de Bàsquet, la Copa Davis Júnior, el relleu de la Flama Olímpica Atenes 2004 o la sortida del ral·li Barcelona-Dakar.

A les competicions internacionals del màxim nivell del calendari de les federacions espanyoles o europees, cal afegir competicions d'interès internacional ja clàssiques i de ressò extraordinari,

Taula 133. Campus Olímpia. Dades generals. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003
Entitats organitzadores	26	24
Campus diferents organitzats	59	52
Instal·lacions esportives municipals utilitzades	34	28
Oferta total de places	17.390	16.567
Participants	13.025	10.790
Ocupació sobre l'oferta	75%	65%
Participants amb discapacitats	64	37
Participants amb discapacitats (sobre el total)	0,49%	0,34%

Taula 134. Participació en el Programa d'integració social a través de l'esport. Barcelona, 2003-2004

	Participació	Instal·lacions participants
Any 2003	299	22
Any 2004	207	24

Font: Memòria Àmbits Esports.

Taula 135. Participació en esdeveniments esportius populars. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003
Participants	148.602	145.902

com l'Escalada al Castell de Montjuïc, la Volta a Catalunya o la Pirena.

Trofeus Ciutat de Barcelona

Un capítol a part mereixen els trofeus internacionals Ciutat de Barcelona. Es designen com a Trofeu Ciutat de Barcelona els actes de caràcter internacional d'esports minoritari als quals es dona suport i difusió mitjançant diferents acords que la Direcció d'Esports estableix amb diverses federacions i clubs catalans.

En aquest apartat hi ha actes consolidats dins del calendari de les federacions europees i internacionals, com el Ciutat de Barcelona d'Esgrima, la Mitja Marató de Barcelona, i d'altres en categoria júnior que serveixen per promoure i millorar el nivell dels esportistes (taula 136).

Taula 136. Actes esportius organitzats amb el suport de la Direcció d'Esports de l'Ajuntament. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003
Esportistes participants	163.726	188.188
Actes celebrats	72	78
Actes populars al carrer	25	29
Trofeus Ciutat de Barcelona	28	29
Actes internacionals	14	13
Actes nacionals i locals	5	7
Trofeus lliurats	850	962

8

Joventut

Coneixement de la realitat juvenil

Suport a l'emancipació de la gent jove

Informació i assessorament

Associacionisme i participació

Promoció i prevenció de la salut

Nit jove: Barcelona, bona nit

Suport a la creació jove

Lleure, turisme i cooperació internacional

SERVEIS PER A LA GENT JOVE

Durant l'any 2003 l'Oficina del Pla Jove del Sector de Serveis Personals (actualment Direcció de Joventut) ha dut a terme el tancament del Pla Jove de Barcelona, pla director de les polítiques municipals de joventut que ha estat, des de l'any 1998 fins a l'any 2003 (31 de desembre), l'instrument d'orientació estratègica que ha garantit la qualitat dels serveis i que ha constituït la referència tècnica que defineix la missió, els objectius, la planificació, la direcció, l'execució i l'avaluació dels programes i serveis. Amb 11 grans línies/programes d'actuació, 38 objectius, 94 mesures i 166 accions principals, hi han participat fins a 33 agents diferents: regidories, sectors, instituts, agències i consorcis i empreses municipals.

El tancament oficial del Pla es va fer el febrer de 2004 a la Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social prèvia presentació del document *Pla director de les polítiques de joventut 1998-2003, informe final i balanç de l'actuació municipal*.

Durant el 2004, l'Oficina del Pla Jove ha estat ocupada, d'una banda en el disseny del nou Pla Jove, que amb la denominació Projecte Jove té com a objectiu, un cop portat a terme el procés de participació amb la gent jove de la ciutat, l'aprovació d'un nou Pla director de la política de joventut per al període 2006-2010, i, de l'altra, en una tasca de continuïtat, desenvolupant tots aquells serveis i programes per a joves descrits en el Programa d'actuació municipal 2004-2007.

CONEIXEMENT DE LA REALITAT JUVENIL

Informe sobre la realitat de la joventut a la ciutat de Barcelona

Durant l'any 2003 es va iniciar el disseny i la planificació de l'Observatori de la Joventut, integrat en l'Observatori Barcelona del Sector de Serveis Personals. L'Observatori és un instrument per conèixer, avaluar i informar sobre la situació i l'evolució de la condició juvenil, i l'evolució dels fenòmens i processos socials que afecten la qualitat de vida de la gent jove de la ciutat. Desenvolupa una tasca de recerca, generació i difusió de coneixement, detecció de tendències i problemàtiques juvenils emergents, anàlisi, seguiment i avaluació de polítiques de joventut, etc. Difon el seu treball mitjançant articles, informes, publicacions, jornades i taules de debat.

L'Observatori va fer la seva presentació a la ciutat el febrer de 2004 en un acte públic on també es va presentar l'Enquesta de joves de Barcelona. Aquesta consulta (1.200 enquestes) es va realitzar durant l'any 2003 i és un estudi sobre els hàbits i valors de la població barcelonina compresa entre els 15 i els 29 anys.

EYO, Observatori Europeu de la Joventut

EYO, l'Observatori Europeu de la Joventut, és un projecte europeu impulsat per una xarxa formada per nou ciutats i territoris: les ciutats de Colònia, Torí, Mòdena, Rotterdam, Turku, Birmingham, Barcelona i les diputacions de Barcelona i Guipúscoa. EYO vol ser un instrument per conèixer, investigar i divulgar la condició juvenil i les polítiques de joventut. Desenvolupa una tasca de recerca, comparació i reflexió de les dades i estudis sobre la joventut a les ciutats i els territoris que

integren la xarxa, que es divulga a través de la seva pàgina web i publicacions específiques.

Durant els anys 2003 i 2004 s'ha continuat participant en tots els programes i investigacions impulsats per la xarxa. Durant el 2004 es va organitzar juntament amb la Diputació de Barcelona la Trobada anual de l'EYO a la ciutat de Barcelona.

SUPORT A L'EMANCIPACIÓ DE LA GENT JOVE

Pla d'habitatge jove

L'actuació municipal en aquest camp es fa a partir del Pla 10HJ (habitatges dotacionals per a joves) i altres mesures (la construcció de residències d'estudiants, el Programa "Viure i conviure" de pisos compartits...). El Pla 10HJ fomenta l'accés de la gent jove a l'habitatge de lloguer. Durant l'any 2003 s'han dut a terme les actuacions següents:

- S'ha iniciat la construcció de 1.262 habitatges de lloguer per a joves (primera fase del pla: aprovació dels primers plans espacials d'ordenació: c/ Garcilaso; c/ Londres; travessera de les Corts; passatge d'Urrutia; c/ Tucuman; c/ Villarroel; c/ Selva de Mar; c/ Andreu Nin, i c/ Marina).
- S'ha completat la construcció del pla de residències per a estudiants universitaris (411 places en dues residències).
- S'ha continuat el Programa "Viure i conviure", de pisos compartits per una persona gran i una de jove. Durant l'any 2004 el nombre de parelles a la ciutat era de 110 i abastava tots els districtes.

Foment de l'ocupació juvenil

L'actuació consisteix en un conjunt de projectes per desenvolupar accions, serveis i programes en

matèria d'ocupació juvenil dirigits molt específicament a joves desescolaritzats i en situació d'atur, i que pretenen facilitar la transició de la formació al treball i fomentar la cultura de l'autoocupació (Pla jove formació-ocupació, Pla de transició al treball, accions d'informació i orientació ocupacionals, cursos de formació ocupacionals, escoles taller i cases d'oficis, atenció a les persones emprenedores...). Cal assenyalar especialment el Pla jove formació-ocupació, per a joves sense titulació d'ESO, que ha beneficiat en el període 2000-2003 més de 3.464 joves amb una participació de 66 centres públics i 28 de concertats.

L'any 2004 han estat adscrits al Pla 2.626 joves. D'aquests, 1.337 venien de l'etapa anterior i 1.289 hi han estat incorporats durant els últims 12 mesos. També cal destacar la inauguració, l'any 2003, del Projecte Porta 22, un nou espai de 2.000 metres quadrats dedicat a la informació, l'orientació i la formació sobre ocupacions de futur i noves cultures del treball, que ha rebut més de 8.000 visites i més de 135 grups els seus primers mesos. Les actuacions les realitzen Barcelona Activa i l'Institut Municipal d'Educació (IMEB).

INFORMACIÓ I ASSESSORAMENT

Centre d'Informació i Assessorament per a Joves (CIAJ)

És un servei d'àmbit de ciutat que ofereix informació per a joves sobre temes del seu interès: formació, inserció laboral, lleure, habitatge, salut, turisme, cooperació, ensenyament i d'altres.

Aquesta informació es facilita mitjançant atenció personalitzada, per telèfon, pàgina web i correu electrònic. Disposa de materials d'autoconsulta,

connexió gratuïta a Internet, assessoria laboral, taulell d'anuncis per a temes com ara habitatge, formació, lleure, etc. El juny de 2004 el CIAJ va canviar d'ubicació en traslladar-se al barri del Raval, la qual cosa ha comportat un canvi de públic assistent i la necessitat de publicitar la nova ubicació. Cal remarcar l'increment de demandes virtuals (pàgina web i correu electrònic). Des del CIAJ s'organitza també cada any la Mostra de Turisme Juvenil (taula 137).

Punts d'informació i assessorament juvenil

L'Ajuntament disposa a la ciutat, a més del CIAJ, d'una xarxa bàsica de punts d'informació juvenil d'àmbit de districte, alguns d'ells especialitzats en una temàtica específica com és el cas dels d'informació i assessorament acadèmic i professional. Ofereixen informació, orientació i assessorament sobre aquells aspectes d'interès per a la gent jove. En total, componen la xarxa tres punts d'informació de temàtica especialitzada, i dos punts més de caire generalista (taules 138 i 139).

Publicacions informatives

Es disposa de dues publicacions periòdiques: el *Butlletí 901 51 52 53*, i l'*Agenda Bona nit*. El *Butlletí 901 51 52 53* és una publicació informativa de periodicitat mensual que presenta de forma clara i senzilla aquells aspectes útils per a la millora de la gestió associativa, així com també serveis i recursos d'interès juvenil. Aquest producte es realitza des del Casal d'Associacions Juvenils de Barcelona, un equipament cogestionat amb el Consell de la Joventut de Barcelona.

L'*Agenda Bona nit* és una publicació de periodicitat trimestral que recull aquelles activitats nocturnes

que s'organitzen des de l'Ajuntament de Barcelona (àrea central o districtes) per a la gent jove de la ciutat, i que posa l'èmfasi en aquelles en les quals els joves participen en el procés d'elaboració.

ASSOCIACIONISME I PARTICIPACIÓ

Espais joves i casals de joves

Són equipaments o espais físics amb programació o producció pensada per respondre a diferents interessos o necessitats juvenils. Els equipaments normalment aglutinen diferents serveis adreçats als joves, de caràcter informatiu, de difusió i suport a la creació jove, i de producció d'activitats per a joves o amb ells. Els espais joves desenvolupen activitats pensades en clau jove amb serveis especialitzats (bar, espais, sala d'actes, bucs d'assaig, multimèdia...). Els casals són espais de trobada i relació per a joves amb activitats i espais generalistes. Canalitzen i donen suport a les iniciatives dels mateixos joves. La gestió d'aquests centres és normalment compartida pel districte i les associacions juvenils (taules 140 i 141).

Activitats de dinamització juvenil

A més de les activitats pròpies que es puguin produir des dels espais joves i casals de joves, principalment des dels districtes es duen a terme accions adreçades a aconseguir potenciar la iniciativa i la participació de la gent jove o dels grups juvenils. Aquestes activitats es concreten de forma diferent segons els districtes.

Normalment disposen d'un animador/a de joves que, conjuntament amb les entitats de lleure i juvenils del territori, intenta dissenyar, programar i

Taula 137. Consultes al Centre d'Informació i Assessorament per a Joves. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Consultes directes	81.258	67.887	19,7
Visites al web (sessions d'usuari)	371.564	307.560	20,8
Total consultes (directes + web)	452.822	375.447	20,6

Taula 138. Consultes als punts d'informació i assessorament juvenil dels districtes. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Punts de consulta	5	5	0
Consultes	21.662	23.872	- 9,3

Taula 139. Consultes als punts d'informació i assessorament juvenil per districtes. Barcelona, 2004

2004	Sants-Montjuïc	Gràcia	Horta-Guinardó	Sant Andreu	Sant Martí	Total ciutat
Punts de consulta	1	1	1	1	1	5
Consultes	15.390*	1.549	1.936	1.603	1.184	21.662

* Aquesta dada inclou les consultes presencials, que han estat 2.052, més les visites a la web, que han estat 13.338.

Taula 140. Espais joves i casals de joves. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Punts de prestació	27	17	58,8
Usos dels casals	127.635	40.373 ¹	-

¹ Dades únicament dels casals de joves.

Taula 141. Espais joves i casals de joves per districtes. Barcelona, 2004

	Ciutat Vella	Eixample	Sants-Montjuïc	Les Corts	Sarrià - Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Total
Punts de prestació	8	3	7	0	3	1	2	3	0	0	27
Socis	0	0	443	0	0	0	0	n. d.	0	0	443

executar activitats, tallers i projectes que promoguin la incorporació de la persona jove a la dinàmica cívica i/o sociocultural de la ciutat (taules 142 i 143).

Casal d'Associacions Juvenils de Barcelona (CAJB)

Un dels acords de col·laboració entre l'Ajuntament i el Consell de Joventut de Barcelona (CJB) en el conveni marc és la cogestió del Casal

d'Associacions Juvenils de Barcelona (CAJB). El CAJB és un equipament municipal que ofereix serveis i recursos per a les associacions i els grups de joves de la ciutat: punt i telèfon d'informació, pàgina web, sales i espais de reunió, equipament informàtic i audiovisual, assessories, oficina de relacions internacionals i de comunicació. L'Ajuntament de Barcelona participa en la seva direcció i cogestió, especialment mitjançant el seu òrgan de direcció, el Consell de Centre (taula 144).

Taula 142. Activitats de dinamització juvenil als espais joves i casals de joves. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Activitats de dinamització juvenil	508	886	- 42,7
Participants	19.922	70.927	- 71,9

Taula 143. Activitats de dinamització juvenil als espais joves i casals de joves per districtes. Barcelona, 2003-2004

	Ciutat Vella	Eixample	Sants-Montjuïc	Les Corts	Sarrià - Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Total
Activitats	40	185	34	nd	nd	26	24	70	11	118	508
Participants	709	3.517	6.505	nd	nd	925	1.152	2.000	3.420	1.694	19.922

Taula 144. Casal d'Associacions Juvenils de Barcelona. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Usos dels serveis	11.131	10.124	9,9
Usuaris i usuàries	32.162	28.482	12,9
Entitats usuàries	4.265	3.931	8,5

Subvencions i convenis per a la promoció de l'associacionisme juvenil

Dins la convocatòria anual de subvencions del Sector de Serveis Personals, la Direcció de Joventut ha apostat fermament per donar ajuts econòmics a les entitats que en el seu funcionament ordinari estableixen mecanismes de participació i gestió desenvolupats per la mateixa gent jove.

Suport a les plataformes territorials de joventut

En aquest període s'ha continuat aprofundint la col·laboració amb el Consell de la Joventut de Barcelona (CJB), organisme de coordinació juvenil, i s'ha donat suport als organismes de participació

associativa juvenil. S'han ampliat els acords de col·laboració, així com l'aportació econòmica municipal, en el conveni marc de durada multianual signat l'any 2002 amb el CJB, de manera que s'ha intensificat la col·laboració en una sèrie de projectes: el Casal d'Associacions Juvenils, la campanya d'elecció i formació d'alumnes consellers escolars, la campanya de vacances, el programa d'intercanvis, l'ampliació del fitxer d'entitats juvenils de la ciutat, el programa amb Bòsnia i Medellín, i el Centre Garcilaso, viver d'entitats. S'han obert altres camps de col·laboració amb altres regidories i instituts municipals (Dona, Sostenibilitat, Participació, Salut Pública...).

Alhora, s'ha promogut el suport a diferents organismes, taules i plataformes de coordinació i participació juvenil als barris, com ara el Consell de la Joventut d'Horta, la Coordinadora Infantil i Juvenil de l'Eixample, la Taula de Joves de Sant Andreu, la Taula de Joves de les Corts, etc., i es dona suport a l'àmbit de participació territorial del CJB.

Foment de la participació entre els alumnes d'ensenyament secundari

Una part de la formació i el tarannà associatiu dels joves s'inicia als centres d'ensenyament secundari de la nostra ciutat. Per aquest motiu, des de l'Ajuntament de Barcelona es fomenta la participació dels alumnes en aquests centres.

Quant a l'any 2004, destaquem la campanya de participació en les eleccions als consells escolars "Decideix i participa", amb l'edició i la distribució de 32.000 tríptics a 215 centres d'educació secundària, 67 dels quals eren públics i 148 concertats, així com un projecte de formació dels candidats triats a les eleccions amb la participació de 70 alumnes consellers de mitjana. També cal destacar la Trobada de Representants d'Alumnes de Secundària de Sarrià - Sant Gervasi.

Durant els anys 2003 i 2004 s'han continuat canalitzant els recursos i l'aportació econòmica per a la promoció de l'associacionisme estudiantil. Han rebut subvencions associacions i grups d'alumnes de centres d'ensenyament secundari.

També des de l'IMEB s'han continuat portant a terme els programes culturals als centres d'ensenyament secundari públics, a partir dels quals s'han subvencionat 55 centres.

El Consell de Cent Joves

Un dels òrgans de consulta i debat per impulsar el protagonisme i la participació directa dels joves és el Consell de Cent Joves (CCJ). Aquest organisme ha sofert un replantejament durant l'any 2004 (adequació a la nova normativa de participació municipal...). Entre les funcions importants que ha de tenir hi ha la d'òrgan de treball i aportació en el

procés de participació del Projecte Jove, que tindrà lloc durant el 2005. Està previst que les aportacions i propostes contribueixin al procés de redactat del Pla director 2006-2010.

Altres actuacions participatives

La participació d'entitats juvenils en els consells rectors del centre Garcilaso, el Casal d'Associacions Juvenils de Barcelona, l'Espai Jove d'Autogestió de l'Eixample, la comissió de l'Espai Jove de Sarrià, i de l'Espai Jove Masia de Can Ensenya, constitueixen un fet destacable com a experiència de participació en la gestió d'equipaments de titularitat municipal.

PROMOCIÓ I PREVENCIÓ DE LA SALUT

Durant el període 2003-2004 s'han desenvolupat diversos programes específics per a centres d'ensenyament sobre temes de salut, drogodependències, tabaquisme, prevenció de les relacions sexuals no protegides, etc., amb més de 400 activitats en aquests centres.

S'ha continuat treballant en el camp de la salut sexual amb el programa "Les tardes joves" als centres d'atenció primària de sis districtes de la ciutat (SASSIR), així com amb el Centre Jove d'Anticoncepció i Sexualitat, que ofereixen informació individual o sobre sexualitat, mètodes anticonceptius, sida, malalties de transmissió sexual, atenció i seguiment i control ginecològic, etc.

En el camp de les drogodependències, a més de la tasca que es fa en el marc del Pla d'acció sobre drogues 2000-2003, ha continuat l'activitat de l'Observatori de Nous Consums Juvenils sobre Drogues (informes: *Resultats 2003 i 2004*) i les

tasques del Servei d'Orientació sobre Drogues, un servei d'atenció individualitzada per a professionals, pares, famílies i adolescents. També cal destacar el treball de prevenció amb els programes de prevenció de consum d'alcohol ("Marxa sense entrebancs") i de drogues (treball de l'entitat Energy Control en reducció de riscos).

NIT JOVE: BARCELONA, BONA NIT

El programa "Barcelona, bona nit" intenta donar resposta a la profunda transformació que s'ha produït en la condició juvenil, per a la qual la nit s'ha convertit en un espai privilegiat de socialització. Un dels objectius essencials del programa és normalitzar l'ús de la nit formulant i iniciant un canvi general en l'oferta de serveis i recursos nocturns de la nostra ciutat, que fins fa ben poc estava limitada exclusivament a l'oci vinculat al consum. El programa genera diferents serveis, activitats i productes adreçats a oferir als joves un ús de la nit no únicament d'oci cultural, sinó també formatiu i social.

El programa "Barcelona, bona nit" conté tres objectius bàsics i es concreta en:

1. Ampliació i diversificació de l'oferta de serveis i activitats socioculturals per a joves a la nit: oferta

cultural nocturna adreçada a joves d'àmbit de ciutat i de districte, i obertura de sales d'estudi nocturnes puntuals i permanents (taula 145).

Les dades referents a les activitats del programa "Barcelona, bona nit" s'inclouen dins les activitats de dinamització juvenil i les activitats pròpies dels espais joves i casals de joves.

2. Millora del transport nocturn de la ciutat per a joves: actuacions en l'àmbit de la xarxa de transports.

La millora del transport nocturn ha estat remarcable, a més de la contínua millora de l'ampliació horària dels últims anys (prolongació del servei fins a les 24.00 hores els dies laborables i fins a les 2.00 hores els caps de setmana, servei ininterromput en festes determinades...), l'avançament, el 2003, de l'horari d'obertura del servei (a les 5.00 hores en lloc de les 6.00 hores) els diumenges i festius.

3. Pacte ciutadà per la nit: diferents accions adreçades a aconseguir la concertació entre els agents que intervenen a la nit. Per a aquest objectiu s'han utilitzat diferents instruments com ara estudis sobre les activitats nocturnes, processos de participació i jornades de debat per recollir l'opinió de la gent jove.

En l'àmbit del Pacte per la nit es va fer la presentació de l'estudi "El mercat de treball nocturn a Barcelona" i la jornada de debat "Els nous usos del temps i el Pacte per la nit: l'experiència municipal". Durant l'any 2004 s'ha iniciat el projecte "Joves i nit", conjuntament amb la Fundació Jaume Bofill, el CJB i la Federació d'Associacions de Veïns, amb finançament de la Unió Europea. Un projecte de participació, consulta i debat amb joves dels diferents districtes de la ciutat que finalitzarà l'any 2005. Al llarg de l'any 2004 s'ha enviat per correu

Taula 145. Sales d'estudi nocturnes. Programa "Barcelona, bona nit". Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Sales d'estudi permanents	5	5	0
Usuaris i usuàries	32.955	24.209	36,1
Sales d'estudi puntuals	6	6	0
Usuaris i usuàries	1.788	1.653	8,2

postal una enquesta ciutadana a 22.100 joves d'entre 15 i 29 anys triats aleatòriament del padró municipal; a més, s'han organitzat quatre tallers participatius amb diferents entitats i grups informals juvenils. En total han participat en aquestes fases inicials del projecte 744 joves.

SUPORT A LA CREACIÓ JOVE

L'actuació municipal en aquest camp se centra en les iniciatives adreçades a joves artistes per promocionar la creació en diverses disciplines artístiques, potenciant i apostant pels llenguatges innovadors. Algunes de les propostes de ciutat i de districte són: l'Stripart, el Mestival, Hipersons, el Cicle de Música Electrònica i Audiovisual, el Concurs de Música Acústica, el Mercateatre, la Mostra de Teatre Emergent... Entre aquests festivals són especialment remarcables el Barcelona Visualsound, un festival audiovisual de creació jove que pretén esdevenir una plataforma de difusió per a joves realitzadors menors de 35 anys que vulguin endinsar-se en el terreny professional de la creació audiovisual. L'objectiu consisteix a apropar al gran públic els joves creadors des d'una perspectiva professional... El Trans-Art BCN és una mostra interdisciplinària d'art jove que, coordinada des del Casal d'Associacions Juvenils de Barcelona, pretén transportar la creació artística jove més innovadora al gran públic.

LLEURE, TURISME I COOPERACIÓ INTERNACIONAL

Granja Escola Can Girona

Can Girona és una masia situada a 22 km de Barcelona, al terme de Santa Maria de Martorelles.

Aquest equipament propietat de l'Ajuntament de Barcelona ofereix tot un seguit d'activitats adreçades a infants i joves sobre el medi ambient, el món rural i la cultura popular i tradicional. La casa disposa d'una capacitat de 90 places i també d'un terreny d'acampada per a 350 persones.

Durant el curs escolar 2003-2004 han fet ús de la Granja Escola Can Girona 14.978 infants, adolescents i joves pertanyents a 97 escoles i a 192 entitats.

BCN Intercanvis juvenils

El Programa "BCN intercanvis juvenils" dona suport a la realització d'intercanvis amb entitats juvenils d'arreu d'Europa i la Mediterrània. Pretén facilitar les activitats d'intercanvi que potenciïn l'aprenentatge intercultural i la mobilitat dels joves de la ciutat. Té una durada anual, de gener a desembre, i ofereix a les entitats i als grups de joves suport tècnic i econòmic per dur a terme l'intercanvi, suport econòmic als participants i suport per a la integració de persones amb disminució. Aquest programa es gestiona a través de l'Agència de Relacions Internacionals del Casal d'Associacions Juvenils de Barcelona (CAJB) (taula 146).

Mostra de Turisme Juvenil

La Mostra de Turisme Juvenil és un certamen organitzat per l'Ajuntament de Barcelona que ofereix a la gent jove de la ciutat tota la informació

Taula 146. Programa "BCN Intercanvis juvenils". Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Participants (Barcelona)	469	386	21,5

per planificar les vacances mitjançant diferents canals. S'obre cada any els mesos de juny i juliol i es desenvolupa al Centre d'Informació i Assessorament per a Joves (taula 147).

Trobada d'entitats juvenils euromediterrànies

Trobada de periodicitat biennal que es desenvolupa a la ciutat de Barcelona amb la voluntat de crear un espai de trobada entre entitats juvenils i de

cooperació de la ciutat, i entitats d'Europa i de la Mediterrània, que possibiliti l'establiment de contactes per a la realització de futurs projectes d'intercanvi i cooperació, alhora que es rep una formació sobre les diferents possibilitats que ofereix la Unió Europea per dur a terme aquests projectes. La trobada es coorganitza amb el CJB i l'entitat especialitzada REDS. L'any 2003 se'n va celebrar la primera edició amb la participació de delegats de 59 entitats que representaven 26 països europeus i de la conca mediterrània.

Taula 147. Mostra de Turisme Juvenil. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Usuaris i usuàries	1.912	8.121*	- 76,5

*Aquesta dada de 2003 suma també les persones usuàries del CIAJ durant els mesos de la Mostra de Turisme Juvenil. La dada de 2004 s'ajusta únicament a usuaris i usuàries de la Mostra.

9

Dona

Atenció social

Promoció social

L'Ajuntament de Barcelona, a través del Pla municipal per a les dones, impulsa un conjunt d'actuacions orientades a millorar les condicions de vida de les barcelonines, visibilitzant i difonent les seves experiències, creant recursos específics, incrementant la informació sobre els ja existents i augmentant-ne la difusió.

Per tal de generar polítiques de gènere que responguin a les dinàmiques de les ciutadanes de Barcelona, l'actual Pla municipal per a les dones 2001-2004 està essent avaluat. La Regidoria de Dona i Drets Civils es troba immersa en un procés participatiu amb les tècniques municipals i de districtes i les entitats i consells de dones de la ciutat, que donarà com a resultat el nou Pla municipal per a les dones 2005-2009.

Línies estratègiques del Programa municipal per a les dones 2001-2004

1. Impuls de mesures per adequar la ciutat a les necessitats de la vida quotidiana de les persones, reconeixent i donant valor a les aportacions i els desigs del col·lectiu femení.

2. Consideració de la perspectiva i les necessitats de les dones en les diferents polítiques municipals.

3. Elaboració i impuls del Pla operatiu contra la violència vers les dones, un pla integral per disminuir la incidència de la violència de gènere i promoure una ciutat a favor de la no-violència.

4. Millora, diversificació i ampliació de la xarxa de recursos públics i privats per a la protecció i l'atenció de les persones víctimes de violència a la ciutat.

Atenció social

Equip d'Atenció a les Dones (EAD)

L'Equip d'Atenció a les Dones és un servei especialitzat en l'atenció a dones que pateixen violència de gènere en l'àmbit de la parella. Ofereix un espai d'atenció integral i interdisciplinària (social, jurídica i psicològica) a les dones de Barcelona que viuen situacions de violència per tal de poder treballar els seus processos de recuperació, i proporciona informació sobre recursos, serveis i circuits existents per donar resposta a aquesta mena de situacions. Tramita, quan és necessari, l'accés als recursos d'acollida per a les dones ateses al servei (taules 148 i 149).

Els darrers anys, i atesa la repercussió social que ha adquirit la violència de gènere en l'àmbit de la parella, l'EAD ha incrementat lleugerament el volum d'usuàries, si bé ha augmentat el nombre d'hores d'atenció en els àmbits psicològic i social.

Taula 148. Activitat de l'Equip d'Atenció a les Dones (EAD). Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Dones amb maltractament ateses	835	814	2,6
Àmbit social	328	330	-0,6
Àmbit psicològic	67	59	13,6
Àmbit jurídic	440	441	-0,2
Unitats d'atenció	3.547	3.187	11,3

Taula 149. Activitat de l'Equip d'Atenció a les Dones (EAD). Distribució per districtes. Barcelona, 2004

	Ciutat Vella	Eixample	Sants-Montjuïc	Les Corts	Sarrià - Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Martí	Sant Andreu	Total districtes	Sense territori	Total ciutat
Dones ateses	105	118	98	16	24	47	77	74	79	145	783	52	835

Acolliment d'urgència per a dones amb maltractaments (estada limitada)

És un servei d'allotjament temporal per a les dones i els seus fills i filles que han patit violència de gènere en l'àmbit de la parella i han estat ateses per l'EAD.

L'acolliment d'urgència es produeix quan es constata un fort impacte físic i emocional, i risc per a la seva seguretat i integritat física i/o emocional, i quan la dona ha d'iniciar un procés de presa de decisió sobre la seva situació i no hi ha cap xarxa social que pugui acollir-la temporalment.

El servei inclou la cobertura de les necessitats bàsiques, la contenció i l'assessorament durant l'estada, que té una durada màxima de 15 dies.

Durant el 2004 ha augmentat el volum de persones respecte a l'any 2003 en un 3,6% (taula 150).

Casa d'Acollida per a Dones que pateixen violència de gènere en l'àmbit de la parella (estada limitada)

És un servei residencial temporal que té com a objectiu oferir un lloc d'estada, d'atenció integral i psicosocial, i de suport material a aquelles dones i les seves filles i fills menors d'edat que han patit una situació de violència en la parella o qualsevol entorn de convivència. Durant l'estada en el centre residencial es garanteix la cobertura de les necessitats bàsiques i es realitza un treball psicosocial personalitzat perquè les dones i els seus fills i filles es recuperin de les conseqüències de la violència.

El servei es du a terme a la Casa d'Acollida per a Dones i en altres centres residencials mitjançant

Taula 150. Acolliment d'urgència per a dones amb maltractaments (estada limitada). Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Persones acollides d'urgència	315	304	3,6
Dones acollides	187	171	9,4
Infants acollits (fills i filles)	128	133	-3,8
Total estades	7.815	5.199	50,3

Taula 151. Acolliment temporal per a dones maltractades. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Persones acollides en entitats	14	23	-39,1
Dones acollides	6	10	-40,0
Infants acollits	8	13	-38,5
Total estades temporals entitats	2.745	3.103	-11,5

Taula 152. Acolliment per a dones amb maltractaments (Casa d'Acollida per a Dones). Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Places	27	27	0,0
Persones acollides	93	98	-5,1
Unitats familiars (dones acollides)	48	49	-2,0
Infants acollits	45	49	-8,2
Total estades	6.294	7.251	-13,2

fórmules de cooperació com ara convenis, concerts, etc. (taules 151 i 152).

Circuit Barcelona contra la violència vers les dones

D'entre les condicions essencials per assolir l'èxit de les accions per eradicar la violència de gènere destaquen la coordinació dels serveis municipals amb les diferents institucions que hi intervenen, i la formació adequada i continuada del personal gestor i professional d'aquests sectors.

Per assegurar una adequada resposta sanitària, social, comunitària, educativa i jurídica a la violència de gènere en l'àmbit de la parella cal, doncs, adoptar una aproximació global i coherent al fenomen. Des de cada sector, però també globalment, és necessari assegurar la coordinació, la complementació i la sensibilització i la formació dels i les professionals que hi intervenen.

El Circuit BCN té una Comissió Tècnica que engloba tota la ciutat de Barcelona i també circuits territorials a cada districte.

Anualment ha dut a terme jornades de formació que permeten la formació continuada, la sensibilització, la coordinació i la cooperació dels i les professionals i serveis que formen part del Circuit (taula 153).

Tallers de prevenció de les relacions abusives “Els paranys de l'amor”

La prevenció representa un eix fonamental en el procés d'eradicació de la violència de gènere en l'àmbit de la parella, i implica actuar sobre la multiplicitat de factors que la generen o que afavoreixen la seva emergència. Per això són

necessàries estratègies informatives, formatives i de sensibilització adreçades a tota la població que contribueixin a rebutjar tota forma de violència, a promoure models relacionals basats en el respecte als drets, en les responsabilitats individuals i en el respecte a les diferències, a promoure formes no violentes de resolució de conflictes, i relacions igualitàries entre homes i dones i entre nois i noies. Un dels sectors de població més vulnerables a les relacions abusives és la població adolescent. És per això que, amb la voluntat d'incidir en el moment en què la major part de la població inicia el seu aprenentatge sentimental, es porten a terme als instituts de secundària de Barcelona els tallers “Els paranys de l'amor”, que tenen com a objectiu ensenyar models de relació afectiva no abusius (taula 154).

Promoció social

Plans d'igualtat a les empreses

El projecte “Plans d'igualtat a les empreses de la ciutat de Barcelona” vol implicar les empreses de la ciutat en la inclusió de la perspectiva de gènere en les polítiques de responsabilitat social en la gestió empresarial (taula 155).

Després de la publicació de la *Guia de criteris ètics per a la igualtat d'oportunitats* (2003) es va concretar el *Protocol per a l'elaboració d'un pla d'actuació per a la gestió ètica i la igualtat d'oportunitats* (2004).

Centre d'Informació i Recursos per a les Dones (CIRD)

El CIRD és un servei municipal que depèn de la Regidoria de Dona i Drets Civils i que té com a

Taula 153. Circuit Barcelona contra la violència vers les dones. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Persones assistents a les jornades	370	325	13,8

Taula 154. Tallers de prevenció de les relacions abusives “Els paranys de l'amor”. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Tallers	24	14	71,4
Escoles	10	6	66,7
Alumnes	596	381	56,4

finalitat oferir recursos, informació i assessorament per estimular la participació de les dones en la vida pública de la ciutat. Vol, també, promoure i potenciar l'associacionisme femení, i a més establir i potenciar canals de coordinació i col·laboració entre els serveis municipals i les entitats i les associacions que treballin les qüestions de gènere.

S'adreça a associacions, grups i entitats de dones de Barcelona, professionals que actuen en l'àmbit de les dones i aquelles persones interessades en els seus serveis (taula 156).

Dona Connecta't

El segle XXI no es podrà entendre sense dos aspectes que esdevenen clau per a les societats occidentals contemporànies. D'una banda, la incorporació massiva de les dones a l'àmbit públic, tradicionalment masculí, com ara l'accés al món laboral, l'educació, la participació política i els llocs de decisió i influència social. De l'altra, el desenvolupament espectacular de les tecnologies de la informació i la comunicació: les anomenades TIC (tecnologies de la informació i la comunicació). És fonamental que aquests dos aspectes conflueixin i que les dones puguin accedir a les noves tecnologies sense cap tipus d'obstacle per tal de facilitar la seva participació en tots els espais de la nostra societat.

Aquesta campanya, doncs, vol oferir formació i accés gratuït a Internet a totes les dones que estiguin interessades a apropar-se a les TIC. L'objectiu l'últim és que cap dona quedi exclosa d'un món en què, sens dubte, predominaran les TIC, però també que s'aprofitin les potencialitats del web per desenvolupar-se personalment i crear xarxes entre dones que permetin la comunicació, el coneixement i la solidaritat (taula 157).

Taula 155. Plans d'igualtat a les empreses. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Empreses adherides*	19	14	35,7

* En total hi ha 33 empreses.

Taula 156. Centre d'Informació i Recursos per a les Dones (CIRD). Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Consultes	133.816	125.031	7,0
Directes	2.140	1.924	11,2
Via web del CIRD	131.676	123.107	7,0

Taula 157. Dona Connecta't. Centre d'Informació i Recursos per a les Dones. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Sessions	10	13	- 23,1
Dones participants	142	131	8,4

Punts d'Informació i Atenció a les Dones (PIAD)

Són espais específics d'informació i atenció a les dones de la ciutat de Barcelona. La seva finalitat és donar resposta a les diferents demandes d'informació i assessorament vinculades al coneixement de recursos, la participació, l'associacionisme femení, les respostes a situacions de discriminació en l'àmbit laboral, l'àmbit social, la parella i/o la unitat familiar i, especialment, a les problemàtiques de violència de gènere. Treballa en l'àmbit social, individual i comunitari, i fa el seguiment i la derivació als serveis necessaris en els casos que ho requereixin.

En el transcurs de 2004 s'han posat en marxa dos nous punts d'informació i atenció a les dones: a

Gràcia i a Sant Martí. Durant l'any 2004 s'han atès 833 dones, que significa una variació del 4,8% respecte a l'any anterior (taules 158 i 159).

Activitats de dinamització per a les dones

S'ofereixen i es promouen un conjunt d'activitats i ofertes socioculturals per a les dones, que donen suport i canalitzen les iniciatives tant dels grups de

dones com de dones a títol individual, tant en l'àmbit de la ciutat com dels districtes (taules 160 i 161).

S'han desenvolupat activitats relacionades amb:

- L'organització de jornades, conferències, taules rodones i debats.
- La convocatòria de concursos i premis de la ciutat: 8 de març - Maria Aurèlia Capmany.
- L'organització d'activitats socioculturals diverses.

Taula 158. Punts d'Informació i Atenció a les Dones (PIAD). Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Punts d'atenció en diferents districtes	6	4	50,0
Dones ateses	833	795	4,8
Unitats d'atenció	1.863	2.205	- 15,5

Taula 159. Punts d'Informació i Atenció a les Dones (PIAD). Distribució per districtes. Barcelona, 2004

	Eixample	Les Corts	Gràcia	Horta-Guinardo	Nou Barris	Sant Martí	Total ciutat
Usuàries ateses	337	159	nd	188	149	nd	833

Taula 160. Activitats de dinamització per a les dones. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Activitats realitzades	547	465	17,6
Assistents a les activitats	24.232	22.279	8,8

Taula 161. Activitats de dinamització per a les dones. Distribució per districtes. Ajuntament de Barcelona, 2004

	Ciutat Vella	Eixample	Sants-Montjuïc	Les Corts	Sarrià - Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Total districtes	Sense territori	Total ciutat
Activitats	40	49	16	26	214	nd	46	27	70	52	540	7	547
Assistents	2.541	2.066	1.040	2.600	2.073	nd	4.727	600	3.500	2.245	21.392	2.840	24.232

10

Drets civils

Defensa i difusió dels drets humans a la ciutat

Participació i associacionisme

Oficina per la No-Discriminació (OND)

Centre Interreligió de Barcelona

DEFENSA I DIFUSIÓ DELS DRETS HUMANS A LA CIUTAT

Un dels eixos fonamentals de la Regidoria de Dona i Drets Civils de l'Ajuntament de Barcelona és la defensa i la difusió dels drets humans a la ciutat. Així doncs, es compromet a promoure el respecte dels drets individuals i col·lectius de la ciutadania, i fer realitat els compromisos adquirits a la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la ciutat a través de diverses actuacions (taula 162):

- Impuls, promoció i difusió dels drets recollits a la Carta de Salvaguarda dels Drets Humans a les Ciutats.
- Participació en l'organització i la realització de la IV Conferència Europea "Ciutats pels Drets Humans".
- Debat i promoció sobre els nous drets emergents i els drets limitats: dret a l'ús del material genètic, dret a l'alimentació, dret a la nova alfabetització, dret a la mort digna, dret a la informació, dret a la llibertat d'expressió, drets lingüístics.
- Col·laboració amb la resta de regidories per impulsar els drets civils en els diferents àmbits.
- Consolidació i desenvolupament de projectes i campanyes per a la promoció dels drets dels

infants i adolescents, en col·laboració amb altres àmbits municipals (web dels infants, cicle de cinema sobre drets dels infants, creació del Consell dels Infants).

- Impuls de polítiques actives en la defensa dels drets dels infants en situacions d'especial vulnerabilitat, i elaboració d'una taula d'actuacions per a la promoció i defensa d'aquests drets.

PARTICIPACIÓ I ASSOCIACIONISME

La Regidoria de Dona i Drets Civils, a través de la participació i l'associacionisme, ha fomentat i impulsat, entre d'altres, determinades polítiques encaminades a l'eradicació de qualsevol discriminació en funció de l'orientació, la identitat sexual i el model de convivència elegit, i també a preservar els nous drets que reflecteixen les noves realitats a la ciutat. La Regidoria de Dona i Drets Civils ha participat amb altres entitats en els consells i comissions següents: el Consell de Gais, Lesbianes i Transexuals, la Comissió Cívica de la Bicicleta dins del Programa de mobilitat sostenible i el Consell de Protecció i Convivència amb Animals dins el Programa de convivència i protecció dels animals (taula 163).

Taula 162. Activitats de defensa i difusió dels drets humans a la ciutat. Barcelona, 2004

Jornades realitzades	96
Presentacions i exposicions realitzades	156
Nombre de dies internacionals i de jornades	188
Visitants a exposicions	8.780
Persones assistents a les jornades	21.332
Unitats de materials educatius repartits	45.910
Infants participants	3.315
Persones ateses	30.112

OFICINA PER LA NO-DISCRIMINACIÓ (OND)

L'Oficina per la No-Discriminació (OND) és un servei d'orientació per a la defensa dels drets de les persones en general, amb especial atenció als col·lectius discriminats per raó de gènere (sexe i orientació sexual), pertinença cultural (immigració i minories culturals), salut física i mental (disminucions, malalties cròniques, sida/VIH i

adiccions) i edat (en especial infància i gent gran) de la ciutat de Barcelona.

Servei d'informació i assessorament

L'Oficina per la No-Discriminació s'encarrega d'informar, formar i sensibilitzar de tot allò que faci referència a la igualtat de drets (taula 164).

Servei de mediació i atenció integral

L'Oficina per la No-Discriminació exerceix la funció mediatora en les queixes per discriminació. Ofereix assessorament jurídic per a la tramitació de denúncies per discriminació (taula 165).

Servei de formació

L'OND du a terme la formació de les persones per la igualtat de drets i la no-discriminació entre diferents grups d'intervenció (primària, secundària, postgrau i màster, professionals de TMB, professionals de seguretat privada, agents de salut Drassanes, orientadors i orientadores de col·lectius discriminats, i xerrades a la població en general (taula 166).

CENTRE INTERRELIGIÓS DE BARCELONA

El Centre Interreligiós de Barcelona (CIB) té com a funció normalitzar la diversitat religiosa i de consciència, procurant desactivar aquelles situacions de tensió entre ciutadans i ciutadanes de diferent convicció religiosa o no religiosa, i afavorint vincles constructius entre les diferents expressions religioses i de consciència presents a la ciutat (taula 167).

Taula 163. Participació d'entitats dels consells i comissions. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Entitats participants en el Consell de Gais, Lesbianes i Transexuals	33	nd	-
Entitats participants en el Comissió Cívica de la Bicicleta	25	13	92,3
Entitats participants en el Consell de Protecció i Convivència amb Animals	24	23	4,3

Taula 164. Servei d'informació i assessorament de l'Oficina per la No-Discriminació. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Persones ateses	1.230	1.149	7,0

Taula 165. Servei de mediació i atenció integral de l'Oficina per la No-Discriminació. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Mediacions	418	355	17,7

Taula 166. Servei de formació de l'Oficina per la No-Discriminació. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Alumnes de secundària	596	486	22,6
Persones formades	812	794	2,3

Taula 167. Centre Interreligiós de Barcelona. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Activitats realitzades	6	2	200
Persones assistents*	8.850	250	3.440

* Parlament de les religions del món (Fòrum 2004) amb presència d'exposicions i programa d'acollida.

11

Centres cívics

Tallers i cursos

Activitats de difusió cultural

Suport a la creació i a les iniciatives socioculturals

CENTRES CÍVICS

La xarxa municipal de centres cívics constitueix l'eix fonamental de la promoció social i comunitària que es desenvolupa a la ciutat.

Els centres cívics són els referents clau de la vida col·lectiva dels barris. Són espais per a la difusió, l'expressió i la creació cultural, i un lloc adequat per desenvolupar activitats de promoció social i comunitària. A més representen un element bàsic de participació ciutadana i cohesió social.

En total, durant l'any 2004 han funcionat 47 centres cívics distribuïts als deu districtes de la ciutat.

Les activitats que s'hi desenvolupen se centren en la formació cultural, la difusió i la divulgació cultural, el suport a la creació i la cessió d'espais a entitats, grups i persones amb iniciatives de caràcter comunitari.

Les programacions culturals que s'hi fan potencien la cultura tradicional i la de modernitat, desenvolupen activitats de promoció i difusió cultural, amb el territori com a gran escenari

cultural, les festes populars als barris, les exposicions, els tallers i els cursos, el suport als creadors, la participació comunitària, etc., tota una sèrie d'activitats que fan de cada centre cívic un lloc de referència del seu entorn. Així mateix, es continuen impulsant tendències d'especialització que són fruit del desenvolupament d'alguns aspectes de la programació i la infraestructura. Així doncs, ens trobem amb centres especialitzats en dansa, teatre, música, circ o cultura popular, amb la cessió d'espais dotats d'infraestructura tècnica (espais polivalents, bucs d'assaigs i enregistrament).

També hi ha centres que es dediquen a la formació cultural amb una àmplia oferta de tallers, cursos i activitats de qualitat.

L'assistència a les activitats organitzades als centres cívics es reflecteix a les taules 168 i 169.

Els tallers i les activitats de difusió i divulgació cultural mobilitzen un gran nombre de persones a Barcelona. L'any 2004 els centres cívics han desenvolupat activitats en les quals han participat 710.118 persones, xifra que representa un augment del 8,5% respecte a l'any anterior.

Taula 168. Centres cívics. Assistents a les activitats. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Assistents	710.118	654.385	8,5

Taula 169. Centres cívics. Distribució dels assistents per districtes. Barcelona, 2004

	Ciutat Vella	Eixample	Sants-Montjuïc	Les Corts	Sarrià-Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Total
Assistents	54.428	112.963	224.547	27.306	59.864	27.171	20.337	23.352	88.249	71.901	710.118

Tallers i cursos

Als centres cívics es proporciona una àmplia oferta de formació de caràcter no reglat amb una inscripció econòmica assequible. S'organitzen cursos i tallers que, a més d'aportar coneixements i capacitacions a les persones en allò que els interessa, fan possible aprendre i millorar els coneixements culturals i, a la vegada, gaudir d'espais d'intercanvi, trobada i relació. Aquesta formació s'articula en forma de tallers, cursos, seminaris, tertúlies i cicles de conferències.

L'oferta formativa és àmplia, de manera que abasta diferents temàtiques i especialitats en l'ordre teòric i pràctic, com ara la pintura i la ceràmica, la música, la literatura, els clubs de lectura, el teatre, la dansa, la fotografia, la jardineria, la comunicació audiovisual, la gastronomia, els recursos de desenvolupament personal, l'expressió corporal, etc. També inclou espais de debat sobre temes d'actualitat i interès cultural, tallers puntuals en els

quals es treballa una tècnica concreta, adreçats a persones que comencen un determinat aprenentatge o que volen actualitzar coneixements i tècniques específiques, a diferents nivells (taules 170 i 171).

Les accions d'aquests equipaments també s'adrecen a la generació d'espais que facilitin el debat, el treball en grup, el diàleg i l'intercanvi, així com la descoberta de nous interessos i el desenvolupament d'iniciatives i propostes.

L'oferta de cursos i tallers ha continuat experimentant un increment sostingut els darrers anys, i s'ha consolidat com una oferta molt atractiva i buscada per un gran nombre de ciutadans i ciutadanes de Barcelona. L'any 2004, 47 centres cívics han ofert cursos i tallers, amb un total de més de 5.000 cursos i 70.000 persones, un increment molt significatiu respecte a anys anteriors. Cal destacar l'Eixample com un dels districtes amb una oferta potent, àmplia i variada.

Taula 170. Cursos i tallers als centres cívics. Ajuntament de Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Centres cívics o casals amb oferta de tallers	47	47	0
Cursos o tallers	5.166	4.841	6,7
Persones inscrites	71.875	70.464	2,0

Taula 171. Cursos i tallers als centres cívics. Distribució per districtes. Barcelona, 2004

	Ciutat Vella	Eixample	Sants-Montjuïc	Les Corts	Sarrià - Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Total
Centres que ofereixen tallers	4	5	6	4	3	4	5	6	6	4	47
Cursos i tallers	728	1.556	627	398	143	359	368	385	305	297	5.166
Persones inscrites	8.841	26.489	8.175	3.416	1.617	6.024	4.464	5.148	2.335	5.366	71.875

Activitats de difusió cultural

Als centres cívics s'hi fan programacions culturals de caràcter estable i altres projectes puntuals o singulars (festivals i cicles, programes d'espectacles, exposicions, etc.). Tenen per objecte fomentar la pràctica sociocultural de la població mitjançant un accés fàcil i l'estimulació per participar en activitats culturals. Gràcies a les activitats de difusió cultural es posa a l'abast de la ciutadania una gran diversitat d'experiències, obres artístiques, música, dansa, teatre, cinema i qualsevol altra manifestació relacionada amb els diferents vessants de la cultura (taula 172).

Cultura popular i tradicional, mostres d'art alternatiu, creacions artístiques joves, produccions culturals d'associacions i col·lectius, espectacles de música, teatre i dansa, juntament amb activitats de caràcter tradicional i històric, són només alguns exemples de l'oferta, i mostren l'abast, la diversitat i la qualitat de les programacions i de les activitats, que fan palesa la vitalitat dels centres.

En conjunt, l'assistència a les activitats de difusió cultural ha experimentat un retrocés en els últims anys. Tot i això, es manté per sobre del mig milió d'assistents (taules 173, 174, 175 i 176).

Suport a la creació i a les iniciatives socioculturals

Cessió d'espais a les entitats

La xarxa de centres cívics de la ciutat disposa de sales i espais que lloga i posa a disposició d'entitats i grups amb unes condicions assequibles perquè hi puguin desenvolupar activitats cíviques i culturals.

Grups de música, teatre, dansa, artistes de l'àmbit de la pintura i altres arts plàstiques han trobat als centres cívics un espai dotat de mitjans tècnics i formació a la seva disposició, que els ha facilitat el desenvolupament de la seva iniciativa creativa.

Amb aquest suport es potencia el teixit associatiu de la ciutat, alhora que es posa en relació accions que complementen els projectes i els serveis dels centres, que sumen esforços en benefici de la comunitat. Hi ha projectes que es duen a terme en col·laboració amb entitats, en forma de coorganització i cogestió, i hi ha altres activitats de suport a les iniciatives de les entitats mitjançant la cessió d'espais, infraestructures i logística. Així mateix, el centre cívic funciona com a agent coordinador i dinamitzador de plataformes de participació i treball comunitari al barri. Com es pot observar, el volum d'entitats i cessions és important a tots els districtes, i fins i tot les cessions han experimentat un augment el darrer any (taules 177 i 178).

Taula 172. Activitats de difusió cultural als centres cívics. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Assistents a activitats	584.718	583.921	0,1
Festivals: temporades i cicles			
Assistents	70.903	74.832	- 5,3
Sales d'exposicions			
Exposicions	620	574	8,0
Visitants	124.038	119.740	3,6
Sales d'actuacions			
Espectadors	389.777	389.349	0,1

Taula 173. Centres cívics. Difusió i divulgació cultural: festivals, exposicions, actuacions. Assistents per districtes. Barcelona, 2004

	Ciutat Vella	Eixample	Sants-Montjuïc	Les Corts	Sarrià - Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Total
Assistents	40.397	78.056	213.671	14.447	30.917	21.147	15.873	18.204	85.471	66.535	584.718

Taula 174. Centres cívics. Festivals, temporades i cicles. Activitat per districtes. Barcelona, 2004

	Ciutat Vella	Eixample	Sants-Montjuïc	Les Corts	Sarrià - Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Total
Activitats	147	76	55	84	nd	nd	37	44	71	174	688
Assistents	10.647	3.478	1.125	5.004	nd	nd	1.807	2.076	12.721	34.045	70.903

Taula 175. Centres cívics. Sales d'exposició. Activitat per districtes. Barcelona, 2004

	Ciutat Vella	Eixample	Sants-Montjuïc	Les Corts	Sarrià - Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Total
Exposicions	92	100	71	37	63	30	71	48	61	47	620
Visitants	nd	42.027	20.385	9.443	15.576	nd	9.335	6.517	20.755	nd	124.038

Taula 176. Centres cívics. Sales d'actuació. Activitat per districtes. Barcelona, 2004

	Ciutat Vella	Eixample	Sants-Montjuïc	Les Corts	Sarrià - Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Total
Activitats	335	382	199	nd	41	253	89	134	154	296	1.883
Assistents	29.750	32.551	192.161	nd	15.341	21.147	4.731	9.611	51.995	32.490	389.777

Taula 177. Centres cívics. Cessió d'espais a les entitats. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003	Variació %
Entitats usuàries	2.142	2.925	-26,8
Cessions	33.769	32.227	4,8

Taula 178. Centres cívics. Cessió d'espais a les entitats. Distribució per districtes. Barcelona, 2004

	Ciutat Vella	Eixample	Sants-Montjuïc	Les Corts	Sarrià - Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Total
Entitats usuàries	nd	948	nd	nd	nd	65	75	396	308	350	2.142
Cessions	nd	3.247	1.108	1.908	9.001	nd	4.438	nd	6.771	7.296	33.769

12

Participació social

Els consells de participació

Xarxes de participació social

PARTICIPACIÓ SOCIAL

L'Ajuntament de Barcelona promou accions polítiques dirigides a assolir una participació més àmplia del teixit social de la ciutat en els processos d'identificació, decisió i implantació de les polítiques públiques.

La Direcció de Participació Social del Sector de Serveis Personals assumeix un rol actiu en l'articulació d'algunes d'aquestes accions, que impliquen agents que provenen del sector públic, les associacions i entitats de la ciutat, les ONG i també del sector privat. Es duen a terme processos de consens entre ells, d'anàlisi i elaboració de recomanacions sobre les polítiques socials públiques. També es treballa per afrontar la recerca de fórmules innovadores a l'hora d'abordar les situacions que es plantegen en l'àmbit dels serveis personals a la ciutat.

En aquest context, el Sector de Serveis Personals disposa de sistemes consolidats de participació: el Consell Municipal de Benestar Social i els consells sectorials de Gent Gran, de Dones i del Poble Gitano de Barcelona.

També cal destacar que en l'àmbit de la participació social s'exerceixen les funcions de secretaria executiva de l'Associació Barcelona per l'Acció Social, marc estable de cooperació publicoprivada, i la dinamització de xarxes de participació social.

Els consells de participació

Els consells de participació social són el mecanisme que s'empra per vehicular la participació social de la ciutadania. Es tracta d'instruments ideats per contribuir a la millora i la innovació de les polítiques socials a la ciutat i estan concebuts com un espai per exercir la responsabilitat política, entesa com a defensa de l'interès general de la ciutat.

Són organismes reconeguts formalment integrats per representants d'entitats de la ciutat, persones expertes, també reconegudes, en la temàtica que és l'objectiu del consell, representants polítics del consistori, institucions i tècnics municipals, entre d'altres.

En aquest sentit, les polítiques socials de la ciutat de Barcelona compten, doncs, amb l'aportació del Consell Municipal de Benestar Social (1988) i dels consells sectorials de Gent Gran (1991), Dones (1994) i el Poble Gitano (1998).

Consell Municipal de Benestar Social

És l'òrgan consultiu i de participació creat l'any 1988, que s'estructura en un consell plenari presidit per l'alcalde i amb la presidència delegada del regidor de Benestar Social. En formen part 71 persones representants d'entitats socials, d'associacions empresarials i gremials, de grups polítics municipals, de centrals sindicals, de l'àmbit universitari i professional, de l'obra social de les caixes, del Servei Català d'Ocupació, l'arquebisbat de la ciutat i representants de la judicatura i la fiscalia, i persones expertes i observadores de prestigi reconegut en l'àmbit de l'activitat del Consell, de manera que hi resulten efectivament representades fins a un total de 155 organitzacions.

El Consell disposa d'una comissió permanent, integrada per 33 persones d'entre les anteriors, que es reuneix amb caràcter bimensual.

La seva operativitat s'estén més enllà de les sessions plenàries i de la comissió permanent, i es concreta en la dinàmica i la producció vinculada als grups de treball que es reuneixen mensualment coordinats per experts en la temàtica abordada.

D'aquest període cal destacar la creació del Grup de Treball sobre Famílies, la refundació del Grup de Treball sobre Sida en el de Salut i, el de Prevenció en el d'Acció Comunitària. A més, s'ha dut a terme el treball de vinculació dels grups a altres consells de participació; més concretament, el Grup de Treball sobre Dona amb el Consell Municipal de Dones de Barcelona, el Grup de Treball sobre Habitatge Social s'ha constituït com a plataforma per a la constitució del futur Consell de l'Habitatge Social de Barcelona i, finalment, el Grup de Treball sobre Persones Refugiades i Estrangeres s'ha vinculat al Consell Municipal d'Immigració de Barcelona.

Així doncs, els grups de treball del Consell Municipal de Benestar Social (CMBS) han estat els següents: Gent Gran, Dona, Infància, Famílies, Drogues, Salut, Acció Comunitària, Persones Refugiades i Estrangeres, Habitatge i Pobresa.

El Consell en el seu conjunt compta amb la participació de fins a 475 ciutadans i ciutadanes.

Accions promogudes

- Sessions dels grups de treball per a l'elaboració de les propostes que es presentaran al Plenari del Consell Municipal de Benestar Social.
- Gestió relacional: intercanvi de documentació i informació entre participants.

- Consell de Ciutat: elecció de representants.
- Procés de consulta en la fase d'exposició pública del Pla d'acció municipal 2004-2007: redacció de l'informe participatiu en el programa d'actuació municipal, compromisos i prioritats per a una ciutat més inclusiva i solidària.
- Organització de les visites al Fòrum Insòlit – Fòrum Universal de les Cultures 2004.
- Lliurament dels Premis de Comunicació i Benestar Social als mitjans de comunicació.

Col·laboracions

- Jornada sobre "Experiències de mobilització del parc d'habitatges buits a les ciutats".
Lloc: Auditori La Pedrera (Caixa Catalunya).
Organitzat per: Regidoria de Sòl i Habitatge, Regidoria de Benestar Social (Consell Municipal de Benestar Social) i Patronat Municipal de l'Habitatge.
- I Jornada de Participació en Salut Pública de Barcelona.
Lloc: World Trade Center de Barcelona.
Organitzada per la Regidoria de Salut Pública i la Regidoria de Benestar Social (Consell Municipal de Benestar Social).
Aplegar la diversitat d'associacions i organismes que treballen en salut pública amb la finalitat de reflexionar i fer propostes sobre:
 - Atencions personals entorn de la salut
 - La promoció de la salut
 - El món del treball
 - La participació social

Grups de treball

Durant aquest període han funcionat 10 grups de treball que han debatut temes d'actualitat i d'interès per a la ciutadania de Barcelona, i han elaborat propostes concretes per abordar les situacions plantejades. D'aquestes temàtiques plantejades cal destacar, entre d'altres les que es detallen a la taula 179.

Taula 179. Temes tractats pels grups de treball del Consell Municipal de Benestar Social. Barcelona, 2003-2004

Gent gran	L'atenció domiciliària i la gent gran: el nou model de serveis municipals d'atenció domiciliària
Infància	Els drets de la infància Programa municipals pels infants
Dona	Plans d'igualtat d'oportunitats a les empreses L'Enquesta de la Joventut de Barcelona des del punt de vista del gènere
Famílies	Polítiques socials a les famílies: necessitats i recursos
Acció comunitària	Pla municipal per a l'acció comunitària
Salut	Com treure el màxim profit, en termes de salut, de la utilització dels serveis sanitaris per part de la població de Barcelona
Drogues	Procés participatiu PAM 2004-2007 Usos terapèutics del cànnabis
Habitatge social	Procés participatiu PAM 2004-2007 Experiències de mobilització del parc d'habitatges buits a les ciutats Pla general pel dret a l'habitatge 2004-2007
Pobresa	Polítiques d'inserció laboral
Persones refugiades i estrangeres	La població estrangera a Barcelona Servei d'Atenció a les Persones Immigrants, Estrangeres i Refugiades (SAIER)

En la reunió plenària del Consell que se celebra cada any al mes de juliol s'ha valorat el grau d'execució per part de l'Ajuntament de les propostes presentades pels diferents grups de treball (taula 180).

A més, el Consell Municipal de Benestar Social promou des de l'any 1993 la celebració del Premi de Comunicació i Benestar Social als mitjans de comunicació en les modalitats de premsa, ràdio, televisió i internet. Cal assenyalar-ne la consolidació tant pel que fa al nombre de projectes presentats (120 l'any 2003 i 156 l'any 2004), com a la qualitat dels treballs. Aquest premi s'ha adaptat a les noves possibilitats de comunicació que

ofereixen les noves tecnologies i des de l'edició del 2000 incorpora la modalitat d'Internet.

Els treballs guanyadors i les mencions especials en cada edició han estat les que apareixen a les taules 181 i 182.

Consell Assessor de la Gent Gran de Barcelona

És l'òrgan consultiu i de participació de la gent gran de Barcelona creat l'any 1991, integrat per 35 persones representants de 287 entitats de la ciutat.

Està presidit pel regidor de Benestar Social i es coordina amb els deu consells de Gent Gran de districte, que mobilitzen fins a un total de 300 membres més (taula 183).

El Consell disposa d'una comissió permanent formada per 16 persones escollides d'entre les anteriors, que es reuneixen amb caràcter bimensual.

Des del Consell Assessor de la Gent Gran s'ha elaborat el Programa "Participació i gent gran 2004-07", que s'estructura en els eixos següents: El Consell en marxa, La gent gran fa feina, i Impuls a la Xarxa Gran. Aquest programa ha comptat amb la participació del consells de Gent Gran de districte.

L'activitat del Consell Assessor s'ha estès als següents grups de treball: Representants dels districtes, Ampliació del Consell, Ciutadania informada, Impuls a la Xarxa Gran, Comunicació, i Document obert de drets i llibertats de les persones grans amb dependència.

Accions promogudes

- Elaboració del Programa "Participació i gent gran 2004-07".

Taula 180. Consell Municipal de Benestar Social. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003
Entitats participants en el Consell	155	141
Ciutadans i ciutadanes participants	475	464
Grups de treball	10	10

Taula 181. Premis de Comunicació i Benestar Social. Ajuntament de Barcelona, 2003

	Premis	Guanyador/a	Treball presentat
PREMSA	Premi	Associació de Periodisme Fora de Quadre Marta Bisbal i Torres, presidenta C/ Princesa, 6 ent. 08003 Barcelona	Diari de la Pau (presentació de 13 números/exemplars)
	Menció especial	Marta Costa-Pau Bea Periodista d' <i>El País</i> C/ Consell de Cent, 341. 08007 Barcelona	Recull de 10 articles: "Fecundación en soledad" "Mujeres sabias" "Unos 2.000 catalanes ya han firmado su testamento sobre cómo quieren morir" "Aumentan los trastornos depresivos y de ansiedad y las patologías mentales causadas por las drogas" "Por qué no dialogar ya" "Síndrome de Ulises, la enfermedad del emigrante" "El trasfondo de un secuestro" "De tal palo, tal paliza" "El 40% de los alcohólicos tratados consiguen curarse" "Hospitalizados en casa"
RÀDIO	Premi	Facultat de Comunicació Blanquerna Universitat Ramon Llull Pere Franch i Puig Coordinador de Blanquerna Ràdio i professor de Ràdio C/ Valldonzella, 23. 08001 Barcelona	Espai "Altraveu" emès a Tots per Tots de COM Ràdio
	Menció especial	Declarada deserta	
TELEVISIÓ	Premi	La 2 de Televisió Espanyola S.A. Catalunya Programa Línia 900 Jaume Codina, Director de Línia 900 La 2 de Televisió Espanyola S.A. Catalunya C/ Mercè Vilaret, s/n 08190 Sant Cugat del Vallès	Reportatge: <i>El Cornisa, un equipo diferente</i>
	Menció especial	Televisió de Catalunya TV3 Programa 30 minuts Sylvia Halm Gabinet de Direcció, Televisió de Catalunya Carrer de la TV3. 08970 Sant Joan Despí	Programa 30 minuts: <i>La Mina-Punt Zero</i>
INTERNET	Premi	Federació de Sords de Catalunya (FESOCA) Encarna Muñoz Presidenta de la Federació de Sords de Catalunya (FESOCA) C/ Pere Vergés, 1, 7è (Hotel d'Entitats La Pau) 08020 Barcelona	www.webvisual.tv/
	Menció especial	Arrels Fundació Salvador Busquets i Vila, Director C/ Riereta, 24 baixos. 08001 Barcelona	www.arrelsfundacio.org

Taula 182. Premis de Comunicació i Benestar Social. Ajuntament de Barcelona, 2004

Modalitat	Guanyador	Mitjà d'edició/difusió
Premi de Televisió	Josepa Rafel i Durany Directora de Televisions Locals de Districte de Barcelona	Televisions Locals de Districte de Barcelona
Premi de Premsa	Jesús Martínez Fernández Coordinador de <i>L'Informatiu Sants-Hostafrancs-La Bordeta</i>	<i>L'Informatiu Sants-Hostafrancs-La Bordeta</i>
Premi de Ràdio	Al reportatge <i>Alumnes inadaptats, professors al límit</i> d'Adolf Beltran, emès al programa <i>El matí de Catalunya Ràdio</i> , dirigit per Antoni Bassas. Teresa Turiera i Puigbó, cap de programes de Catalunya Ràdio	Catalunya Ràdio
Premi d'Internet	Sílvia Jané autora del web www.turismefacil.com	www.turismefacil.org
Menció especial de Televisió	Programa <i>30 minuts: Coacció a domicili</i>	Televisió de Catalunya
Menció especial de Premsa	Manuel Almirall Director de la revista <i>Parrac</i>	Revista <i>Parrac</i>
Menció especial de Ràdio	Anna Guitart, per la secció "Els miralls de fora" <i>La República</i>	Com Ràdio
Menció especial d'Internet	Jordi Tudela i Fernández, Director d'APPS	www.apps.es www.federacioapps.com

Taula 183. Consell Assessor de la Gent Gran. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003
Entitats representades (ciutat)	25	25
Entitats representades (districte)	287	287
Persones participants (ciutat)	55	55
Persones participants (districte)	287	287

- Sessions dels grups de treball.
- Participació en les sessions de consells de Gent
- Gran dels districtes.
- Reunions amb consellers de Gent Gran dels districtes.
- Participació en les reunions de tècnics referents de Gent Gran dels districtes i coordinació tècnica amb els secretaris dels consells de districte.
- Organització de les visites al Fòrum Insòlit – Fòrum Universal de les Cultures 2004.
- Elaboració del cens d'entitats de Gent Gran.
- Procés de consulta en la fase d'exposició pública del Pla d'Acció Municipal 2004-2007: redacció de l'informe participatiu en el programa d'actuació

municipal, compromisos i prioritats per a una ciutat més inclusiva i solidària.

Col·laboracions

- Divulgació, informació i suport a les activitats de les entitats del Consell.
- Concert de Nadal.
- Fira Gran.
- Jurat Popular La Rosa de la Gent Gran, en col·laboració amb Parcs i Jardins.

Consell de Dones de Barcelona

És l'òrgan consultiu i de participació de les dones de Barcelona creat l'any 1994.

El Consell de les Dones està presidit per la regidora de la Dona i Drets Civils, i la vicepresidència està ocupada per una dona proposada pel Consell.

Estructura la seva activitat d'una banda a través del Consell Plenari, que celebra dues sessions ordinàries cada any, i de l'altra mitjançant la Comissió Permanent, integrada per 32 dones que es reuneixen amb caràcter bimensual.

En el Consell Plenari hi estan representades les entitats, les coordinadores i les federacions, els grups polítics municipals, representants dels consells de dones dels districtes, dones a títol individual i tècniques de l'Ajuntament de Barcelona, fins a un total de 149 dones, de manera que en resulten representades 102 entitats de dones (taula 184).

Completa la seva acció amb grups de treball lligats a les propostes del I Congrés de les Dones de Barcelona, coordinats per representants de les entitats dels consells de dones de Barcelona i els districtes.

En aquest període han funcionat els grups de treball Violència vers les dones, i Vida quotidiana, coordinat per l'entitat Caps i Transversalitat en les polítiques municipals.

Accions promogudes

- Sessions dels grups de treball.
- Procés de consulta en la fase d'exposició pública del PAM 2004-2007: redacció de l'*Informe participatiu en el programa d'actuació municipal, compromisos i prioritats per a una ciutat més inclusiva i solidària*.
- Coordinació amb els consells de dones dels districtes.
- Organització de les visites al Fòrum Insòlit - Fòrum Universal de les Cultures 2004.
- Presentació i suport a la candidatura de Nawal al-Sa'dawi per al Premi Internacional Catalunya.
- Impuls del Premi 8 de Març M. Aurèlia Capmany i

Taula 184. Consell de les Dones. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003
Entitats representades al Consell de les Dones	102	102
Coordinadores o federacions d'entitats de dones	6	6
Grups de treball	3	3
Representants dels consells de dones dels districtes	20	20

de la Celebració del 25 de Novembre, Dia Internacional contra la Violència de Gènere.

- Seguiment del Pla d'actuació municipal, el Pla operatiu contra la violència vers les dones, i l'Acord ciutadà per una Barcelona lliure de violència vers les dones.
- Divulgació, informació i suport a les activitats de les entitats del Consell.

Col·laboracions

- Centre Francesca Bonnemaison: seguiment del projecte.

Consell Municipal del Poble Gitano de Barcelona

És un òrgan consultiu i de participació creat l'any 1998 i promogut per l'Ajuntament de Barcelona que actua com a plataforma estable de debat per a aquelles qüestions referents a la millora del benestar i la qualitat de vida de la població gitana de la ciutat.

Està presidit pel regidor de Benestar Social i compta amb la vicepresidència d'una persona gitana. S'estructura en un consell plenari del qual formen part 36 persones representants de les 12 entitats gitanes, dels grups polítics municipals i dels tècnics municipals.

El Consell disposa d'una comissió permanent, integrada per 16 persones escollides entre les anteriors, que es reuneix amb caràcter bimensual.

En aquest període l'activitat del Consell s'ha vist complementada amb el treball dels grups de treball sobre comunicació i patrimoni etnològic del poble romaní (taula 185).

Accions promogudes

- Sessions dels grups de treball.
- Procés de consulta en la fase d'exposició pública del Pla d'acció municipal 2004-2007: redacció de *l'Informe participatiu al programa d'actuació municipal, compromisos i prioritats per a una ciutat més inclusiva i solidària*.
- Organització de les visites al Fòrum Insòlit – Fòrum Universal de les Cultures 2004.
- Programa de difusió del DVD *Gitanos de Barcelona avui* al Teatre Nacional de Catalunya, centres cívics de la ciutat, UEC de Badia.
- Creació del grup de treball patrimoni etnològic.

Col·laboracions

- Premi 8 de Març: incorporació al jurat.
- Consell de Ciutat: elecció de representants.
- Acord ciutadà per una Barcelona lliure de violència vers les dones: promoció de l'adhesió.
- Generalitat de Catalunya, Departament de Benestar i Família: seguiment del Pla integral pel poble gitano.
- Consell Municipal de Benestar Social: participació en el grup de famílies.
- I Jornades sobre la inclusió social dels gitanos romanesos, organitzades per l'Associació Sociocultural La Formiga: assessorament de l'equip organitzador.
- Divulgació, informació i suport a les activitats de les entitats del Consell.

Xarxes de participació social

Acord contra la violència de gènere

L'any 2002 l'Ajuntament de Barcelona va proposar a entitats i organismes de la ciutat la signatura de l'Acord ciutadà per a una Barcelona lliure de violència vers les dones, com a mitjà per actuar conjuntament en l'eradicació de la violència vers les dones a la nostra ciutat. Actualment 450 entitats ciutadanes hi estan adherides.

En aquest marc, s'ha continuat avançant en la lluita per la tolerància zero davant la violència contra les dones, amb 100 noves adhesions.

Entre els compromisos adquirits per l'Ajuntament hi ha oferir un catàleg de material de sensibilització per a les entitats que formen part de l'Acord. Les xerrades s'han ofert en dos blocs (taula 186):

Primer bloc:

- Violències vers les dones: una problemàtica estructural.
- Violència de gènere en l'àmbit domèstic.
- Les conseqüències de la violència en la salut física i emocional.
- Les violències en l'àmbit laboral.
- Respostes legislatives a la violència contra les dones.

Segon bloc:

- Prevenir la violència: els reptes de l'educació.
- Violència contra les dones en l'àmbit laboral: l'assetjament.
- La violència de gènere en l'àmbit domèstic.
- Violència sexual: trencant el silenci.
- Violència i dany emocional: propostes de recuperació.
- Violència vers les dones i desigualtat.

Taula 185. Consell Municipal del Poble Gitano. Barcelona, 2003-2004

	2004	2003
Entitats representades	12	12
Membres	36	36

Associació Barcelona per l'Acció Social (ABAS)

L'Associació es constitueix l'any 1999 amb la voluntat d'implicar totes les institucions i entitats en la definició i l'execució de l'estratègia a Barcelona en l'àmbit de l'acció social. En l'actualitat agrupa un total de 62 d'institucions i organitzacions de la ciutat.

Estructura la seva activitat a través de l'Assemblea i la Comissió Directiva, formada pels principals agents socials de la ciutat: l'administració pública, els ens de representació empresarial, els sindicats, les universitats, els col·legis professionals i les entitats socials de la ciutat.

Accions promogudes

- Llibre Blanc dels Serveis Socials d'Atenció Primària
Projecte amb l'objectiu d'endegar un procés de reflexió objectiu, obert i participatiu per consensuar els reptes actuals dels serveis socials d'atenció primària, i identificar recomanacions per al futur, a més d'elaborar un model amb orientacions, criteris i línies d'acció i organització del sector.

En aquest període s'ha desenvolupat la fase d'impuls i seguiment del Llibre Blanc amb la presentació de la proposta de desenvolupament. També s'ha treballat amb els agents clau en aquest àmbit per determinar línies de desenvolupament i projectes de futur per a la seva implementació.

- Projecte B3

Projecte per fomentar la cultura de col·laboració entre el sector públic, els agents socials i els agents econòmics de la ciutat de Barcelona, i constituir-se com a instrument de promoció, gestió i canalització de la col·laboració entre

Taula 186. Acord contra la violència de gènere. Xerrades per districtes. Barcelona, 2004

	Xerrades
Ciutat Vella	54
Eixample	18
Sants-Montjuïc	17
Les Corts	7
Sarrià - Sant Gervasi	5
Gràcia	15
Horta-Guinardó	19
Nou Barris	20
Sant Andreu	12
Sant Martí	14
TOTAL	181

aquests agents, per incrementar el benestar global de la ciutat.

S'han desenvolupat les següents accions, en cada una de les dues línies d'acció del projecte:

1. Creació de cultura i foment de la responsabilitat social compartida entre agents amb sis accions a les escoles de negocis de la ciutat.

2. Facilitació, suport i canalització de col·laboracions entre empreses i teixit social: s'han gestionat un total de 15 col·laboracions entre empreses i altres organitzacions i entitats o projectes socials de la ciutat, sobre la base d'accions de voluntariat dels recursos humans, donació de productes, organització d'activitats conjuntes, suport econòmic a projectes, etc.

- Projectes europeus

1. BETSI I (finalització: gener de 2004)

Projecte liderat per l'Ajuntament de Barcelona juntament amb la participació d'ABAS, la European

Social Action Network (ESAN) i les ciutats de Birmingham i Bolonya.

El projecte va tenir com a objectiu identificar nous models i estratègies de col·laboració entre l'administració pública local, el sector social i el món empresarial i altres agents econòmics en la lluita contra l'exclusió social. El projecte se situa en el marc de la promoció de la responsabilitat social empresarial i la recerca de vies per a la seva promoció a les diferents ciutats europees. Es tracta d'una temàtica en la qual l'Associació ja hi està treballant a través del projecte "B3: Barcelona, Beneficis i Benestar".

2. BETSI II (de gener de 2004 a desembre de 2005)

Atesa la qualitat del BETSI I, la Comissió en va aprovar una segona fase, BETSI II, amb una durada de dos anys (2004-2005), amb l'objectiu d'elaborar un model global que serveixi com a instrument per articular la col·laboració i la responsabilitat social corporativa, aplicable als diferents països europeus.

Els socis participants en el BETSI II són: l'Ajuntament de Barcelona (promotor), l'ABAS, el Foment de Terrassa, l'Associació de Dones Emprenedores de Barcelona (ODAME), la European Social Action Network (ESAN), l'Ajuntament de Birmingham, Women's Coalition (Regne Unit), l'Ajuntament de Bolonya i la FONC (associació d'entitats socials per a la infància) de Romania.

- Banc d'estudis d'interès social
- Projecte en fase d'anàlisi i reestructuració

Col·laboracions i altres activitats de l'Associació Barcelona per l'Acció Social

- Comunicació: activitats de presentació dels objectius, projectes i experiències de l'associació com a model en la gestió de la política social a Barcelona, com a marc de col·laboració publico-privada i creació de xarxa, i com a agent impulsor de projectes innovadors, reflexió i orientació, etc.
 - Sessió de presentació juntament amb la Fundació 'la Caixa' a l'Escola Universitària de Treball Social (Universitat de Barcelona).
 - Ponència en el marc de la IX Conferència Ètica, Empresa i Direcció, organitzada per ESADE.
 - Visita a Barcelona de la Regidoria de Participació Ciutadana de l'Ajuntament de Bilbao.
 - Presentació de l'ABAS a tècnics d'Afers Socials i Participació de l'Ajuntament de Màlaga.
 - Presentació de l'ABAS al Regidor de Benestar Social de l'Ajuntament de Getafe (Madrid).
- Gestió relacional: col·laboració i suport en l'organització, difusió i participació en jornades, fòrums, xarxes, cursos de formació en l'àmbit de l'acció social:
 - Organització i participació en el curs "El mecenatge social empresarial i les ONL". Cursos d'estiu de la Fundació Emi - IQS - Universitat Ramon Llull.
 - Suport a la difusió d'activitats (projectes, actes públics, seminaris, jornades, informació sobre la convocatòria anual d'ajuts, subvencions i premis, etc.

Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social de l'Ajuntament de Barcelona

FERRAN MASCARELL

President de la Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social
de l'Ajuntament de Barcelona

RICARD GOMÀ

Vicepresident de la Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social
de l'Ajuntament de Barcelona

PERE ALCOBER

Regidor ponent d'Esports

IGNASI FINA

Regidor ponent de Salut Pública

XAVIER FLORENSA

Regidor ponent de Joventut

MARINA SUBIRATS

Regidora ponent d'Educació

PILAR VALLUGERA

Regidora ponent de Dona i Drets Civils

Sector de Serveis Personals de l'Ajuntament de Barcelona

M. Glòria Figuerola, gerent del Sector de Serveis Personals

Manel Blasco, gerent de l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona

Joan Guix, gerent de l'Agència de Salut Pública de Barcelona

Francesc Patricio, director de Benestar Social

Roser Torrentó, gerent de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat

Oriol Balaguer, gerent de l'Institut de Cultura de Barcelona

Albert Solé, gerent de l'Institut Barcelona Esports

Lluís Coromines, director de Joventut

Ramón Lamiel, director de Dones i Drets Civils

Edició

Ajuntament de Barcelona. Sector de Serveis Personals

Coordinació

Carles Salanova i Pep Gómez, Departament de Recerca i Coneixement

Assessorament lingüístic i coordinació editorial

Rosa Chico

Disseny gràfic i maquetació

Jordi Salvany

Impressió

Estudi 6, S.L. Arts Gràfiques

Dipòsit legal

B-3.563-2006